

انجیل عیسی مسیح دَ مُطابِقِ متی

پُشت نامه عیسی مسیح

۱ پُشت نامه عیسی مسیح، اولاده داوود، اولاده ابراهیم:
۲ ابراهیم آته اسحاق، اسحاق آته یعقوب و یعقوب آته یهودا و برارون ازو بود؛ ۳ یهودا آته فارص و زارح از تامار شد. فارص آته حصرون، حصرون آته ارام، ۴ ارام آته عمیناداب، عمیناداب آته نحشون، نحشون آته سلمون، ۵ و سلمون آته بوغز از راحاب شد. بوغز آته عوبید از روت شد. عوبید آته یسی ۶ و یسی آته داوود پادشاه بود.
داوود آته سلیمان از خاتون اوریا شد. ۷ سلیمان آته رُبعام، رُبعام آته ابیا، ابیا آته آسا، ۸ آسا آته یهوشافاط، یهوشافاط آته یورام، یورام آته عزیا، ۹ عزیا آته یوتام، یوتام آته آحاز، آحاز آته حزقیا، ۱۰ حزقیا آته منسی، منسی آته آمون و آمون آته یوشیا بود. ۱۱ یوشیا آته یکنیا و برارون ازو شد دَ زمانی که یهودیا دَ بابل برده شد.
۱۲ بعد از اسیر شدو دَ بابل: یکنیا آته شلتیعیل و شلتیعیل آته زروبابل ۱۳ و زروبابل آته ابیهود و ابیهود آته ایلیاقیم و ایلیاقیم آته عازور ۱۴ و عازور آته صادوق و صادوق آته یاکیم و یاکیم آته ایلیهود ۱۵ و ایلیهود آته العازار و العازار آته متان و متان آته یعقوب ۱۶ و یعقوب آته یوسف شد و یوسف شوی مریم بود و مریم عیسی ره که لقب شی «مسیح»^b بود، دَ دنیا آورد.
۱۷ پس تمام نسل ها از ابراهیم تا داوود چارده نسل و از داوود تا برده شدون یهودیا دَ بابل چارده نسل و از برده شدو دَ بابل تا مسیح چارده نسل آسته.

تولّد عیسی مسیح

۱۸ تولّد عیسی مسیح اینی رقم واقع شد: وختیکه مریم آبه عیسی خوسته یوسف بود، پیش ازی که هر دوی شی یگجای شنه، او دَ وسیله روح القدس حامله شد. ۱۹ خوسته شی یوسف، ازی که آدم دُرستکار بود و نمیخواست او ره رسوا کنه، قصد کد که او ره خپ-و-چپ ایله بدیه. ۲۰ وختیکه او هنوز دزی باره فکر موکد، ملایکه خداوند دَ عالم خاو دزو ظاهر شده گفت: "ای یوسف اولاده داوود، از گرفتون مریم بحیث خاتون خو ترس نخور، چون نلغنه که دَ کوره شی دَ وجود آمده از روح القدس آسته. ۲۱ او یگ باچه دَ دنیا میره و تو نام شی ره عیسی^c بیل، چون او قوم خو ره از گناه های شی نجات میدیه. ۲۲ پگ امزی چیزا واقع شد تا توره که خداوند دَ وسیله پیغمبر گفتد، پوره شنه:
۲۳ "اینه، یگ دختر خانه حامله موشه و یگ باچه دَ دنیا میره
و نام شی ره «عمائوئیل» میله،"
که معنای شی «خدا قد از مو» آسته. ۲۴ وختیکه یوسف از خاو بیدار شد، او امو رقم کد که ملایکه خداوند دزو امر کدد: او مریم ره بحیث خاتون خو گرفت. ۲۵ مگم او قد شی یگجای نشد تا وختیکه مریم باچه خو ره دَ دنیا آورد؛ و یوسف نام ازو ره عیسی ایشت.

^a ۱:۷ دَ بعضی نسخه های قدیمی «آساف» نوشته یه. ^b ۱:۱۶ بلده معنای «مسیح» دَ فهرست لغات مشکل رجوع کنید. ^c ۱:۲۱ «عیسی»
دَ زبون عبرانی «یشوع» تلفظ موشه و «نجات دهنده» معنی میدیه.

ستاره-شناسا عیسیٰ ره موباله

۲

۱ بعد از تولد عیسیٰ د بیت-لحم یهودیه، د زمان هیروودیس پادشاه، چند ستاره-شناس از سرزمینای مشرق د شار اورشلیم آمد ۲ و پُرسان کده گُفت: "کجا یه امو نوزیده شده که پادشاه یهودیا آسته؟ چون مو ستاره شی ره د سرزمینای مشرق دیدی و آمدی که او ره پرستش کنی." ۳ وختیکه هیروودیس پادشاه ای توره ره شنید، او و پگِ مردم اورشلیم قد ازو ورخطا شد ۴ و او تمام پیشوایون عالی مقام و عالِمای دین ره از قوم اسرائیل جم کد و از او پُرسان کد که مسیح د کجا باید تولد شنه. ۵ اونا دزو گُفت: "د بیت-لحم یهودیه؛ چون د وسیله پیغمبر اینی رقم نوشته شده:

۶ 'و تو، ای بیت-لحم، د سرزمین یهودیه

د مینکل حکمرانای یهودا از هیچ نگاه کمتر نیستی،

چراکه از تو یگ حکمران ظهور مونه

که قوم مه اسرائیل ره رهبری مکنه."

۷ اوخته هیروودیس، ستاره-شناسا ره تاشکی کوی کد و د باره وخت ظهور ستاره، ازوا تحقیق کد. ۸ بعد ازو اونا ره د بیت-لحم ربی کده گُفت: "بورید و امو نلغه ره خوب اوگل کنید؛ غیتیکه او ره پیدا کدید دز مه خبر بدید تا ما ام بییم و او ره پرستش کنم." ۹ بعد از شنیدون توره پادشاه، ستاره-شناسا د راه خو ربی شد و ستاره ره که اونا د مشرق هوش کد پیش ازوا مورفت تا د بله سر امزو جای رسیده ایسته شد که نلغه د اونجی بود. ۱۰ وختیکه اونا ستاره ره دید، اونا قد خوشی کلو خوشحالی کد. ۱۱ امی که اونا د داخل خانه رفت و نلغه ره قد آبه شی مریم دید، زوی د خاک افتده امو نلغه ره پرستش کد و صندوقای خزانه خو ره واز کده سوغات ها، یعنی طلا، کُنْدُر و مُر^b دزو تقدیم کد. ۱۲ و ازی که د خاو دزوا اخطار دده شد که دوباره پیش هیروودیس نروه، اونا از راه دیگه پس سون وطن خو رفت.

دوتا کدو د مصر

۱۳ بعد از رفتون ستاره-شناسا، ملایکِه خُداوند د خاو د یوسف ظاهر شده گُفت: "باله شو، نلغه و آبه شی ره گرفته د مصر دوتا کو و د امونجی بشی تا غیتیکه تو ره خبر بدم، چراکه هیروودیس د زودی نلغه ره موباله تا او ره نابود کنه." ۱۴ اوخته یوسف باله شد و نلغه و آبه شی ره گرفته د وخت شاو سون مصر ربی شد ۱۵ و تا مرگ هیروودیس د امونجی مند. د امزی رقم توره که خُداوند د وسیله پیغمبر گُفته بود پوره شد:

"باچه خو ره از مصر کوی کدم."

۱۶ وختی هیروودیس دید که ستاره-شناسا او ره بازی دده، او کلو قار شد و نفرا ره ربی کد و تمام بچکیچا ره د بیت-لحم و اطراف شی که دو ساله و کمتر از دو ساله بود د قتل رسند، مطابق د زمانی که او از ستاره-شناسا تحقیق کد. ۱۷ اوخته توره های که د وسیله ارمیا پیغمبر گُفته شد، پوره شد:

۱۸ "یگ آواز د رامه شنیده شد،

آواز مخته-و-چخرا و ماتم کته،

راحیل^c بلده بچکیچای خو چخرا مونه و آرام نموشه،

چراکه اونا دیگه وجود ندره."

^a ۲:۶ د جای «رهبری» د زبون یونانی «چوپونی» نوشته یه. ^b ۲:۱۱ «کُنْدُر و مُر» موادهای خوشبوی از شلیم درخت آسته. ^c ۲:۱۸ مردم

بیت اللحم و اطراف شی اولاده راحیل و یعقوب بود.

پس آمدو د وطن

۱۹ پس از مرگ هیرودیس، ملایکه خُداوند د مصر د خاو د یوسف ظاهر شده ۲۰ گفت: "باله شو، باچه و آبه شی ره گرفته پس د سرزمین اسرائیل بورو، چون کسای که قصد جان نلغره ره کُدد، مُرده." ۲۱ اوخته یوسف باله شده باچه و آبه شی ره گرفت و پس د سرزمین اسرائیل رفت.

۲۲ مگم وختی شنید که آرخلوس د جای آته خو هیرودیس د بله یهودیه حکمرانی مونه، او از رفتو د اونجی ترس خورد و بعد ازو که د خاو دزو اخطار دده شد، او د منطقه جلیلیه رفت ۲۳ و د اونجی رسیده د یگ شار د نام ناصره جای-د-جای شد. دَمزی رقم توره که د وسیله پیغمبرا گفته شد "او ناصری گفته موشه،" پوره شد.

یحیای تعمیر دهنده

۳ ۱ د امزو روزها یحیای تعمیر دهنده د بیابون یهودیه ظاهر شد. او اعلان کده موگفت: ۲ "از گناه های خو توبه کنید، چراکه آمدون پادشاهی آسمو نزدیک شده." ۳ یحیای امو کس آسته که اشعیای نبی د باره شی خبر دده موگیه: "آواز کسی که د بیابو چیخ-و-فریاد مونه: راه ره بلده خُداوند آماده کنید و راه روی شی ره راست-و-سیده کنید."

۴ یحیای کالای ره که از پاشم اُشتر بود مپوشید و د گرد کمر خو یگ کمر بند چرمی دشت و خوراک شی ملخ و غسل صحرائی بود. ۵ مردم از اورشلیم و تمام یهودیه و از یگ منطقه های گردویر دریای اُردن د پیش ازو میمد ۶ و گناه های خو ره اقرار کده از دست ازو د دریای اُردن غسل تعمیر میگرفت.

۷ مگم وختی یحیای دید که غدر فریسیا و صدوقیا^b بلده غسل تعمیر د پیش ازو مییه، دزوا گفت: "او اولادای تیرمارا! کی دز شمو اخطار دد که از غصبی که آمدنی یه دوتا کنید؟ ۸ پس تَمری بدید که لایق توبه بشه ۹ و ای توره ره د فکر خو جای ندید که بگید: 'ابراهیم بابه کلون مو یه،' چون ما دز شمو موگم که خُدا میتنه امزی سنگا بلده ابراهیم اولاده پیدا کنه. ۱۰ و آلی تیشه د ریشه درختا ایشته شده؛ پس هر درخت که ثمر خوب ندیه، قطع شده د آتش پورته موشه.

۱۱ ما شمو ره بلده توبه شمو قد او غسل تعمیر میدم، ولس کسی که بعد از مه مییه از مه کده قدرتمند آسته؛ ما حتی لایق باله کدون چلی های شی ره ام ندرم. او شمو ره قد روح القدس و آتش غسل تعمیر میدیه. ۱۲ شاخی ازو د دست شی آسته و او خرمونجوی خو ره پاک کده گندم خو ره د دی خانه خو ذخیره موکنه، ولس کاه ره د آتش گل ناشدنی در میدیه."

غسل تعمیر عیسی از دست یحیای

۱۳ د امزو زمان عیسی از جلیلیه د دریای اُردن پیش یحیای آمد تا از دست ازو غسل تعمیر بگیره. ۱۴ مگم یحیای او ره منع کده گفت: "ما ضرورت درم که از دست ازتو غسل تعمیر بگیرم و تو پیش ازمه مییه که غسل تعمیر بگیری؟" ۱۵ عیسی د جواب ازو گفت: "آلی بیل که امی رقم شنه، چون بلده ازمو مناسب آسته که د امزی رقم تمام عدالت ره پوره کنی." اوخته یحیای راضی شد. ۱۶ وختیکه عیسی غسل تعمیر گرفت، فوری از او بر شد؛ دَمزو لحظه آسمو بلده شی واز شد و او روح خُدا ره دید که رقم کوتر آلی نازل شده د بله شی مییه. ۱۷ د امزو غیت یگ آواز از آسمو آمده گفت: "اینمی باچه دوست-دشتنی مه یه که ما از شی خوش-و-راضی آستم."

^a ۳:۲ د جای «پادشاهی خُدا» یهودیای پرهیزگار «پادشاهی آسمو» موگفت. د کتاب خروج (تورات) فصل ۲۰ آیه ۷ رجوع کنید. ^b ۳:۷ د باره

«فریسیا و صدوقیا» د فهرست لغات مشکل رجوع کنید. ^c ۳:۸ «تَمری بدید» یعنی «عملی ره انجام بدید.»

آزمایش عیسی د بیابو

۴

۱ اوخته عیسی د وسیله روح القدس د بیابو هدایت شد تا ایلیس او ره وسوسه کنه. ۲ او چل شاو-وروز روزه گرفت و بعد ازو گشنه شد. ۳ اوخته وسوسه گر د ډیر ازو آمده گفت: "اگه تو باچه خدا آستی، د امزی سنگا بگی که نان جور شنه." ۴ عیسی د جواب ازو گفت: "د کلام خدا نوشته شده که،
'انسان تنها د وسیله نان زنده نییه،
بلکه د وسیله هر توره که از دان خدا بر موشه.'"

۵ اوخته ایلیس عیسی ره د شار مقدس برد و د بلندی خانه خدا ایستلجی کد ۶ و دزو گفت: "اگه تو باچه خدا آستی خود ره تا پورته کو، چون نوشته شده که،
'او د باره ازتو د ملایکه های خو حکم مونه
و اونا تو ره د بله دستای خو میگیره،
نشنه که پای تو د کدم سنگ دکه کنه.'"
۷ عیسی دزو گفت: "بسم نوشته شده که،
'خداوند، خدای خو ره آزمایش نکو!'"

۸ بعد ازو ایلیس او ره د بله یگ کوه غدر قیل برده تمام مملکتای دنیا و شان-و-شوکت شی ره دزو نشو دد ۹ و دزشی گفت: "اگه روی د خاک افتده مره سجده کنی، پگ امزیا ره دز تو میدم." ۱۰ اوخته عیسی دز شی گفت: "دور شو، آی شیطو! چون نوشته شده:
'خداوند، خدای خو ره سجده کو
و تنها او ره عبادت کو.'"
۱۱ بعد ازو ایلیس او ره ایله کد و ملایکه ها آمده او ره خدمت کد.

شروع کار عیسی د جلیلیه

۱۲ وختی عیسی شنید که یحیی دستگیر شده، او پس د جلیلیه رفت ۱۳ و ناصره ره ایله کده د شار کفرناحوم جای-د-جای شد که د بغل دریای جلیلیه، د منطقه های زبولون و نفتالی بود، ۱۴ تا چیزی که د وسیله اشعیای نبی گفته شد، پوره شنه:
۱۵ "سرزمین زبولون و سرزمین نفتالی
د راه دریا، د او طرف دریاچه اردن،
جلیلیه ملت های غیر یهود،
۱۶ قومی که د تریکی زندگی موکنه
نور بزرگ ره مینگره
و د بله کسای که د سرزمین مرگ و سایه شی زندگی مونه،
یگ نور روشنی مونه."
۱۷ امزو زمان عیسی د اعلان پیغام خو شروع کده گفت: "توبه کنید، چراکه آمدون پادشاهی آسمو نزدیک شده."

^a ۴:۱۲ یعنی د شار ناصره جلیلیه رفت، د جایی که کنه شد.

چار ماهی گیر یارِ عیسیٰ موشه

۱۸ وختی عیسیٰ د لب دریای جلیلیه قدم میزد، دُو برار یعنی شمعون مشهور د پترُس و برار شی اندریاس ره دید که تور ماهی گیری ره د دریا میندزه، چُون اونا ماهی گیر بود. ۱۹ او دزوا گُفت: ”از پُشتِ ازمه بیید تا شمو ره شکارچی مردم جور کنم.“ ۲۰ اونا فوری تور های ماهی گیری خُو ره ایله کد و از پُشتِ ازو ری شد. ۲۱ عیسیٰ د حالیکه ازونجی مورفت، دُو برارِ دیگه یعنی یعقوب باچه زیدی و برار شی یوحنا ره دید که قد آته خُو زیدی د کِشتی شِشته و تور های ماهی گیری خُو ره آماده مونه. اوخته او اونا ره کوی کد ۲۲ و اونا فوری کِشتی و آته خُو ره ایله کده از پُشتِ ازو ری شد.

تعلیم و خدمت های عیسیٰ

۲۳ عیسیٰ د سراسر جلیلیه میگشت و د عبادت خانه های ازوا تعلیم میدد و خوشخبری پادشاهی خُدا ره اعلان مودک و هر رقم مَرَض و ناجوری مردم ره شفا میدد. ۲۴ پس نامِ ازو د تمام سوریه مشهور شد و اونا تمام ناجورای ره که د مَرَض های رقم رقم و دردها گرفتار بود و ام چندیا و مرگی ها و شل ها ره د پیشِ ازو میورد و او اونا ره شفا میدد. ۲۵ و جمعیت های کته از جلیلیه، دیکاپولیس، اورشلیم، یهودیه و از او طرفِ دریای اُردن از پُشتِ ازو ری شد.

موعظه سر کوه

۵ وختی عیسیٰ جمعیتِ کته ره دید، او د بِلَه کوه رفت و امی که شِشت، یارای شی ام د پیشِ ازو آمد. ۲ اوخته او دان خُو ره واز کد و اونا ره تعلیم دده گُفت:

۳ ”نیک د بختِ کسای که د روح فروتن آسته،
چراکه پادشاهی آسمو ازوا یه.

۴ نیک د بختِ کسای که ماتم مونه،
چراکه اونا تسلی پیدا مکنه.

۵ نیک د بختِ کسای که حلیم-و-شکسته نفس آسته،
چراکه اونا وارثِ زمی موشه.

۶ نیک د بختِ کسای که گُشنه و تُشنه عدالت آسته،
چراکه اونا سیر موشه.

۷ نیک د بختِ کسای که رحم مونه،
چراکه دزوا رحم موشه.

۸ نیک د بختِ کسای که دل های ازوا پاک آسته،
چراکه اونا خُدا ره مینگره.

۹ نیک د بختِ کسای که صلح مکنه،
چراکه اونا بچکیچای خُدا گُفته موشه.

۱۰ نیک د بختِ کسای که بخاطرِ عدالت آزار-و-اذیت موشه،
چراکه پادشاهی آسمو ازوا آسته.

۱۱ نیک د بخت شمو وختیکه مردم شمو ره از خاطر ازمه دو-ودشنام میدیه و آزار-و-آذیت مونه
و هر رقم توره بد ره د ضد شمو بطور دروغ موهیه.

۱۲ خوشی کنید و خوشحال بشید، چون اجر شمو د عالم باله غدر بزرگ آسته،
چراکه د امزی طریق اونا پیغمبرای ره که پیش از شمو بود ام آزار-و-آذیت کد.

د باره نور و نمک

۱۳ شمو نمک دنیا آستید! لیکن اگه نمک مزه خو ره از دست بدیه، چطور میتنه که شوری شی پس بییه؟ او دیگه د هیچ
چیز کار نمیهه بغیر که پورته شده زیر پای مردم پایمال شنه.

۱۴ شمو نور دنیا آستید. شاری که د سر یگ تپه آباد شده بشه، او تاشه شده نمیتنه. ۱۵ هیچ کس چراغ ره روشو نمونه
که او ره د زیر یگ کاسه بیله، بلکه د بله چراغدان میله تا روشنی شی بلده یگ کسای که د خانه آسته برسه. ۱۶ د مزی
رقم بیلید که نور از شمو ام د مردم روشنی بدیه تا اونا کارای نیک شمو ره دیده آته شمو ره که د آسمو آسته، ستایش کنه.

د باره پوره کدون شریعت

۱۷ فکر نکنید که آمدیم تا تورات یا نوشته های پیغمبرای ره باطل کنم. ما آمدیم که باطل کنم، بلکه آمدیم تا اونا ره پوره
کنم. ۱۸ ما حقیقت ره دز شمو موگم: تا آسمو و زمی از بین نرفته، ریزه ترین حرف یا نقطه تورات هرگز از بین نموره تا ای
که یگ شی پوره شنه. ۱۹ پس هر کسی که یکی از ریزه ترین امزی احکام ره میده کنه و د مردم ام تعلیم بدیه که امو رقم
کنه، او د پادشاهی آسمو کمترین شخص حساب موشه.

۲۰ چون ما دز شمو موگیم: تا عدالت شمو از عدالت عالمای دین و فریسیا کده کلو نشنه، شمو هرگز د پادشاهی آسمو
داخل نموشید.

د باره قتل

۲۱ شمو شنیدید که د مردمای زمان قدیم گفته شد، 'قتل نکو! و هر کسی که قتل کنه سزاوار قضاوت آسته.' ۲۲ مگم ما
دز شمو موگم، هر کس که بدون کدم دلیل د سر برار خو قار شنه، سزاوار قضاوت آسته و هر کس که د برار خو بگیه او
لوذه! او سزاوار محاکمه د شورا آسته؛ و هر کس که بگیه او احمق! او سزاوار آتش دوزخ آسته. ۲۳ پس وختیکه هدیه
خو ره د قربانگاه موبری و د اونجی د یاد تو مییه که برار تو د ضد تو کدم شکایت دره، ۲۴ هدیه خو ره د امونجی د پیش
قربانگاه ایله بدی و رفته اول قد برار خو آشتی کو و بعد از او آمده هدیه خو ره تقدیم کو. ۲۵ د حالیکه قد مدعی خو سون
محکمه موری، د راه قد ازو صلح کو؛ اگه نه، مدعی تو، تو ره د دست قاضی تسلیم مونه و قاضی تو ره د دست عسکر
میدیه و تو د بندی خانه اندخته موشی. ۲۶ ما حقیقت ره دز تو موگم، تا که آخرین پیسه ره ندی، ازونجی بر شده نمیتنی.

د باره زنا

۲۷ شمو شنیدید که گفته شده، 'زنا نکو.' ۲۸ لیکن ما دز شمو موگم، هر کس که سون یگ خاتو قد نگاه شهوت آمیز
توخ کنه، او امو لحظه د دل خو قد ازو زنا کده. ۲۹ پس اگه چیم راست تو باعث موشه که تو گمراه شنی، او ره بر کده
دور پورته کو؛ چون بلده تو خوبتر آسته که یکی از اعضای جسم خو ره از دست بدی تا ای که تمام جسم تو د دوزخ اندخته
شنه. ۳۰ اگه دست راست تو باعث موشه که تو گمراه شنی، او ره قطع کده دور پورته کو؛ چون بلده تو خوبتر آسته که
یکی از اعضای جسم خو ره از دست بدی تا ای که تمام جسم خو د دوزخ بفتی.

دَ بَارِهٖ طَلَاق

۳۱ امچنان گفته شده، 'هر کس که خاتون خُو ره طلاق بَدیه، باید یگ طلاق نامه دَزُو بَدیه. ۳۲ مگم ما دَز شُمُو مُوگم، هر کسی که خاتون خُو ره بَعِیر از عِلَّتِ زِنَا طلاق بَدیه، باعث موشه که او زِنَاکاری کُنه و هر کس که قد خاتونِ طلاق شُدِه توی کُنه، زِنَا مونه.

دَ بَارِهٖ قَسَم

۳۳ بسم شُمُو شَنِیدید که دَ مردُمای زَمَانِ قَدِیمِ گُفته شُدُد، 'قَسَمِ دروغ نَخور، بلکه قَسَمِ های ره که دَ نام خُداوند خوردے دَزُوا وَفَا کُو. ۳۴ مگم ما دَز شُمُو مُوگم، هرگز قَسَمِ نَخورید، نه دَ آسمو چراکه تختِ خُدا آسته ۳۵ و نه دَ زمی، چراکه چوکی تَی پای شی آسته، و نه دَ اورشَلیمِ چراکه شارِ امزُو پادشاهِ بزرگ آسته، ۳۶ و نه ام دَ سر خُو قَسَمِ بَخور، چراکه تُو حتی یگ تارِ موی ره سیاه یا سفید کده نَمِیَتنی. ۳۷ بلکه توره شُمُو که «آرے» آسته، «آرے» بَشه و «نَه» شُمُو «نَه»، چراکه کلوتر ازی از شیطو آسته.

دَ بَارِهٖ اِنْتِقَام

۳۸ شُمُو شَنِیدید که گفته شده، 'چیم دَ عِوضِ چیم و دَنَدُو دَ عِوضِ دَنَدُو. ۳۹ مگم ما دَز شُمُو مُوگم، دَ برابرِ شَخصِ شَرِیرِ ایسته نَشَنِید؛ بلکه اگه یگو کس دَ کومِه راست تُو قد چپات مِیَزَنه کومِه دِیگِه خُو ره ام سُونِ ازُو دُور بَدی. ۴۰ و اگه یگو کس بِخایه که تُو ره دَ محکمه بَرده پیرون تُو ره بَگیره، چَپِنِ خُو ره ام دَزُو ایله بَدی. ۴۱ و اگه یگو کس تُو ره مجبور مونه که یگ کجی^a راه بوری، دُو کجی قد شی بورُو. ۴۲ هر کس که از تُو یگو چیز طلب مونه، دَزُو بَدی و کسی که از تُو قرض طلب مونه، رُوی خُو ره ازُو دُور ندی.

دَ بَارِهٖ دُوسْتِ دَشْتُونِ دُشْمَنَا

۴۳ شُمُو شَنِیدید که گفته شده، 'همسایه خُو ره دوست دَشْتِه بَش' و 'قد دُشْمونِ خُو دُشْمَنی کُو. ۴۴ مگم ما دَز شُمُو مُوگم، دُشْمَنایِ خُو ره دوست دَشْتِه بَشید و بلده کسای که شُمُو ره آزار-و-اَدِیتِ مونه دُعا کُنید ۴۵ تا شُمُو بچکِیچای آتِه خُو که دَ عالمِ باله آسته شَنِید، چراکه او آفتو خُو ره دَ بله مردُمای بَد و خُوبِ بلند مونه و بارشِ خُو ره دَ بله نیکوکارا و بَدکارا موبارَنه. ۴۶ اگه شُمُو تنها کسای ره دوست دَشْتِه بَشید که شُمُو ره دوست دَره، شُمُو چی آجر دَرید؟ آیا مالیه گیرا^b ام امی کار ره نَمُوکُنه؟ ۴۷ اگه تنها پَرارونِ خُو ره سلام بَدید، شُمُو از دِیگرو کده چی زبادی دَرید؟ آیا حتی مردُمای غَیرِ یهُودِ امی کار ره نَمونه؟ ۴۸ پس شُمُو کامل بَشید، امو رقم که آتِه آسمانی شُمُو کامل آسته.

دَ بَارِهٖ خِیرَات

۱ احتیاط کُنید که نیکی خُو ره دَ پیشِ رُویِ مردُمِ انجام نَدید تا اونا شُمُو ره بَنگره؛ اگه امی رقم کُنید، شُمُو دَ پیشِ آتِه خُو که دَ آسمو آسته، کَدَمِ آجری نَدرید. ۲ پس هر وختیکه خِیرات مِیدی، پیشِ رُویِ خُو سُرَنی زَدِه اِعلانِ نَکُو، رقمی که ریاکارا دَ عِبادتِ خانه ها و سَرَکِ ها مونه تا مردُمِ اونا ره تعریف-و-تَوْصِیفِ کُنه. ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگم،

^a ۴۱: ۵ دَ جای «یگ کجی راه» دَ زیونِ یونانی «یگ میل» نوشته یه که دَ او زمان تقریباً یگ هزار قَدَمِ راه حساب موشُد. ^b ۴۶: ۵ بلده معنای «مالیه گیر» دَ فهرستِ لغاتِ مُشکلِ رُجوع کُنید.

اونا اجر خُو ره گِرَفْتَه. ^۳ مگم تُو هر وختیکه خیرات میدی، از چیزی که دست راست تُو مونه، نه ایل که دست چپ تُو خبر شنه ^۴ تا خیرات تُو تاشه بَمَنه؛ و آتِه ^۵ تُو که چیزای تاشه ره مینگره، اجر تُو ره میدیه.

دَ بارِه دُعا کدو

^۵ و هر وختیکه دُعا مونی، رقم رباکارا نبش، چُون اونا خوش دَره که دَ عبادت خانه ها و گوشه-و-کِنارِ سَرَک ها ایسته شده دُعا کُنَه تا مردُم اونا ره بِنگره. ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگم، اونا اجر خُو ره گِرَفْتَه. ^۶ ولے تُو، وختیکه دُعا مونی دَ داخلِ اُتاق خُو رفته درگه ره کیپ کُو و دَ پیشِ آتِه که دیده نَمُوشه دُعا کُو. اوخته آتِه تُو که چیزای تاشه ره ام مینگره، اجر تُو ره میدیه.

^۷ و دَ غَیْتِ دُعا کدو رقمِ مِلَّتِ های غَیْرِ یَهُودِ حرفای بے معنی ره یکسره گُفته نَرَوید، چُون اونا فِکرِ مونه که از یکسره گُفتو دُعا ای ازوا قبول موشه. ^۸ پس رقمِ ازوا نَبَشید، چُون آتِه ^۹ شُمُو میدنه که شُمُو دَ چیزخیل ضرورت دَرید، پیش ازی که از شی درخاست کُنید.

^۹ پس شُمُو اینی رقم دُعا کُنید:

اُی آتِه مو که دَ آسمو آستی،

نام تُو مَقَدَّس باد؛

^{۱۰} پادشاهی تُو بییه؛

إرادِه تُو اُمُو رقم که دَ آسمو اجرا موشه،

دَ زمی ام اجرا شنه؛

^{۱۱} نانِ روزانِه مو ره امروز دَز مو بدی؛

^{۱۲} قرض های ^{۱۰} مو ره بَبَخش،

اُمُو رقم که مو ام قرضدارای خُو ره موبَخشی؛

^{۱۳} مو ره دَ آزمایش قرار ندی، بلکه مو ره از شَریرِ خلاصی بدی،

[چراکه پادشاهی، قُدرت و جلال تا اَبَدًا (اباد از تُو آسته، آمین. ^d]

^{۱۴} چُون اگه شُمُو خطاهای مردُم ره بَبَخشید، آتِه آسمانی شُمُو ام شُمُو ره موبَخشه. ^{۱۵} لیکن اگه شُمُو مردُم ره نَبَخشید، آتِه آسمانی شُمُو ام خطاهای شُمُو ره نَموبَخشه.

دَ بارِه روزه گِرِفتو

^{۱۶} وختیکه روزه میگیرید، رقم رباکارا تَرشروی نَبشید، چُون اونا رنگ-و-رُوی خُو ره تغییر میدیه تا دَ مردُم نشو بدیه که روزه دَره. ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگم، اونا اجر خُو ره گِرَفْتَه. ^{۱۷} مگم تُو وختیکه روزه میگیری، سر خُو ره چرب کُو و رُوی خُو ره بَشوی ^{۱۸} تا دَ نظرِ مردُم روزه دار معلوم نَشنی، بلکه دَ نظرِ آتِه خُو که دیده نَمُوشه روزه دار معلوم شنی؛ و آتِه تُو که چیزای تاشه ره ام مینگره، اجر تُو ره میدیه.

^a ۶:۴ یعنی «آتِه آسمانی.» ^b ۶:۸ یعنی «آتِه آسمانی.» ^c ۶:۱۲ «قرض ها» دَ امزی آیه «خطاها» معنی میدیه. دَ لُوقا فصل ۱۱ آیه

^d ۶:۱۳ بعضی نُسَخه ها مَتَنِ داخلِ قُوس ره نَدَره. ^e ۶:۱۳

دَ بَارِه مَال-و-دَوْلَت

۱۹ مال-و-دَوْلَت دَ زَمِي بَلْدِه خُو جَم نَكْنِيْد، دَ جَابِي كِه كَوِيه و زَنگ اُو رِه از بِيْن مُوْبَرِه و دُزَا دَر اَمْدِه دُزِي مُوَكْنِه؛ ۲۰ بَلِكِه مَال-و-دَوْلَت دَ عَالَمِ بَالِه بَلْدِه خُو جَم كُنِيْد، دَ جَابِي كِه كَوِيه و زَنگ اُو رِه از بِيْن مُوْبَرِه و دُزَا دَر نَمِيِيه و دُزِي نَمُوَكْنِه. ۲۱ چُون هر جَاي كِه مَال-و-دَوْلَت تُو اَسْتِه، دِل تُو اَم اَمُوْنَجِي يِه.

۲۲ چِيْم چَرَاغِ جَان اَسْتِه. پَس اَكِه چِيْم تُو بِيْنَا بَشِه، تَمَامِ وُجُوْد تُو رُوْشُو اَسْتِه. ۲۳ لِيَكِن اَكِه چِيْم تُو فَاْسِدِ بَشِه، تَمَامِ وُجُوْد تُو پُر از تَرِيكِي اَسْتِه. پَس اَكِه اَمُو رُوْشَنِي كِه دَ وُجُوْد تُو اَسْتِه تَرِيكِ بَشِه، چِي يَكِ تَرِيكِي بُرُورِگِ اَسْتِه!

۲۴ هِيچِ كَسِ نَمِيْتَنِه كِه دُو بَادَارِ رِه خِدْمَتِ كُنِه، چُون حَتْمًا از يَكِ شِي بَدِ مُوْبَرِه و دِيكِه شِي رِه دُوْسْتِ مِيْدَنِه، و يَا دَ يَكِ شِي وَفَادَارِ مُوْمَنِه و دِيكِه شِي رِه خَار-و-حَقِيْرِ حِسَابِ مُوْنِه. دَمَزِي رَقْمِ شُمُو نَمِيْتَنِيْد كِه اَمِ بِنْدِه خُدا بَشِيْدِ و اَمِ بِنْدِه مَال-و-دَوْلَت.

عَم-و-عُصَّه نَخُوْرِيْد

۲۵ اَمَزِي خَاَطِرِ دَزِ شُمُو مُوَكْم: دَ بَارِه زَنْدَگِي خُو تَشْوِيْشِ نَكْنِيْد كِه چِي بُوخُوْرِيْد يَا چِي وُجِي كُنِيْد و نَه دَ بَارِه جِسْمِ خُو كِه چِي بُوْشِيْد. اِيَا زَنْدَگِي از خُوْرَاكِ و جِسْمِ از پُوْشَاكِ كَدِه مُهْمَتَرِ نَبِيِيه؟ ۲۶ مُرْعَكُوِي اَسْمُو رِه تُوخِ كُنِيْد: اُوْنَا نَه كِشْتِ مُوْنِه، نَه دَرُو و نَه اَمِ دَ دِي خَاْنِه هَا ذَخِيْرِه مُوَكْنِه، و لِه اَتِه اَسْمَانِي شُمُو رُوْزِي ازُوا رِه مِيْدِيِه. اِيَا اَرَزْشِ از شُمُو ازُوا كَدِه كَلُوْتَرِ نَبِيِيه؟ ۲۷ كَدَمِ از شُمُو مِيْتَنِيْد كِه قَدِ عَم-و-عُصَّه خُوْرَدُو يَكِ سَاعَتِ عُمُرِ خُو رِه دِرَازِ كُنِيْد؟ ۲۸ و شُمُو چَرَا بَلْدِه كَالَا عَم-و-عُصَّه مُوْخُوْرِيْد؟ گُلِ هَايِ سُوْسَنِ دَشْتِ رِه بِنِگَرِيْد كِه چِي رَقْمِ كَنِه مُوْشِه؛ اُوْنَا نَه زَحْمَتِ مِيَكِشِه و نَه مِيْرِيْشِه. ۲۹ و لِه مَا دَزِ شُمُو مُوَكِيْمِ كِه حَتِي سُلَيْمَانِ اَمِ قَدِ تَمَامِ شَان-و-شَوَكْتِ خُو رَقْمِ يَكِي اَمَزُوا كَالَا نَبُوْشِيْد. ۳۰ پَس اَكِه خُدا عِلْفِ دَشْتِ رِه كِه اِمْرُوْزِ اَسْتِه و صَبَاحِ دَ تَنْدُوْرِ اَنْدَخْتِه مُوْشِه اِي رَقْمِ مُوْپُوْشَنِه، اِيَا شُمُو رِه غَدَرِ كَلُو خُوْبَتَرِ نَمُوْپُوْشَنِه، اِي كَمِ اِيْمَانَا؟ ۳۱ پَس عَم-و-عُصَّه نَخُوْرِيْد كِه بَغِيْد، 'چِي بُوخُوْرِي؟' يَا 'چِي وُجِي كُنِي؟' و يَا 'چِي بُوْشِي؟' ۳۲ چُون مَرْدُمَايِ غَيْرِ يَهُودِ دَ طَلَبِ پَكِ اَمَزِي چِيْزَا اَسْتِه، مَكَمِ اَتِه اَسْمَانِي شُمُو مِيْدَنِه كِه شُمُو دَ پَكِ اَمَزِي چِيْزَا ضَرْوَرَتِ دَرِيْد. ۳۳ بَلِكِه اَوَّلِ دَ طَلَبِ پَادِشَاهِي خُدا و عَدَالَتِ اَزُو بَشِيْد؛ اُوخْتِه تَمَامِ اَمَزِي چِيْزَا اَمِ دَزِ شُمُو دَدِه مُوْشِه. ۳۴ پَس عَم-و-عُصَّه صَبَاحِ رِه نَخُوْرِيْد، چَرَاكِه صَبَاحِ عَم-و-عُصَّه خُوْدِ خُو رِه دَرِه؛ مُشْكِلَاتِ اِمْرُوْزِ بَلْدِه اِمْرُوْزِ بَسِ اَسْتِه.

قَضَاوَتِ دَ بَارِه دِيْگَرُو

۱ دَ بَارِه دِيْگَرُو قَضَاوَتِ نَكْنِيْد تَا قَضَاوَتِ نَشْنِيْد. ۲ چُون هر رَقْمِ كِه شُمُو دَ بَارِه دِيْگَرُو قَضَاوَتِ كُنِيْد، اَمُو رَقْمِ دَ بَارِه شُمُو قَضَاوَتِ مُوْشِه؛ و قَدِ هر مَنَكِ كِه اَنْدَازِه كُنِيْد، قَدِ اَمَزُو بَلْدِه شُمُو اَنْدَازِه مُوْشِه. ۳ چَرَا پَرِ كَاهِ رِه دَ چِيْمِ بَرَارِ خُو مِيْنِگَرِي، و لِه از دِسْتَكِ چِيُوِي كِه دَ چِيْمِ خُوْدِ تُو اَسْتِه بِه خَبَرِي؟ ۴ يَا چِطُوْرِ مِيْتَنِي كِه دَ بَرَارِ خُو بُوْگِي، 'مَرِه بِيْلِ كِه پَرِ كَاهِ رِه از چِيْمِ تُو بُرُ كُنْم' دَ حَالِيَكِه دَ چِيْمِ خُوْدِ تُو دِسْتَكِ چِيُو اَسْتِه؟ ۵ اُو رِيَاكَارِ، اَوَّلِ دِسْتَكِ چِيُو رِه از چِيْمِ خُوْدِ خُو بُرُ كُو، اُوخْتِه خُوْبَتَرِ مِيْنِگَرِي و مِيْتَنِي پَرِ كَاهِ رِه از چِيْمِ بَرَارِ خُو بُرُ كُنِي.

۶ چِيْزَايِ رِه كِه مُقَدَّسِ اَسْتِه، دَ سَگَا نَدِيْدِ و مُرُوَارِي هَايِ خُو رِه دَ پِيْشِ خُوْكِ هَا پُوْرْتِه نَكْنِيْد. نَشْنِه كِه خُوْكِ هَا مُرُوَارِي هَا رِه پَايْمَالِ كُنِه و سَگَا دُوْرِ خُوْرَدِه شُمُو رِه پَارِه پَارِه كُنِه.

۲۷:۶ يَكِ مَعْنَايِ دِيْگِه شِي دَ زَبُوْنِ يُوْنَانِي اِيْنِي اَسْتِه: «كَدَمِ از شُمُو مِيْتَنِيْد كِه يَكِ تُوْعِي قَدِ خُو رِه دِرَازِ كُنِيْد؟»

طلب کنید، بپالید و تَخ تَخ کنید

۷ طلب کنید و دَز شمو دده موشه؛ بپالید و شمو پیدا مَونید؛ تَخ تَخ کنید و درگه بلده شمو واز موشه؛^۸ چون هر کسی که طلب کنه، د دست میره و هر کسی که بپاله، پیدا مونه و هر کسی که تَخ تَخ کنه، درگه بلده شی واز موشه.^۹ آیا د مینکل شمو اَطور کسی آسته که اگه باچه شی ازو نان طلب کنه، اُو دزشی سنگ بدیه؟^{۱۰} و یا اگه ماهی طلب کنه، دزو مار بدیه؟^{۱۱} پس اگه شمو که آدمای شریر آستید، موفامید که چی رقم تحفه های خوب د بچکیچای خُو بدید، چیقس کلوتر آته شمو که د آسمو آسته، چیزای خُوب ره بلده کسای میدیه که از شی طلب مونه.^{۱۲} پس هر چیزی که میخاهید مردم دز شمو انجام بدیه، شمو ام امو چیز ره بلده ازوا انجام بدید؛ چون اینمی آسته خلاصه تورات و نوشته های پیغمبرا.

د باره راه آسمو

۱۳ از درگه تنگ داخل شنید؛ چون درگه که کنه و راهی که پراخ آسته د نابودی آخر موشه و کسای که دزشی داخل موشه کلو یه.^{۱۴} مگم درگه که تنگ و راهی که مشکِل آسته، اُو د زندگی آخر موشه و کسای که اُو ره پیدا مونه کم آسته.

درخت میوه

۱۵ از پیغمبرای دروغی احتیاط کنید، چراکه د کلاهی گوسپو د پیش شمو میوه، و له د باطن گرای درنده آسته.^{۱۶} اونا ره از میوه های ازوا مینخشید. آیا انگور از بوته خار و انجیر از بوته جارو چینده موشه؟ نه!^{۱۷} د امزی رقم، هر درخت خُوب میوه خُوب میدیه و هر درخت بد میوه شی بد آسته.^{۱۸} درخت خُوب نمیتنه میوه بد بدیه و درخت بد ام نمیتنه که میوه خُوب بدیه.^{۱۹} هر درخت که میوه خُوب ندیه، قطع شده د آتش اندخته موشه.^{۲۰} پس د امزی طریقه، شمو اونا ره از میوه های ازوا مینخشید.

۲۱ نه هر کسی که مره «یا مولا، یا مولا» بگیه د پادشاهی آسمو داخل موشه، بلکه تنها کسی که اراده آته مره که د آسمو آسته، د جای بیره.^{۲۲} د امزو روز^{۲۳} عذر کسا دز مه موبگیه، 'یا مولا، یا مولا، یا مو' د نام ازتو نبوت نکدی و د نام ازتو جنیات ره بر نکدی و د نام ازتو معجزای کلو نکدی؟^{۲۴} اوخته ما دزوا واضح موبگم که 'ما هرگز شمو ره نشنختم. از پیش مه دور شنید، او بدکارا!'

مئل دُو خانه

۲۴ پس هر کسی که امی تورای مره بشنوه و دزوا عمل کنه، رقم آدم دانای آسته که خانه خُو ره د بله سنگ آباد کده.^{۲۵} بارش بارید، سیل ها آمد و باد ها پف کده امو خانه ره زد، مگم اُو چپه نشد، چراکه تادو شی د بله سنگ ایشته شد.^{۲۶} و له هر کسی که تورای مره بشنوه و دزوا عمل نکنه، رقم آدم نادانی آسته که خانه خُو ره د بله ریگ آباد کده.^{۲۷} بارش بارید، سیل ها آمد و باد ها پف کده امو خانه ره زد و اُو چپه شد و خرابی شی عذر کلو بود.^{۲۸} وختیکه عیسی امی تورا ره خلاص کد، مردم از تعلیم شی خیرو مند،^{۲۹} چون اُو رقم کسی که صاحب قدرت-و-اختیار بشه دزوا تعلیم دد، نه رقم عالِمای دین.

^a ۷:۲۲ مقصد «امزو روز» د اینجی «روز آخرت» آسته.

جور شدنِ یگ آدم کولی

۱ وختیکه عیسی از کوه تا آمد، یگ جمعیت کته از پشتِ ازو ری شد. ۲ د امزو لحظه یگ آدم کولی گرفته^{۱۸} آمد و د پیش ازو زانو زده گفت: "یا مولا، اگه تو بخاهی، میتنی مره پاک کنی." ۳ عیسی دست خوره دراز کد و د بله شی ایشته گفت: "ما میخایم، پاک شو." ۴ فوری مرض کولی ازو پاک شد. ۴ اوخته عیسی دزو گفت: "هوش کو که د کس چیز نگی، بلکه رفته خود ره د پیشوا نشو بدی و هدیه ره که موسی امر کده، تقدیم کو تا بلده ازوا یگ شاهدی بشه."

ایمان قومندان رومی

۵ وختی عیسی د کفرناحوم داخل شد، یگ قومندان رومی پیش شی آمد و عذر-و-زاری کده دزو گفت: ۶ "یا مولا، خدمتگار مه شل شده د خانه افتده و عذر د رنج-و-عذاب آسته." ۷ عیسی دزو گفت: "ما آمده او ره شفا میدیم." ۸ مگم قومندان د جواب شی گفت: "یا مولا، ما لایق ازی ره ندرم که د زیر چت خانه مه بییی؛ بلکه فقط حکم کو و خدمتگار مه شفا پیدا مونه. ۹ چون خود مه آدم زیر امر استم و عسکرا زیر امر ازمه آسته؛ وختی د یگ شی موگم، 'بورو!' او موره و د دیگه شی موگم 'بیه!' او مییه و د غلام خو موگم 'اینی کار ره بکو!' او موکنه." ۱۰ وختیکه عیسی ای تورا ره شنید، تعجب کد و د جمعیتی که از پشت شی میمد گفت: "ما حقیقت ره دز شمو موگم، د مینکل مردم اسرائیل امی رقم ایمان پیدا نکدیم. ۱۱ ما دز شمو موگم که عذر کسا از شرق و غرب مییه و قد ابراهیم و اسحاق و یعقوب د پادشاهی آسمو د یگ دسترخو میشینه، ۱۲ مگم بچکیچای امزی پادشاهی^b د تریکی برو پورته موشه، د جایی که چخرا و دندو-خیی آسته." ۱۳ اوخته عیسی د قومندان رومی گفت: "بورو، د مطابق ایمان تو دز تو دده شنه." و د امزو لحظه خدمتگار ازو شفا پیدا کد.

عیسی ناجورا ره شفا میدیه

۱۴ وختی عیسی د خانه پترس رفت، دید که خسر مادر شی تو کده و د جاگه خاو آسته. ۱۵ عیسی دست خوره د بله دست ازو ایشته و تو او ره ایله کد و او باله شده د خدمت ازوا مشغول شد. ۱۶ وختیکه شام شد، عذر جندی ها ره د پیش عیسی آورد و او قد گفتون یگ کلمه ارواح ناپاک ره بر کد و تمام ناجورا ره شفا دد. ۱۷ د امزی رقم چیزی که د وسیله اشعیای نبی گفته شد پوره شد: "او رنج های مو ره گرفت و ناجوری های مو ره دور کد."

قیمت پیروی کدو از عیسی مسیح

۱۸ وختیکه عیسی جمعیت کته ره د گرد خو دید، امر کد که د او لب دریا تیر شنه. ۱۹ دمزو غیت یگ عالم دین پیش آمده گفت: "ای استاد، هر جای که بوری ما از پشت تو مییم." ۲۰ ولے عیسی دزو گفت: "روباها غار دره و مرغکوی آسمو وور، مگم «باچه انسان»^c جای سر ایشته ام ندره." ۲۱ یگ دیگه از جم یارای شی دزو گفت: "یا مولا، بیل که اول رفته آته خو ره دفن کنم." ۲۲ لیکن عیسی دزو گفت: "از پشت ازمه بیه و بیل که مرده ها، مرده های خو ره دفن کنه."

^a ۸:۲ کلمه که د زیون یونانی بلده «کولی گرفته» استفاده شده، میتنه دیگه مرض های جلدی ام معنی بدیه. ^b ۸:۱۲ «بچکیچای امزی پادشاهی» یعنی «کسای که بلده امزی پادشاهی مقرر شده». ^c ۸:۲۰ بلده معنای «باچه انسان» د فهرست لغات مشکیل رجوع کنید.

عیسیٰ طوفان ره آرام مونه

۲۳ بعد ازو عیسیٰ د کشتی سوار شد و یارای شی از پشت ازو رفت. ۲۴ بے بلغه یگ طوفان شدید د دریا پیدا شد، د اندازه که جلیه های دریا کشتی ره مپوشند. مگم عیسیٰ خاو بود. ۲۵ اوخته، یارا رفته عیسیٰ ره بیدار کد و گفت: "یا مولا، مو ره نجات بدی! مو نابود موشی!" ۲۶ عیسیٰ دزوا گفت: "ای کم ایمانا، چرا ایقَس ترس خوردید؟" اوخته او باله شد و د بله باد و دریا هیبت کد و آرامش کامل برقرار شد. ۲۷ و اونا حیرت کده قد یگدیگه خو گفت: "ای چی رقم آدم آسته که حتی باد و دریا از آید شی موشه!"

شفای دُو آدمِ جندی

۲۸ وختیکه عیسیٰ د او طرف دریا د سرزمین جدربا رسید، دُو آدمِ جندی از قد قبرا بر شده قد ازو روی د روی شد. اونا اوقس خطرناک بود که هیچ کس نمیتست ازو راه تیر شنه. ۲۹ اوخته امو جندیا چیغ زده گفت: "تو دز مو چی غرض دری، ای باچه خدا؟ آیا تو د اینجی آمدی که پیش از وخت مو ره عذاب کنی؟" ۳۰ کم وری دورتر ازوا یگ گله کنه خوک میچرید. ۳۱ اوخته جنیات د پیش عیسیٰ عذر-و-زاری کده گفت: "اگه مو ره بر مونی، مو ره د داخل گله خوک ری کو." ۳۲ عیسیٰ دزوا گفت: "بورید!" اوخته اونا بر شده د پوست خوک ها داخل شد و فوراً تمام گله از دامنه تپه د منه دریا هجوم برد و د منه آو غرق شده مرد. ۳۳ چوپونوی خوک ها دوتا کده د شار رفت و تمام امزو واقعه و قصه جندیا ره بلده مردم نقل کد. ۳۴ اوخته تمام مردم شار برو آمد تا عیسیٰ ره بنگره. و غیبتیکه او ره دید، دزو عذر کد که از منطقه ازوا بوره.

جور شدن یگ آدمِ شل

۹ پس عیسیٰ د کشتی سوار شد و از دریا تیر شده د شار خود خو آمد. ۲ د امزو غیت چند نفر یگ آدمِ فلج ره که د بله یگ جاگه خاو بود، د پیش ازو آورد. وختیکه عیسیٰ ایمان ازوا ره دید، د آدمِ شل گفت: "باچه مه، خاطرجم بش، گناهای تو بخشیده شد."

۳ اوخته بعضی از عالمای دین قد خود خو گفت: "ای آدمِ کفرگویی مونه." ۴ و عیسیٰ فکرهای ازوا ره فامیده گفت: "چرا ای فکرهای فاسد ره د دل خو جای میدید؟ ۵ کدم شی آسو آسته: آیا گفتون ازی که، گناه های تو بخشیده شد، یا گفتون ازی که 'باله شو و راه بورو؟' ۶ مگم تا بدینید که «باچه انسان» د روی زمی قدرت-و-اختیار بخشیدون گناه ها ره دره، بنگرید که چیز کار مونم." پس د امزو آدمِ فلج گفت: "باله شو و جاگه خو ره گرفته خانه خو بورو." ۷ و امو آدمِ باله شده خانه خو رفت. ۸ وختی امو جمعیت مردم ای واقعه ره هوش کد، اونا عذر بیم کد و خدای ره که بلده انسان امی رقم اختیار-و-قدرت ره دده بود، شکر-و-سپاس گفت.

متی مالیه‌گیر یار عیسیٰ موشه

۹ وختیکه عیسیٰ از اونجی پیش رفت، او یگ آدم د نام متی ره دید که د جای مالیه-گرفتو ششند. عیسیٰ دزو گفت: "از پشت ازمه بیه." متی باله شده از پشت ازو ری شد.

^a ۸:۲۸ که امچنان د نام جدربا یا جرجسیا مشهور بود. ^b ۹:۱ یعنی د شار کفرناحوم. د متی فصل ۱۳: ۴ رجوع کنید.

۱۰ دَ حَالِيكِه عَيْسَى دَ خَانِه مَتِي سِرِ دِسْتَرخُو شِشْتُد، تَعْدَادِ كَلُونِ مَالِيه_گِيَرَا وِ گُناهِكارا اَمَدِ وِ قَدِ عَيْسَى وِ يَارَايِ شِي شِشْت. ۱۱ وِخْتِيكِه فَرِيَسِيَا اِي كَارِ رِه دِيَدِ اَوْنَا دَ يَارَايِ شِي گُفْت: ”چَرَا اُسْتَادِ شُمُو قَدِ مَالِيه_گِيَرَا نَانِ مُوخورِه؟“

۱۲ عَيْسَى تَوْرِه اَزُوا رِه شِنِيْدِه گُفْت: ”كَسَايِ كِه جَوْرِ اَسْتِه، دَ طَبِيْبِ ضَرُوْرَتِ نَدْرِه، بَلَكِه كَسَايِ كِه نَاجَوْرِ اَسْتِه دَ طَبِيْبِ ضَرُوْرَتِ دَرِه. ۱۳ بُوْرِيْدِ وِ مَعْنَى اَزِي تَوْرِه رِه پِي بُوْرِيْدِ: ’مَا رَحْمَتِ مِيخَايِم، نَه قُرْبَانِي، ’ چُونِ مَا نَمَدِيْم كِه مَرْدُمَايِ عَادِلِ رِه دَعُوْتِ كُنْم، بَلَكِه اَمَدِيْم كِه گُناهِكارا رِه دَعُوْتِ كُنْم.“

دَ بَارِه رُوْزِه

۱۴ بَعْدِ اَزُو يَارَايِ يَحِيِي دَ پِيَشِ اَزُو اَمَدِه گُفْت: ”چَرَا مَوِ وِ فَرِيَسِيَا عَدْرِ رُوْزِه مِي_گِيَرِي، وِلِه يَارَايِ اَزْتُو رُوْزِه نَمِي_گِيَرِه؟“

۱۵ عَيْسَى دَزُوا گُفْت: ”اِيَا مِهْمُونَايِ تُوِي_خَانِه تَا وِخْتِيكِه دَامَادِ قَدِ اَزُوا اَسْتِه، مِيْتْنِه مَاتَمِ كُنِه؟ وِلِه رُوْزَايِ مِيِيِه كِه دَامَادِ اَزُوا گَرِفْتِه مُوشِه؛ اُوخْتِه اَوْنَا رُوْزِه مِي_گِيَرِه. ۱۶ هِيچِ كَسِ يِگِ تُوْتِه رِخْتِ نَوِ رِه دَ كَالَايِ كُهْنِه پِيْنِه نَمُو_كُنِه، چَرَاكِه اَمُو پِيْنِه اَزِ كَالَا كُنْدِه مُوشِه وِ پَارِگِي اَزِ بَدِ بَدْتَرِ مُوشِه. ۱۷ وِ نَه اَمِ شَرَابِ تَازِه رِه دَ مَشَكِ هَايِ كُهْنِه شِيُو مُونِه؛ اَكِه بُو_كُنِه، مَشَكِ هَا تَرَقِيْدِه شَرَابِ لُوُو مُوشِه وِ مَشَكِ هَا ضَايِعِ مُوشِه؛ بَلَكِه شَرَابِ تَازِه رِه دَ مَشَكِ هَايِ نَوِ شِيُو مُونِه تَا هَرِ دُوِي شِي نِگَاهِ شُنِه.“

شِفا دَدُوْنِ خَاْتُوْنِ نَاجَوْرِ وِ زِنْدِه كَدُوْنِ دُخْتَرِ

۱۸ دَ حَالِيكِه عَيْسَى اَمِي تَوْرَا رِه دَزُوا مُو_گُفْت، بِيِه بَلِغِه يِكِي اَزِ رِهْبَرَايِ عِبَادَتِ خَانِه اَمَدِه دَ پِيَشِ اَزُو زَانُو زَدِ وِ گُفْت: ”دُخْتَرِ مِه اَمِي اَلِي مُرْدِ؛ لِيَكِنِ بِيِه وِ دِسْتِ خُو رِه دَ بِلِه اَزُو بِيِلِ وِ اُو زِنْدِه مُوشِه.“ ۱۹ وِ عَيْسَى بَالِه شُدِه قَدِ يَارَايِ خُو اَزِ پُشْتِ اَزُو رِيِي شُدِ.

۲۰ دَ اَمْرُو وِخْتِ يِگِ خَاْتُو كِه مُدَتِ دَوَازْدِه سَالِ خُوْنَرِيْزِي دَشْتِ، اَزِ پُشْتِ عَيْسَى اَمَدِ وِ دَ دَامُوْنِ چِيْنِ شِي دِسْتِ زَدِ، ۲۱ چُونِ اُو قَدِ خُوْدِ خُو گُفْتُد: ”اَكِه بَتْنَمِ تَنْهَا دَ چِيْنِ شِي دِسْتِ بَزْنَمِ، جَوْرِ مُوشَم.“ ۲۲ عَيْسَى دَوْرِ خُوْرْدِه طَرْفِ اَزُو تُوخِ كَدِ وِ گُفْت: ”دُخْتَرِ مِه، خَاطِرِجَمِ بَشِ، چَرَاكِه اِيْمَانِ تُو، تُو رِه شِفا دَدِ!“ وِ اُو خَاْتُو دَ اَمْرُو لِحْظِه شِفا پِيْدَا كَدِ.

۲۳ وِخْتِي عَيْسَى دَ خَانِه رِهْبَرِ عِبَادَتِ خَانِه رَسِيْدِ وِ نُوْحِه خَاْنَا وِ مَرْدُمِي رِه كِه چِخْرَا-و-مَخْتِه مُوَكِدِ دِيْدِ، ۲۴ اُو دَزُوا گُفْت: ”بُرِ شِنِيْدِ، چُونِ دُخْتَرِ نَمُرْدِه، بَلَكِه خَاوِ رِفْتِه.“ مِگَمِ اَوْنَا سِرِ اَزُو خَنْدِه كَدِ. ۲۵ وِخْتِيكِه مَرْدَمِ رِه اَزُوْنَجِي بُرِ كَدِ، عَيْسَى دَاخِلِ رِفْتِ وِ اَزِ دِسْتِ دُخْتَرِ گَرِفْتِ وِ اُو بَالِه شُدِ. ۲۶ خَبَرِ اَمْرِي وَاقِعِه دَ سَرَاسِرِ اَمْرُو مَنْطَقِه تِيْتِ شُدِ.

جَوْرِ شُدُوْنِ دُو كُوْر

۲۷ دَ حَالِيكِه عَيْسَى اَمْرُو مَنْطَقِه مَوْرِفْتِ، دُو اَدَمِ كُوْر اَزِ پُشْتِ اَزُو اَمَدِ وِ چِيغِ زَدِه گُفْت: ”اِي بَاچِه دَاوُوْدِ، دَ بِلِه اَزْمُو رَحْمِ كُو!“

۲۸ وِخْتِيكِه عَيْسَى دَ خَانِه دَاخِلِ شُدِ، اَمُو دُو اَدَمِ كُوْر دَ پِيَشِ اَزُو اَمَدِ. عَيْسَى دَزُوا گُفْت: ”اِيَا شُمُو اِيْمَانِ دَرِيْدِ كِه مَا اَمِي كَارِ رِه كَدِه مِيْتْنَمِ؟“ اَوْنَا گُفْت: ”اَرِي، مَوْلَا.“ ۲۹ اُوخْتِه اُو دِسْتِ خُو رِه دَ بِلِه چِيْمَايِ اَزُوا اِيْشْتِ وِ گُفْت: ”مُطَابِقِ اِيْمَانِ شُمُو بَلْدِه شُمُو اَنْجَامِ دَدِه شُنِه.“ ۳۰ وِ چِيْمَايِ اَزُوا وَازِ شُدِ. عَيْسَى تَاكِيدِ كَدِه دَزُوا اَمْرِ كَدِ: ”هُوشِ كُنِيْدِ كِه دَزِي بَارِه هِيچِ كَسِ چِيْزِي نَفَاْمِه.“ ۳۱ مِگَمِ اَوْنَا بَرُو رِفْتِ وِ خَبَرِ دَ بَارِه عَيْسَى رِه دَ سَرَاسِرِ اَمْرُو مَنْطَقِه تِيْتِ كَدِ.

۳۲ دَ حَالِيكِه اُونَا بُرُو مَورَفَت، مَرْدُم يَگِ آدَمِ جِنْدِي رِه كِه كُنْگِه بُود، دَ پِيشِ عِيسِي اُورِد. ۳۳ وَخْتِي عِيسِي جِن رِه اَزُو بُرُ كَد، اُمُو آدَمِ كُنْگِه دَ توره كُفْتُو شُد و مَرْدُم حَيرو مَنْدِه كُفْت: ”اُمِي رَقْم يَگِ چِيزِ هَر كِرْ دَ اِسْرَائِيلِ دِيْدِه نَشُدِه.“ ۳۴ مَگْم فَرِيسِيَا كُفْت: ”اُو دَ وَسِيْلِه سَرْدِسْتِه جِنِيَات، جِنِيَات رِه بُرُ مُونِه.“

دُعا بَلْدِه حَاصِلَات

۳۵ عِيسِي دَ تَمَامِ شَارَا و آغِيْلَا مِيْگَشْت و دَ عِبَادَتِ خَانِه هَايِ اَزُوا تَعْلِيْمِ مِيْدَد و خُوشخَبْرِي رِه دَ بَارِه پَادشَاهِي اَسْمُو اِعْلَانِ مَوَكْد و هَر مَرَض و هَر نَاجُورِي رِه شَفَا مِيْدَد.

۳۶ وَخْتِيكِه اُو جَمْعِيَّتِ مَرْدُم رِه دِيْد، دِلِ شِي دَ حَالِ اَزُوا سُوخْتِ چِرَاكِه اُونَا رَقْمِ گُوسِپِنْدُويِ بِي چُوپُو سَرگَرْدُو و دَرْمَنْدِه بُود. ۳۷ اَوخْتِه دَ يَارَايِ خُو كُفْت: ”حَاصِلِ كَلُو اَسْتِه، لِيكِنِ كَارگَرِ كَم.“ ۳۸ اَمَزِي خَاظِرِ اَزِ صَاچِبِ حَاصِلِ خَاهِشِ كُنِيْد كِه كَارگَرَا رِه بَلْدِه جَمِ كَدُونِ حَاصِلِ خُو رِي كُنِه.“

رَبِي كَدُونِ دَوَاذِه رَسُوْل

۱ عِيسِي دَوَاذِه يَارِ خُو رِه كُوِي كَد و دَزُوا اِخْتِيَار-و قُدْرَتِ دَدِ تَا اَرُوْحِ نَپَاكِ رِه بُرُ كُنِه و هَر مَرَض و هَر نَاجُورِي رِه شَفَا پَدِيَه.

۲ نَامِ هَايِ دَوَاذِه رَسُوْلِ اِينِيَا اَسْتِه: اَوَّلِ شِمْعُونِ مَشْهُورِ دَ پَتْرُسِ و بَرَارِ شِي اَنْدَرِيَاَس، يَعْقُوبِ بَاچِه زِيْدِي و بَرَارِ شِي يُوْحَنَّا، ۳ فِيلِيْپُسِ و بَرْتُولْمَا، تُوْمَا و مَتَايِ مَالِيَه گِيْر، يَعْقُوبِ بَاچِه حَلْفِي و تَدْيِي، ۴ شِمْعُونِ غَيْرَتِي^b و يَهُودَايِ اِسْخَرِيُوْطِي كِه يَهُودَايِ اِسْخَرِيُوْطِي عِيسِي رِه دَ گِيْر دَد.

۵ اُمِي دَوَاذِه رِه عِيسِي رَبِي كَد و دَزِيَا نَصِيْحَتِ كَدِه كُفْت: ”دَ سَرزَمِيْنَايِ غَيْرِ يَهُودِ تَرُوِيْد و دَ هِيْچِ كُدْمِ اَزِ شَارَايِ سَامِرِيَا دَاخِلِ نَشْنِيْد، ۶ بَلَكِه دَ پِيشِ گُوسِپِنْدُويِ كَمِ شُدِه قَوْمِ اِسْرَائِيلِ بُوْرِيْد. ۷ و دَ حَالِيكِه مُوْرِيْد، اِعْلَانِ كَدِه بُگِيْد كِه، پَادشَاهِي اَسْمُو نَزْدِيكِ شُدِه. ۸ نَاجُورَا رِه شَفَا پَدِيْد، مُرْدِهَا رِه زِنْدِه كُنِيْد، كُوْلِي گِرْفَتِه هَا رِه پَاكِ كُنِيْد و جِنِيَاتِ رِه بُرُ كُنِيْد. مُفْتِ پِيْدَا كَدِيْد، مُفْتِ پَدِيْد. ۹ هِيْچِ طَلَّا يَا نَقْرَه يَا سِيكِه مَسِي دَ كَمْرَبِنْدَايِ خُو قَدِ خُو نَبْرِيْد، ۱۰ وَ نَه اَمِ خَلْطِه بَلْدِه رَاهِ يَا دُو كَالَا يَا كُوشْرِه يَا تِيَاقِ، چِرَاكِه كَارگَرِ حَقْدَارِ خُورَاكِ-و پُوشَاكِ خُو اَسْتِه. ۱۱ دَ هَر شَارِ و آغِيْلِ كِه دَاخِلِ مُوْشِيْد، يَگُو آدَمِ رِه سُرَاغِ كُنِيْد كِه لَايِقِ شُمُو رِه دَشْتِه بَشِه، و دَ اَمُونَجِي بُمْنِيْد تَا وَخْتِيكِه اَمْرُو جَايِ بُرُ نَشُدِيْد. ۱۲ وَخْتِيكِه دَ خَانِه دَاخِلِ مُوْشِيْد، سَلَامِ بُگِيْد. ۱۳ اَكِه اُمُو خَانِه لَايِقِ شُمُو رِه دَشْت، بِيْلِيْد كِه سَلَامِ شُمُو دَ سَرِ اَزُوا قَرَارِ پَكِيْرِه و اَكِه لَايِقِ شُمُو رِه نَدَشْت، سَلَامِ شُمُو پَسِ دَ خُودُونِ شُمُو مِيْبِيَه. ۱۴ و اَكِه كَسِ قَدِ شُمُو خُوش اَمْدِ نَكْد و يَا دَ تُوْرَايِ شُمُو گُوشِ نَدَد، دَ وَخْتِ بُرُ شُدُو اَمْرُو خَانِه يَا شَارِ خَاكِ پَايَايِ خُو رِه تُكِ پَزْنِيْد. ۱۵ مَا حَقِيْقَتِ رِه دَزِ شُمُو مُوْگَم، دَ رُوْزِ قَضَاوَتِ^d بَلْدِه سَرزَمِيْنِ سَدُومِ و عُمُورِه مَجَازَاتِ سُبُكْتَرِ مُوْشِه نَسَبَتِ دَ اَمْرُو شَار.“

۱۶ ”اِيْنِه، مَا شُمُو رِه رَقْمِ گُوسِپِنْدُو دَ مِيْنَكَلِ كُرْگَا رَبِي مُوْنَم. پَسِ رَقْمِ مَارِهَا هُوْشِيَارِ و رَقْمِ كُوتْرَا بِي اَزَارِ بَشِيْد. ۱۷ و اَزِ مَرْدُمِ اِحْتِيَاظِ كُنِيْد، چِرَاكِه اُونَا شُمُو رِه دَ مَحْكَمِه هَا تَسْلِيْمِ مُونِه و دَ عِبَادَتِ خَانِه هَايِ خُو قَدِ قَمْچِي مِيْرَنِه ۱۸ و شُمُو بَخَاظِرِ اَزْمِه دَ پِيشِ وَاْلِي هَا و پَادشَايُو كَشِ مُوْشِيْد تَا بَلْدِه اَزُوا و مَرْدُمَايِ غَيْرِ يَهُودِ شَاهِدِي پَدِيْد. ۱۹ مَگْم وَخْتِيكِه شُمُو رِه تَسْلِيْمِ مُونِه، غَضَبِه نَكُنِيْد كِه چِي رَقْمِ توره بُگِيْد و يَا چِي بُگِيْد؛ چُونِ دَ اَمْرُو غَيْتِ دَزِ شُمُو كُفْتِه مُوْشِه كِه چِي بُگِيْد، ۲۰ چِرَاكِه توره گُويِ شُمُو نِيْسْتِيْد، بَلَكِه رُوْحِ اَنِه اَسْمَانِي شُمُو اَسْتِه كِه اَزِ طَرِيْقِ اَزِ شُمُو توره مُوْگِه.“

a ۹:۳۴ یعنی «حُكْمَرَان». ۱۰:۴^b شِمْعُونِ يَكِي اَزِ اَعْضَايِ گُرُوْه بَا غَيْرَتِ بُود كِه بَخَاظِرِ وَطَنِ خُو قَدِ رُومِي هَا جَنگِ مُوَكْد. ۱۰:۶^c دَ جَايِ

«قَوْمِ اِسْرَائِيلِ» دَ زَبُونِ يُونَانِي «خَانِه اِسْرَائِيلِ» نُوْشْتِه يَه. ۱۰:۱۵^d یعنی «دَ رُوْزِ اَخْرَتِ».

۲۱ "برار، برار ره و آته، باچه ره د مرگ تسلیم مونه؛ و بچکپیجا د رُوی آته و آبه خُو میخیزه و اونا ره د کُشتو میدیه. ۲۲ از خاطرِ نامِ ازمه، تمام مردُم از شُمُو بد موبره، مگم هر کسی که تا آخر صبر-و-خوصیله کُنه، نجات پیدا مونه." ۲۳ "وختیکه شُمُو ره د یگ شار آزار-و-آذیت مونه، د شار دیگه دوتا کُنید. ما حقیقت ره دز شُمُو مَوگُم، پیش از آمدون «باچه انسان» شُمُو نَمیتنید د تمام شارای اسرائیل بورید." ^a

۲۴ "شاگرد از اُستاد خُو کده باله تر نییه و نه ام غلام از بادار خُو کده باله تر آسته. ۲۵ بلده شاگرد امیقَس بس آسته که رقم اُستاد خُو شُنه و غلام رقم بادار خُو. اگه اونا کُنه خانه ره «بعلزبول» ^b گُفت، پس چیقَس کلوتر عیالِ خانه ازو ره بد مَوگیه."

۲۶ "پس ترس نَخورید ازوا، چُون هیچ چیزی نیسته که پوشیده بَشه و برملا نَشنه و هیچ چیزی نییه که تاشه بَشه و معلومدار نَشنه. ۲۷ چیزی ره که د تریکی دز شُمُو مَوگُم، د روشنی بَگید و چیزی که د گوش شُمُو گُفته شد، از بله بام ها اعلان کُنید. ۲۸ و از کسای که جسم ره مَوگُشه، و له روح ره کُشته نَمیتنه، ترس نَخورید، بلکه امزو ترس بُخورید که میتنه ام روح و ام جسم ره د دوزخ نابود کُنه. ۲۹ آیا دو مرغک د یگ پیسه سودا نموشه؟ باوجود ازی، یکی ازوا ام بدونِ خاست-و-اراده آته آسمانی شُمُو د زمی نموفته. ۳۰ و حتی تمام موی های سر شُمُو پگ شی د پیش ازو حساب شده. ۳۱ پس ترس نَخورید، چُون آرزش از شُمُو باله تر از هزاران مرغک آسته."

۳۲ "پس هر کسی که مره د پیش مردُم اقرار کُنه، ما ام او ره د حُضورِ آته خُو که د عالمِ باله آسته، اقرار مَوئم. ۳۳ لیکن هر کسی که مره د پیش مردُم انکار کُنه، ما ام او ره د حُضورِ آته خُو که د آسمو آسته، انکار مَوئم."

۳۴ "گمان نَکُنید که ما آمدیم تا صلح-و-آشتی ره د زمی بیرم. ما نمدیم که صلح-و-آشتی ره بیرم، بلکه آمدیم تا شمشیر ره بیرم. ۳۵ چُون ما آمدیم تا باچه ره د خِلافِ آته شی، دُختر ره د خِلافِ آبه شی، بیری ره د خِلافِ خُسرمادر شی قرار بدیم ۳۶ و دُشمون یگ شخص، عیالِ خانه خود شی موشه."

۳۷ "هر کسی که آته یا آبه خُو ره از مه کده کلوتر دوست دشته بَشه، لایق ازمه ره ندره و هر کسی که دُختر یا باچه خُو ره از مه کده کلوتر دوست دشته بَشه، ام لایق ازمه ره ندره. ۳۸ و هر کسی که صلیب خُو ره باله نَکُنه و از پُشت مه نییه، لایق ازمه ره ندره. ۳۹ هر کسی که د طلبِ جان خُو بَشه او ره از دست میدیه و هر کسی که جان خُو ره بخاطر ازمه از دست بدیه، او ره د دست میره."

۴۰ "هر کسی که شُمُو ره قبول کُنه، مره قبول کده و هر کسی که مره قبول کُنه، امو ره قبول کده که مره ری کده. ۴۱ هر کسی که یگ پیغمبر ره د عنوانِ پیغمبر قبول کُنه، اجر یگ پیغمبر ره د دست میره و هر کسی که یگ آدمِ عادل ره د عنوانِ یگ آدمِ عادل قبول کُنه، اجر یگ آدمِ عادل ره د دست میره. ۴۲ هر کسی که حتی یگ پیله او یخ د یکی امزی آدمای ریزه د عنوانِ یار ازمه بدیه که وُچی کُنه، ما حقیقت ره دز شُمُو مَوگُم که او به اجر نَمومنه."

سوالِ یحییٰ از عیسیٰ

۱ وختیکه عیسیٰ از هدایت ددو د دوازده یار خُو خلاص شد، او از اونجی ری شد تا د شارای ازوا^c تعلیم بدیه و موعظه کُنه.

۲ وختی یحییٰ د بندی خانه د باره کارای مسیح شنید، او دو نفر از پیروای خُو ره ری کد^۳ تا ازو پُرسان کُنه، "آیا تو امو کس آستی که آمدنی یه، یا مو چیم د راه کدم کس دیگه بشی؟" ^۴ عیسیٰ د جوابِ ازوا گُفت: "بورید، چیزی ره که

^a ۱۰:۲۳ «پیش از آمدون باچه انسان» د اینجی «پیش از دوباره زنده شدن عیسیٰ مسیح» معنی میدیه. ^b ۱۰:۲۵ «بعلزبول» یگ نام دیگه بلده شیطو آسته. ^c ۱۱:۱ «شارای ازوا» احتمالاً «شارای جلیلیه» بَشه.

میشنَوید و مینگرید د یحییٰ خبر بدید؛ د زُو بُگید که ^۵ کورا بینا موشه، لنگا راه موره و کولی گرفته ها پاک موشه، کر ها شِنوا موشه، مُرده ها دُوباره زنده موشه و د غریبا خوشخبری دده موشه. ^۶ نیک د بخت کسی که از مه دلخور نَشنه. ”
^۷ وختیکه پیرِوای یحییٰ مورفت، عیسیٰ قد جمعیتِ مردم د باره یحییٰ د گپ زدو شد و گُفت: ”بلده توخ کدون چیزخیل د بیابو رفتید؟ بلده توخ کدون یگ نئی که از باد میلرزه؟ ^۸ خئی بلده توخ کدون چیزخیل رفتید؟ بلده دیدون آدمی که کالای ابریشمی د جان شی آسته؟ اونه، کسای که کالای ابریشمی مپوشه جای شی د قصر های پادشایو آسته. ^۹ پس بلده دیدون چیزخیل برو رفتید؟ بلده دیدون یگ پیغمبر؟ آره، ما دز شمو موگم که یحییٰ از پیغمبر کده بزرگتر آسته. ^{۱۰} یحییٰ امو کس آسته که د باره شی نوشته شده:

اینه، ما رسول خو ره پیشلون تو ربی مونم
 تا راه تو ره پیش روی تو آماده کنه.

^{۱۱} ما حقیقت ره دز شمو موگم: د مینکل کسای که از خاتونو زیده شده، هیچ کس از یحییای تعمیر دهنده کده بزرگتر نَمده؛ ولی ریزهترین شخص د پادشاهی آسمو ازو کده بزرگتر آسته. ^{۱۲} از زمان یحییای تعمیر دهنده تا آلی ره پادشاهی آسمو از جبر-و-سبتم رنج برده و مردمای زورآور کوشش مونه که د زور دزو دسترسی پیدا کنه. ^{۱۳} چون تمام انبیا و تورات تا ظهور یحییای پیشگویی کده ^{۱۴} و اگه شمو میخاهید قبول کنید، یحییٰ امو ایلاس آسته که آمدنی بود. ^{۱۵} هر کسی که گوش شِنوا دره گوش بگیره.

^{۱۶} ای نسل ره قد چیزخیل برابر کنم؟ امیا رقم بچکیچای آسته که د بازار ها ششته و یگدیگه خو ره کوی کده ^{۱۷} موگیه:
 ’بلده شمو سرنئی زدی، شمو بازی نکدید
 و نوحه خاندی، شمو ماتم نکدید.

^{۱۸} چون یحییٰ که آمده، او نه موخوره و نه وچی مونه، اونا موگیه که ’او چن دره. ^{۱۹} «باچه انسان» که آمده، ام موخوره و ام وچی مونه؛ مردم موگیه: ’اونه، او آدم پُرخور و شرابی و رفیق مالیه‌گیرا و گناهکارا آسته!‘ ولی حکمت د وسیله اعمال خو حق ثابت موشه.”

وای د حال شارای که توبه نمونه

^{۲۰} اوخته عیسیٰ شروع د ملامت کدون شارای کد که کلونی معجزای شی د امر و شارا ظاهر شد، چراکه اونا توبه نکدد.
^{۲۱} او گُفت: ”وای د حال تو، ای خورزین! و وای د حال تو، ای بیت صیدا! چون معجزای که د مننه از شمو ظاهر شد، اگه د صور و صیدون ظاهر موشد، اونا غدر وخت پیش پلاس مپوشید و د خگشتر ششته توبه موکد. ^{۲۲} مگم ما دز شمو موگم، د روز قضاوت بلده صور و صیدون مجازات سُبکتر موشه نسبت دز شمو. ^{۲۳} و تو، ای کفرناخوم، آیا تا آسمو سر تو بلند موشه؟ نه، تو د قار عالم مُرده ها سرنگون موشی، چون معجزای که د مننه از تو ظاهر شد، اگه د سدوم ظاهر موشد، امو شار تا امروز باقی مومند. ^{۲۴} مگم ما دز تو موگم، د روز قضاوت بلده سرزمین سدوم مجازات سُبکتر موشه نسبت دز تو.”

آسودگی از زیر بار و زحمت کشی

^{۲۵} د امر و غیت عیسیٰ دُعا کده گُفت: ”ای آته، صاحب آسمو و زمی، از تو شکرگزاری مونم که ای چیزا ره از آدمای دانا و هوشیار تاشه کده و بلده بچکیچای ریزه بر ملا کده. ^{۲۶} آره، ای آته، چون خاست-و-اراده از تو امی بود.
^{۲۷} آته مه تمام چیزا ره دز مه تسلیم کده؛ هیچ کس باچه ره نمینخشه بَعیر از آته و امی رقم آته ره ام هیچ کس نمینخشه بَعیر از باچه و کسای که باچه بخایه دزوا بر ملا کنه. ^{۲۸} ای تمام کسای که د زحمت و زیر بار گرنگ آستید، پیش از مه

بید و ما دز شمو آرامش میدم. ^{۲۹} یوغ ازمه ره د گردون خو بیلید و از مه تعلیم بگیرید، چراکه ما حلیم و نرمدل استم و شمو د جان های خو آرامش پیدا مونید، ^{۳۰} چراکه بردون یوغ ازمه آسو و بار ازمه سُبک آسته.

سوال د باره روز آرام

۱۲ د امزو زمان عیسی د روز آرام از مننه کشت های گندم تیر موشد و یارای شی ازی که گشنه بود، شروع د کندو و خوردون خوشه های گندم کد. ^۲ مگم وختیکه فریسیا ای کار ره هوش کد، اونا دزو گفت: "اونه، یارای تو کاری ره انجام میدیه که د روز آرام روا نیسته." ^۳ عیسی دزوا گفت: "آیا شمو نخانیدید که داوود چیز کار کد وختیکه خود شی و رفیقای شی گشنه بود؟" ^۴ او د خانه خدا داخل شده نان تقدیم شده ره خورد^۵ که خوردون شی بلده ازو و رفیقای شی روا نبود، بلکه تنها بلده پیشوایو روا بود. ^۵ یا د تورات نخانیدید که د روز آرام پیشوایو د خانه خدا حرمت روز آرام ره نگاه نموکنه، ولی باز ام به گناه آسته؟ ^۶ مگم ما دز شمو مومگم، یگو کس بزرگتر از خانه خدا د اینجی آسته. ^۷ اگه معنای امزی توره ره پی موبردید: 'ما رحمت میخایم، نه قربانی،' شمو نفرای بیگناه ره محکوم نموکدید، ^۸ چون «باچه انسان» صاحب روز آرام آسته.

^۹ عیسی ازونجی رفت و د عبادت خانه ازوا داخل شده ^{۱۰} یگ آدم ره دید که یگ دست شی خشک شد. و اونا از عیسی پرسان کده گفت: "آیا شفا ددو د روز آرام روا آسته یا نه؟" اونا ای ره گفت تا او ره ملامت کنه. ^{۱۱} عیسی دزوا گفت: "اگه کدم از شمو یگ گوسپو دشته بشید و او د روز آرام د یگ چقوری بفته، آیا او ره گرفته ازونجی بر نموکنید؟" ^{۱۲} پس انسان از گوسپو کده چیقس باارزشتتر آسته؛ او باید کومک شنه. امزی خاطر انجام ددون کارای نیک د روز آرام روا آسته. ^{۱۳} اوخته د امزو آدم گفت: "دست خو ره دراز کو." او دراز کد و دست شی رقم دست دیگه شی وری جور شد. ^{۱۴} مگم فریسیا برو رفت و د ضد ازو نقشه کشید که چی رقم او ره نابود کنه.

خدمتگار انتخاب شده خدا

^{۱۵} وختی عیسی امزی نقشه خیر شد، او ازونجی رفت. مگم یگ جمعیت کنه از پشت ازو ری شد و او پگ ازوا ره شفا دد ^{۱۶} و دزوا امر کد که او ره بر ملا نکنه ^{۱۷} تا چیزی که د وسیله اشعیای نبی گفته شد، پوره شنه:

^{۱۸} "اینمی خدمتگار مه آسته که او ره انتخاب کدیم

و دوست دشتنی مه که جان مه از شی خوش-و-راضی آسته.

ما روح خو ره د بله ازو قرار میدیم

و او عدالت ره د ملت های غیر یهود اعلان موکنه.

^{۱۹} او جنجال نمونه و نه ام شر-و-شور موکنه،

و نه ام آواز ازو ره کس د کوچه ها میشنوه.

^{۲۰} او تی جغزی شده ره میده نمونه

و نه ام پلته نیم سوخته ره گل موکنه

تا وختیکه عدالت ره د پیروزی برسنه.

^{۲۱} و د نام ازو ملت های غیر یهود امیدوار آسته.

^a ۱۲:۴ داوود نان تقدیم شده ره که از میز مقدس باله شده بود د اجازه پیشوا گرفته خورد.

عیسیٰ و بعلزبول یعنی رئیس جنیات

۲۲ اوخته اونا یگ آدمِ جندی ره دَ پیش ازو اورد که کور و گنگه بود و عیسیٰ او ره شفا دَد، بطوری که امو گنگه تنست توره بگیه و بنگره. ۲۳ و تمام مردم خيرو منده گُفت: «ایا امی آدم باچه داوود نییه؟» ۲۴ مگم وختیکه فریسیا ای توره ره شنید، اونا گُفت: «ای نفر جنیات ره بر کده نمیتنه اگه دَ کومک بعلزبول سردسته جنیات نبشه. ۲۵ عیسیٰ فکرای ازوا ره پی بُرد و دزوا گُفت: «هر مملکت که دَ ضد خود خُو تقسیم تقسیم شنه، بیرو موشه و هر شار یا خانه که دَ ضد خود خُو تقسیم تقسیم شنه، اُستوار نمونه. ۲۶ اگه شیطو، شیطو ره بر کنه، او دَ ضد خود خُو تقسیم تقسیم شده؛ پس پادشاهی شی ططور برقرار مومنه؟ ۲۷ و اگه ما دَ وسیله بعلزبول جنیات ره بر مومم، پیروای^a ازشمو دَ وسیله چیزخیل اونا ره بر مونه؟ امزی خاطر، اونا دَ بله شمو قضاوت مکنه. ۲۸ لیکن اگه ما دَ وسیله خدا جنیات ره بر مومم، بدید که پادشاهی خدا دَ بین شمو آمده. ۲۹ یا چطور یگ نفر میتنه که دَ خانه یگ آدم زورتو داخل شنه و مال های شی ره غارت کنه، بدون ازی که اول امو آدم زورتو ره بسته کنه؟ و له بعد ازو میتنه خانه شی ره غارت کنه. ۳۰ هر کسی که قد ازمه نییه، دَ ضد مه آسته و هر کسی که قد ازمه جم نمکنه، او تیت پرک مونه.

۳۱ امزی خاطر دز شمو مومم، انسان هر رقم گناه و کفرگویی که کنه، میتنه بخشیده شنه، مگم کفرگویی دَ ضد روح اَلقدس بخشیده نموشه. ۳۲ و هر کسی که دَ ضد «باچه انسان» توره بگیه، بخشیده موشه، مگم کسی که دَ ضد روح اَلقدس توره بگیه، او بخشیده نموشه، نه دَ ای دنیا و نه دَ دنیای که آمدنی یه.

۳۳ اگه درخت ره خوب کاله کنید، او میوه خوب میدیه و اگه درخت ره خراب کاله کنید، او میوه خراب میدیه، چون درخت از میوه خُو شخته موشه. ۳۴ ای اولادای تیرمار، چطور میتنید چیزای خوب بگید، دَ حالیکه شیر استید؟ چون دان انسان از چیزی که دَ دل انسان پریمو آسته، توره موگیه. ۳۵ آدم خوب از خزانه خوب دل خُو چیزای خوب بر مونه و آدم شیر از خزانه بد خُو چیزای بد بر مونه. ۳۶ مگم ما دز شمو مومم که مردم بلده هر توره پوچ-و-ناسنجیده که موگیه، دَ روز قضاوت باید حساب بدیه؛ ۳۷ چون از خاطر تورای خُو عادل حساب موشی و از خاطر تورای خُو محکوم موشی.

عالمای یهود و فریسیا معجزه طلب مونه

۳۸ اوخته یگ تعداد از عالمای دین و فریسیا دزو گُفت: «ای استاد، مو میخاهی که از تو یگ معجزه بنگری.» ۳۹ او دَ جواب ازوا گُفت: «نسل شیر و زناکار معجزه طلب مونه! مگم هیچ معجزه دزوا نشو دده نموشه بغير از معجزه یونس پیغمبر. ۴۰ چون امو رقم که یونس سه شاو و سه روز دَ کوره ماهی مند، «باچه انسان» ام سه شاو و سه روز دَ کوره زمی مومنه. ۴۱ دَ روز قضاوت مردم نینوا قد امزی نسل ایسته موشه و ای نسل ره محکوم مونه، چراکه مردم او زمان بخاطر موعظه یونس توبه کد. و آلی یگو کس بزرگتر از یونس دَ اینجی آسته. ۴۲ بلکه جنوب دَ روز قضاوت قد امزی نسل باله موشه^b و امیا ره محکوم مونه، چون او از دورترین منطقه دنیا آمد تا حکمت سلیمان ره گوش بگیره، و آلی یگو کس بزرگتر از سلیمان دَ اینجی آسته.

۴۳ وختیکه روح ناپاک از یگ آدم بر موشه بلده آرام گرفتو دَ جای های خشک موره، مگم پیدا نمیتنه. ۴۴ اوخته او موگیه، پس دَ خانه خُو مورم، امزو جای که آمدم. وختیکه پس مییه، او امو خانه ره خالی، جارو شده و منتظم مینگره. ۴۵ اوخته او رفته هفت روح دیگه ره قد خُو میره که بدتر از خود شی یه و اونا دَ اونجی داخل شده جای-د-جای موشه؛ و آخرکار حالت امزو نفر بدتر از اول شی موشه. عین چیز قد امزی نسل شیر ام موشه.

^a ۱۲:۲۷ دَ جای «پیروای شمو» دَ زیون یونانی «باچه های شمو» نوشته یه. ^b ۱۲:۴۲ «باله شدو» یعنی «دوباره زنده موشه».

آبه و برارون عیسی

۴۶ دَ حالیکه عیسی هنوز قد امزُو جمعیتِ توره مُوگفت، آبه شی و برارون شی دَ بُرو ایسته بُود و میخاست که قد شی توره بُگیه. ۴۷ یگ نفر آمده دَ زشی گُفت: ”اونه، آبه تُو و برارون تُو دَ بُرو ایسته یه و میخایه که قد تُو توره بُگیه.“ ۴۸ مگم کسی که امی ره گُفتد عیسی دَ جواب شی گُفت: ”آبه مه کی آسته و برارون مه کی یه؟“ ۴۹ و دَست خُو ره سُون یارای خُو دِراز کده گُفت: ”اینیا آبه مه و برارون مه آسته. ۵۰ چون هر کسی که خاست-و-اراده آته مَره که دَ آسمو آسته دَ جای بیره، اونمُو برار و خوار و آبه مه آسته.“

مَثَل چار رقم زمی

۱۳ ۱ دَ امزُو روز عیسی از خانه بُرو رفت و دَ لبِ دریا شِشت. ۲ جمعیتِ کنه دَ دُور اَزو جم شد، دَ اندازه که او دَ یگ کِشتی سوار شده شِشت و یگ مردُم دَ لبِ دریا ایسته شد.

۳ اوخته عیسی چیزای کلو ره دَ مَثَل دَزوا بیان کده گُفت: ”یگ روز یگ دیغو بلده تُخم زِدو بُرو رفت. ۴ دَ حالیکه تُخم ره پاش میدد، یگ مقدار شی دَ راه اُفتد و مُرغکو آمده اونا ره خورد. ۵ یگ مقدارِ دیگه شی دَ زمینِ سنگلاخ اُفتد، دَ جایی که خاکِ کلو نَدشت؛ اونا دَ زودی سوز کد، چراکه خاکِ عُوچ نَبود. ۶ مگم وختیکه اُفتو بُر شد اونا سوخت و ازی که ریشه نَدشت خُشک شد. ۷ یگ مقدار شی دَ مینکلِ خارا اُفتد و خارا کُته شده اونا ره قِپه کد. ۸ مگم یگ مقدارِ دیگه شی دَ زمینِ خُوب اُفتد و ثمر دد؛ یگون شی صد برابر، یگون شی شصت برابر و یگون شی سی برابر. ۹ هر کسی که گوشِ شِنوا دره گوشِ بگیریه.“

۱۰ اوخته یارای شی دَ پیش اَزو آمده اَزو پُرسان کد: ”چرا قد ازوا دَ مَثَل توره مُوگی؟“ ۱۱ او دَ جوابِ ازوا گُفت: ”پی بُردونِ راز های پادشاهی آسمو بلده شُمو بخشیده شده، مگم دَزوا بخشیده نَشده، ۱۲ چون کسی که دره، دَزو کلوتر دده مُوشه تا پَریمو دَشته بَشه، مگم کسی که ندره، حتی امو چیزی ره که دره ام از شی گِرِفته مُوشه. ۱۳ امزی خاطر قد ازوا دَ مَثَل توره مُوگیم، چراکه اونا توخ مونه، و لِه نَمینگره و گوشِ میگیریه و لِه نَمیشنوه و پی نَموبره. ۱۴ دَ باره ازوا پیشگویِ اشعیا نَبی پوره مُوشه که مُوگیه:

شُمو شنیده مورید، مگم هرگز پی نَموفتید،

دوامدار توخ مونید، و لِه هرگز نَمینگرید،

۱۵ چون دلِ امزی قوم سخت شده

و گوشای شی گَرنگ شده

و چیمای خُو ره پوٹ گِرِفته؛

نَشنه که قد چیمای خُو بِنگره

و قد گوشای خُو بَشنوه

و قد دلِ های خُو پی بُبره

و پس تاو بُخوره و ما اونا ره شفا بدیم.“

۱۶ ”مگم نیک دَ بختِ چیمای شُمو که مینگره و گوشای شُمو که میشنوه. ۱۷ ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگم، عَدِر پیغمبرا و آدمای عادل آرزو دَشت که چیزی ره که شُمو مینگرید، بِنگره، و لِه ندید و چیزی ره که شُمو میشنَوید، بَشنوه، مگم نَشنید.“

۱۸ "پس معنای مَثَلِ دِیَغُو ره بَشَنَوِید: ۱۹ وختیکه یگو کس کلام پادشاهی آسمو ره میسنوه و او ره نموفامه، شریر^{۱۸} مییه و چیزی ره که دِ دِلِ اَزُو کِشت شُد، دُزی مونه. ای تَخمی آسته که دِ راه کِشت شُد. ۲۰ تَخمی که دِ زمین سنگلاخ کِشت شُد، کسی آسته که کلام ره میسنوه و فوری او ره دِ خوشی قبول مونه. ۲۱ ولے ازی که از خود ریشه ندره، فقط بلده یگ مدت کوتاه دوام مونه و غیتیکه مشکلات و آزار-و-آذیت بخاطر کلام پیش مییه، دستی از راه بر موشه. ۲۲ تَخمی که دِ بَینِ خارا اُفتَد، کسی آسته که کلام ره میسنوه، لیکن تشویش دُنیا و عِشَقِ مال-و-دولت کلام ره قَپه مونه و او بے ثمر مومنه. ۲۳ مگم تَخمی که دِ زمین خُوب اُفتَد کسی آسته که کلام ره میسنوه و او ره موفامه و پُر ثمر شُد یگون شی صد، یگون شی شصت و یگون شی سی برابر ثمر میدیه."

مَثَلِ عَلَفِ بَیکاره

۲۴ عیسی یگ مَثَلِ دِیَگه ره اُورده دَزوا کُفت: "پادشاهی آسمو رقم کسی آسته که دِ زمین خُو تَخم خُوب پاش دَد؛ ۲۵ مگم وختیکه مردم دِ خاو بُود، دُشمو اَمده دِ مَینه کِشت گندم تَخمِ عَلَفِ بَیکاره ره پاش دَد و رفت. ۲۶ و غیتیکه گندم سوز کده خوشه کد، علف بَیکاره ام بر شُد. ۲۷ اوخته غلامای صاحبِ زمی دِ پیش شی اَمَد و کُفت: 'صاحب، آیا تو تَخم خُوب دِ زمین خُو پاش نَدده بُودی؟ پس ای علف های بَیکاره از کُجا شُد؟' ۲۸ او دِ جوابِ ازوا کُفت: 'ای کارِ دُشمو آسته.' غلاما دَزو کُفت: 'آیا میخاهی که مو بوری و اونا ره جم کنی؟' ۲۹ لیکن او کُفت: 'نه، نَشَنه که دِ وختِ پُوجی کدونِ علف های بَیکاره گندم ره ام قد ازوا از ریشه بکنید. ۳۰ بیلید که تا وختِ دِرُو هر دوی شی یگجای رُشد کنه، بسه دِ وختِ دِرُو، ما دِ دِرُوگرا مَوگم که اول علف های بَیکاره ره جم کده قوده کنه تا سوختنده شنه و بعد ازو گندم ره جم کده دِ دِی خانِه مه دَخیره کنید."

مَثَلِ تَخمِ شَرشَم

۳۱ عیسی یگ مَثَلِ دِیَگه اُورده دَزوا کُفت: "پادشاهی آسمو رقم تَخمِ شَرشَم آسته که یگ آدم گِرَفته دِ زمین خُو کِشت کد. ۳۲ اگرچه از تمام تَخم ها^b کده ریزه تر آسته، ولے غیتیکه رُشد مونه از تمام بوته ها-و-سوزی جات کده کته تر موشه و رقم یگ درخت جور موشه، دِ اندازه که مرغکوی هوا مییه و دِ شاخچه های شی وور جور مونه. ۳۳ عیسی یگ مَثَلِ دِیَگه اُورده دَزوا کُفت: "پادشاهی آسمو رقم خَیمِرمایه آسته که یگ خاتو او ره گِرَفته و قد سه کاسه اُرد گت کد تا تمام خَیمِر رسید. ۳۴ عیسی تمام ازی چیزا ره دِ مَثَلِ دِ امزو جمعیت کُفت و بدونِ مَثَلِ هیچ چیز دَزوا نَکُفت ۳۵ تا چیزی که دِ وسیله پیغمبر کُفته شُد، پوره شنه: "ما دان خُو ره بلده مَثَلِ کُفتو واز موم، ما چیزای ره مَوگم که از شروع دُنیا پوشیده منده."

تَشْرِیحِ مَثَلِ عَلَفِ های بَیکاره

۳۶ بعد ازو عیسی جمعیت ره رُخصت کد و دِ داخلِ خانه رفت و یارای شی دِ پیشِ اَزُو اَمده کُفت: "مَثَلِ علف های بَیکاره زمی ره دَز مو تشریح کو. ۳۷ او دِ جوابِ ازوا کُفت: "کسی که تَخم خُوب ره کِشت مونه، «باچه انسان» آسته. ۳۸ و زمی، امی دُنیا آسته و تَخم خُوب بچکیچای پادشاهی آسمو؛ علف های بَیکاره اولادای امزو شریر آسته؛ ۳۹ و دُشمنی که اونا ره کِشت کد، ابلیس آسته. و فصلِ دِرُو اَخرِ زمان آسته و دِرُوگرا ملایکه ها یه. ۴۰ پس امو رقم که علف های

^a ۱۳:۱۹ یعنی «شیطو». ^b ۱۳:۳۲ «تمام تَخم ها» یعنی تَخم های سوزی جات و غله و دانه.

بیکاره جم موشه و د آتش در دده موشه، د آخر زمان ام امو رقم موشه. ^{۴۱} «باچه انسان» ملایکه های خور ره ربی مونه و اونا پگ گمراه کونده ها و تمام بدکارا ره از پادشاهی شی جم موكنه ^{۴۲} و د کوره آتش پورته مونه، د جایی که چخرا و دندو-خیی آسته. ^{۴۳} اوخته آدمای عادل د پادشاهی آته آسمانی خور رقم آفتو روشنی میدیه. هر کسی که گوش شنوا دره، گوش بگیره.

مَثَلِ گنج تاشه شده

^{۴۴} پادشاهی آسمو رقم گنج تاشه شده د یگ زمی آسته که یگ آدم او ره پیدا کده بسم تاشه مونه؛ اوخته از خوشی ازو رفته هر چیزی که دره سودا مونه و آمده امو زمی ره میخره.
^{۴۵} بسم، پادشاهی آسمو رقم تجاری آسته که د طلب مرواری های نوربند آسته؛ ^{۴۶} و غیبتیکه یگ مرواری قیمتبای ره پیدا کد، او رفته تمام مال-و-ملک خور ره سودا کد و امو مرواری ره خرید.

مَثَلِ جال های ماهی گیری

^{۴۷} امچنان پادشاهی آسمو رقم یگ جال ماهی گیری آسته که د دریا اندخته شد و ماهیای رقم رقم د مینه شی جم شد.
^{۴۸} وختیکه جال پر شد، اونا او ره د لب-دریا کشید و بعد ازو ششسته ماهیای خوب ره د سبدها جم کد، و له ماهیای بد ره دور پورته کد. ^{۴۹} د آخر زمان ام امی رقم موشه: ملایکه ها مییه و بدکارا ره از مردمای عادل جدا مونه ^{۵۰} و اونا ره د کوره آتش پورته مونه، د جایی که چخرا و دندو-خیی آسته.
^{۵۱} آیا تمام امزی تورا ره پی بریدید؟ " اونا د جواب شی گفت: " آری " ^{۵۲} عیسی دزوا گفت: " امزی خاطر، هر عالم دین که د باره پادشاهی آسمو تعلیم دده شده بشه، او رقم صاحب خانه آسته که از خزانه خور چیزای نو و کهنه بر مونه. "

مردم ناصره عیسی ره رد موكنه

^{۵۳} وختی عیسی گفتون امزی مثل ها ره خلاص کد، او ازونجی ربی شد. ^{۵۴} و غیبتیکه د منطقه خود خور رسید، او مردم ره د عبادت خانه ازوا تعلیم دد، بطوری که اونا خیر و منده گفت: " ای آدم امی حکمت و امی قدرت معجزه ها ره از کجا کده؟ ^{۵۵} آیا امی آدم باچه نجار نیسته؟ آیا نام آبه شی مریم نییه؟ آیا یعقوب، یوسف، شمعون و یهوذا برارون شی نیسته؟ ^{۵۶} و پگ خوارون شی د اینجی قد ازمو نییه؟ پس تمام امزی چیزا ره ای آدم از کجا یاد گرفته؟ " ^{۵۷} و اونا قد ازو مخالفت کد. ^a مگم عیسی دزوا گفت: " د یگ پیغمبر د هیچ جای به احترامی نموشه، جز د منطقه و خانه خود شی. " ^{۵۸} و او بخاطر به ایمانی ازوا معجزه های کلو د اونجی انجام ندد.

مرگ یحیای تعمیر دهنده

۱۲
^۱ د امزو زمان هیروودیس حکمران خبر ها ره د باره عیسی شنید ^۲ و د خدمتگاری خور گفت: " ای یحیای تعمیر دهنده آسته؛ ای از مرده ها دوباره زنده شده و امزی خاطر ای معجزه ها د وسیله ازو ظاهر موشه. "
^۳ چون هیروودیس بخاطر هیروودیا خاتون برار خور فیلیپس، یحیی ره گرفتار کده بسته کد و د بندی خانه اندختد، ^۴ چراکه یحیی دزو موكفت: " بلده تو روا نییه که امی خاتو ره بگیره. " ^۵ اگرچه او میخواست که یحیی ره بکشه، مگم از جمعیت مردم ترس خورد، چراکه اونا او ره بحیث یگ پیغمبر مینخشید.

^a ۱۳:۵۷ د زیون یونانی «اونا از عیسی رنجید» نوشته یه.

۶ لیکن وختیکه جشن سالگیره هیرو دیس رسید، دُختر هیرو دیا دَ منه مجلس رقص کد و هیرو دیس ره خوشحال کد، دَ اندازه که او قسَم خورده وعده کد هر چیزی که او طلب کُنه بلده ازو میدیه. ۸ و او دَ پند آبه خُو گُفت: "سر یحییای تعمید دهنده ره دَ امینجی دَ یگ پطنوس دَز مه بدی." ۹ اوخته پادشاه غمگی شد، ولے ازی که قسَم خورده بُود و ام بخاطر مهمونای خُو آمر کد که سر یحییای ره دَزو بدیه. ۱۰ پس او نفر ربی کد و سر یحییای ره دَ بندی خانه از تن شی جدا کد؛ ۱۱ اوخته سر ازو دَ یگ پطنوس آورده شُده دَ دختر دده شد و دختر او ره دَ پیش آبه خُو بُرد. ۱۲ بعد ازو پیروای یحییای آمد و جسد ازو ره بُرده دَ خاک دَفن کد و رفته دَ عیسیای خبر دد.

عیسیای پنج هزار نفر ره نان میدیه

۱۳ وختیکه عیسیای ای خبر ره شنید، او دَ یگ کشتی سوار شُده ازونجی تنهای خُو دَ یگ جای گوشه رفت. مگم وختی مردم خبر شد، اونا از شارای خُو پای پیده از پشت ازو رفت. ۱۴ وختی عیسیای دَ خُشکه رسید، یگ جمعیت کُنه ره دید و دل شی دَ حال ازوا سوخت و او ناجورای ازوا ره شفا دد.

۱۵ نزدیکِ شام، یارای شی دَ پیش ازو آمد و گُفت: "اینجی بیابو آسته و روز ام تیر شُده؛ مردم ره رخصت کُو که دَ آغیلا بوره و بلده خُو نان بخره." ۱۶ عیسیای دَزوا گُفت: "لازم نییه که مردم بوره؛ شمو بلده ازوا یگو چیز بدید که بخوره." ۱۷ اونا دَزو گُفت: "دَ اینجی بَعیر از پنج نان و دُو ماهی دیگه چیز ندری." ۱۸ عیسیای گُفت: "اونا ره دَ اینجی دَ پیش مه بیرید." ۱۹ اوخته دَ جمعیت مردم آمر کد که دَ روی سوزه بشینه. بعد ازو امو پنج نان و دُو ماهی ره گرفت و سون آسمو توخ کده شکرگزاری کد و نان ره توته کده دَ یارای خُو دد و یارا دَ جمعیت مردم بخش کد. ۲۰ یگ مردم خورد و سیر شد و اونا توته-و-پرچه باقی منده شی ره که جم کد، دوازده سبد پر شد. ۲۱ کسای که نان خورد، بَعیر از خاتونو و بچکیچا، تقریباً پنج هزار مرد بُود.

۲۲ عیسیای فوری یارای خُو ره وادار کد که دَ کشتی سوار شُنه و پیشلون ازو دَ او طرف دریا بوره، تا خود شی امو جمعیت ره رخصت کُنه. ۲۳ بعد ازی که مردم ره رخصت کد، خود شی تنهای خُو دَ بله کوه رفت که دُعا کُنه. وختیکه شام شد، او دَ امونجی تنها بُود. ۲۴ مگم کشتی که دمزو غیت از خُشکه غدر دُور بُود، دَ جلپه های دریا بند مند، چراکه باد از دم روی شی میزد. ۲۵ دَ پیره چارم شاو^a عیسیای دَ روی او دریا راه رفته سون ازوا آمد. ۲۶ وختی یارا او ره هوش کد که دَ روی دریا راه مور، اونا وحشت کده گُفت: "ای ارواح آسته." و اونا از ترس چیغ-و-شور کد. ۲۷ مگم عیسیای فوری قد ازوا گپ زده گُفت: "باجرأت بشید! ما استم، ترس نخورید." ۲۸ پترس دَ جواب شی گُفت: "یا مولا، اگه تُو آستی دَز مه امر کُو تا دَ روی او راه رفته دَ پیش ازتو بییم." ۲۹ عیسیای گُفت: "بیه." پترس از کشتی تا شد و دَ روی او ربی شد تا دَ پیش عیسیای بییه. ۳۰ مگم وختی باد شدید ره دید، ترس خورد و دَ حالیکه دَرَو غرق موشد، او چیغ زده گُفت: "یا مولا، مَره نجات بدی!" ۳۱ عیسیای فوری دست خُو ره دراز کده او ره گرفت و دَ زشی گُفت: "ای کم ایمان، چرا شک کدی؟" ۳۲ وختیکه اونا دَ کشتی سوار شد، باد آرام شد. ۳۳ و امو کسای که دَ کشتی بُود او ره سجده کده گُفت: "واقعاً تُو باچه خُدا آستی."

۳۴ بعد از تیر شدو از دریا، اونا دَ سرزمین گنيسارت آمد. ۳۵ وختیکه مردم امزو جای عیسیای ره شنخت، اونا دَ سرتاسر امزو منطقه خبر ربی کد و مردم تمام ناجورا ره دَ پیش ازو آورد ۳۶ و دَ پیش شی عذر-و-زاری کد که ناجورا ره بیله تا فقط دَ دامون چپن شی دست بزنه؛ و هر کسی که دست زد، شفا پیدا کد.

^a ۱۴:۲۵ یعنی دَ بین ساعت سه و شش صبح.

دَ بَارِه پاكی و ناپاكی

۱۵

۱ دَ امزُو غَیْت بعضی از فریسیا و عالمای دین از اورشلیم دَ پیشِ عیسیٰ اَمَدِه گُفت: ۲ ”چرا یارای تُو از رسم-و-رَواجِ بابِه کَلونا سرکشی مونه؟ چُون اونا پیش از نان خوردو دِستای خُو ره نَمُوشیه؟“ ۳ اُو دَ جوابِ ازوا گُفت: ”چرا شُمُو بخاطری رسم-و-رَواجِ خُو از حُکمِ خُدا سرکشی مُونید؟“ ۴ چُون خُدا امر کده که، آته و آبه خُو ره احترام کُو و هر کسی که دَ آته یا آبه خُو دُو-و-دشنام بَدیه، باید کُشته شُنه. ۵ مگم شُمُو مَوگید: ’اگه یگ نفر دَ آته یا آبه خُو بُگیه، ’اُمُو کومک که از دِستِ ازمه دَز شُمُو مِیرسید، دَ خُدا وَقَف شُد.‘ ۶ اوخته اُو نفر باید دَ آته و آبه خُو احترام نَکُنه. ۷ دَ امزی رقم شُمُو بخاطرِ رسم-و-رَواجِ خُو حُکمِ خُدا ره تَی پای مُونید. ۷ آی ریاکارا! اِشعیای نَبی دَ باره شُمُو خُوب پیشگوی کد، وختیکه گُفت:

۸ ’ای مردُم قد لَبای خُو دَز مه احترام مونه،

مگم دِل های شی از مه دُور آسته.

۹ اونا بے فایده مَره پرستیش مونه،

چُون اونا رسم-و-رَواجی ره تعلیم میدیه که اصولِ انسانی آسته.‘

۱۰ اوخته عیسیٰ جمعیتِ مردُم ره کُوی کده دَزوا گُفت: ”بِشَنوید و بُفامید: ۱۱ چیزی که دَ دان موره انسان ره نَجِس نَمونه، بلکه چیزی که از دان بُر موشه، اُو انسان ره نَجِس مَکُنه.“

۱۲ دَ امزُو غَیْت یارای شی اَمَد و دَزو گُفت: ”آیا میدنی که فریسیا از شِنیدون امزی توره تُو رَنجید؟“ ۱۳ عیسیٰ دَ جوابِ ازوا گُفت: ”هر نهالی ره که آته آسمانی مه نَشنده بَشه، از ریشه کنده موشه. ۱۴ اونا ره دَ حال شی ایله کُنید؛ اونا کورای آسته که راهنمای کورا یه. هر وختیکه یگ کور راهنمای کورِ دیگه شُنه، هر دُوی شی دَ چاه موفته.“

۱۵ مگم پِترُس دَزشی گُفت: ”معنای امزی مَثَل ره دَز مو تشریح کُو.“ ۱۶ اوخته عیسیٰ پُرسید: ”آیا شُمُو ام هنوز پی نَمُوبرید؟“ ۱۷ آیا نَمُوفامید که هر چیزی که دَ دان داخل موشه دَ معدده موره و بعد اَزو بُر شُدِه دَ کِنارآب پورته موشه؟ ۱۸ مگم چیزای که از دان بُر موشه از دِل سرچشمه میگیره و امی چیزا آسته که انسان ره نَجِس مونه. ۱۹ چُون از دِلِ انسان آسته که اینی چیزا سرچشمه میگیره: فکر های خراب، قتل، زنا، فسادِ اخلاقی، دُزی، شاهدی دروغ و تَهَمَت. ۲۰ اینمی چیزای آسته که انسان ره نَجِس مَکُنه، و لے نان خوردو قد دِستای ناشسته انسان ره نَجِس نَمَکُنه.“

۲۱ بعد اَزو عیسیٰ اُونجی ره ایله کده دَ منطقه های صُور و صَیدون رفت. ۲۲ اوخته یگ خاتونِ کِنعانی امزُو جای دَ پیشِ عیسیٰ اَمَد و چیغ زده گُفت: ”یا مولا، باچه داوود، دَز مه رَحَم کُو، چراکه دُختر مه سخت گِرِفَتارِ جِنیات آسته.“ ۲۳ مگم عیسیٰ دَزو هیچ جواب نَدَد تا ای که یارای شی اَمَد و اَزو خاهش کده گُفت: ”اُو ره رَبی کُو، چُون اُو از پُشت مو چیغ-و-شور کده مییه.“ ۲۴ اُو دَ جوابِ ازوا گُفت: ”ما فقط بَلَدِه گوسپندوی گُمُشده خانوارِ اسرائیل رَبی شَدیم.“ ۲۵ لیکن اُمُو خاتو اَمَدِه پیش پای شی اُفتَد و گُفت: ”یا مولا، دَز مه کومک کُو!“ ۲۶ اُو دَ جوابِ شی گُفت: ”خُوب نییه که نان بچکیچا ره بگیری و دَ پیش سگا پورته کنی.“ ۲۷ لیکن اُمُو خاتو گُفت: ”اَرے مولا، قَبُول دَرُم، مگم سگا ام از میدگی های که از دِسترخونِ بادار شی موفته مَخوره.“ ۲۸ اوخته عیسیٰ دَ جوابِ شی گُفت: ”آی خاتو، ایمان تُو قَوی آسته! خاهش تُو پوره شُنه.“ و دَ امزُو لحظه دُختر شی شفا پیدا کد.

عیسیٰ چار هزار نفر ره نان میدیه

۲۹ عیسیٰ از اُونجی خَرکت کد و از لبِ لَبِ درِیای جلیلیه اَمَدِه دَ بَلِه یگ کوه بُر شُد و دَ اُمونجی شِشت. ۳۰ اوخته یگ جمعیتِ کُته مردُم دَ پیشِ شی اَمَد و آدمای لَنگ، کور، شَل، گَنگه و غَدِر ناجورای دیگه ره قد خُو گِرِفْتِه اُورد و دَ پیش

پایای ازو ایشت و او اونا ره شفا دد. ^{۳۱} مردم وختی دید که گنگه ها توره موگه، آدمای شل جور موشه، لنگا راه مورده و کورا مینگره، خيرو مند و خدای اسرائیل ره حمد-و-ثنا گُفت.

^{۳۲} عیسی یارای خو ره کوی کده گُفت: "دل مه د حال امزی جمعیت موسوزه، چون سه روز شده که قد ازمه آسته و هیچ چیز بلده خوردو ندره. ما نمیخایم که اونا ره گُشنه ربی کنم، چون امکان دره که د بین راه از حال بوره." ^{۳۳} یارای شی دزو گُفت: "د ای بیابو از کجا اوقس نان کلو پیدا میتنی که ایطور یگ جمعیت کته ره سیر کنی؟" ^{۳۴} عیسی ازوا پُرسان کد: "چند نان درید؟" اونا گُفت: "هفت نان و چند ماهی ریزگگ." ^{۳۵} پس د جمعیت مردم امر کد که د روی زمی بشینه. ^{۳۶} اوخته امو هفت نان و ماهیا ره گرفته شکرگزاری کد و ثوئه کده د یارای خو دد و یارا د جمعیت مردم بخش کد. ^{۳۷} پگ ازوا خورده سیر شد و اونا ثوئه-و-پرچه باقی منده ره که جم کد، هفت سبَد پُر شد. ^{۳۸} کسای که نان خورد بغیر از خاتونو و بچکیچا چار هزار مرد بود.

^{۳۹} بعد از رخصت کدون مردم عیسی د یگ کشتی سوار شد و د منطقه مجدله رفت.

طلب معجزه

۱۶ اوخته فریسیا و صدوقیا د پیش عیسی آمد و از روی آزمایش ازو تقاضا کد که بلده ازوا یگ معجزه آسمانی نشو بدیه. ^۲ او د جواب ازوا گُفت: "د وخت آفتو ششتو شمو موگید که هوا خوب موشه، چراکه آسمو سُرخدیل آسته." ^۳ و د وخت صبح موگید که امروز هوا بد موشه، چراکه آسمو سُرخ و گرفته آسته. شمو میدنید که رنگ آسمو ره چی رقم پیش بینی کنید، مگم علامت های زمان ها ره پیش بینی کده نمیتنید. ^۴ ای قوم شریر و زناکار معجزه طلب مونه، مگم هیچ معجزه دزوا نشو دده نموشه بغیر از معجزه یونس پیغمبر." بعد ازو عیسی اونا ره ایله کده رفت.

خمیرمایه فریسیا و صدوقیا

^۵ وختی یارای شی د او طرف دریا مورفت، از یاد ازوا رفتد که قد خو نان بُره. ^۶ عیسی دزوا گُفت: "باخبر بشید که از خمیرمایه فریسیا و صدوقیا احتیاط کنید." ^۷ اوخته اونا د بین خو توره گویی کده گُفت: "ای ره از خاطری گُفت که مو نان قد خو نوردی." ^۸ عیسی ای ره پی برده گُفت: "آی کم ایمانا، چرا د باره ازی که نان ندرید د بین خو توره موگید؟ ^۹ آیا هنوز ام نموفامید؟ امو پنج نان و پنج هزار مرد د یاد شمو نیبه؟ و ای که چند سبَد جم کدید؟ ^{۱۰} و یا امو هفت نان و چار هزار مرد و ای که چند سبَد جم کدید؟ ^{۱۱} پس چطور پی نموبرید که ما د باره نان قد شمو توره نگفتیم، بلکه گُفتیم که از خمیرمایه فریسیا و صدوقیا احتیاط کنید." ^{۱۲} اوخته اونا پی برد که او دزوا نگفتد که از خمیرمایه نان احتیاط کنه، بلکه از تعلیم فریسیا و صدوقیا.

اقرار کدون پترس د باره مسیح

^{۱۳} وختیکه عیسی د منطقه قیصریه فیلیپس آمد، او از یارای خو پُرسان کده گُفت: "مردم «باچه انسان» ره کی میدنه؟" ^{۱۴} اونا گُفت: "یگ تعداد یحیای تعمیر دهنده؛ یگ تعداد دیگه ایلاس پیغمبر و یگ تعداد دیگه ام ارمیا و یا یکی از پیغمبرای دیگه." ^{۱۵} عیسی ازوا پُرسان کد: "شمو مره کی میدنید؟" ^{۱۶} شمعون پترس د جواب شی گُفت: "تو مسیح آستی، باچه خدای زنده." ^{۱۷} اوخته عیسی د جواب شی گُفت: "نیک د بخت تو، ای شمعون باچه یونا، چون جسم و خون ای ره دز تو معلومدار نکده، بلکه آته مه که د آسمو آسته، معلومدار کده." ^{۱۸} و ما ام دز تو موگم که تو پترس ^a

^a ۳۹:۱۵ د بعضی نسخه ها د جای «مجدل» د زیون یونانی «مگدن» نوشته یه. ^b ۱۴:۱۶ تلفظ «الیاس» د زیون عبرانی «الیاه» آسته.

^c ۱۶:۱۷ «جسم و خون» یعنی «انسان که از جسم و خون آسته».

آستی و ما دَ رُوی امزی قاده جماعتِ ایماندارای خُو ره آباد مُونم و درگه های دوزخ دَ سرِ اَزو زور نُموشه. ^{۱۹} ما کِلی های پادشاهی آسمو ره دَز تو میدیم و هر چیزی ره که دَ زمی بند کُنی دَ آسمو ام بند موشه و هر چیزی ره که دَ زمی واز کُنی، دَ آسمو ام واز موشه. ^{۲۰} اوخته او دَ یارای خُو امر کد که دَ هیچ کس نگیه که او مسیح آسته.

عیسی دَ باره مرگ خُو پیشگویی مُونه

^{۲۱} بعد امزو زمان عیسی شروع کد که دَ یارای خُو معلومدار کُنه که او باید دَ اورشلیم بوره و از دست ریش سفیدا، پیشوایونِ عالی مقام و عالمای دین رنج-و-عذاب کلو بنگره و کشته شنه و دَ روز سوم دُوباره زنده شنه. ^{۲۲} پترس عیسی ره دَ یگ گوشه بُرد و شروع کد که او ره مَنع کُنه و گُفت: "یا مولا، خُدا نَکُنه که هرگز قد از تو ای رقم یگ واقعه رُخ بدیه." ^{۲۳} مگم او دَور خورده دَ پترس گُفت: "از مه دُور شو، ای شیطو! چُون تو مانع راه مه آستی، چراکه فکر تو دَ چیزای الهی نییه، بلکه دَ چیزای انسانی آسته."

^{۲۴} اوخته عیسی دَ یارای خُو گُفت: "اگه کسی میخایه که از مه پیروی کُنه، او باید خود خُو ره انکار کُنه و صلیب خُو ره باله کده از پشتِ ازمه بییه. ^{۲۵} چُون هر کسی که بخایه جان خُو ره نجات بدیه، او ره از دست میدیه، مگم هر کسی که بخاطرِ ازمه جان خُو ره از دست بدیه او ره دَ دست میره. ^{۲۶} بلده انسان چی فایده دَره که تمام دُنیا ره دَ دست بیره، مگم جان خُو ره از دست بدیه؟ یا انسان دَ عوضِ جان خُو چیزخیل دده میتنه؟ ^{۲۷} چراکه «باچه انسان» دَ بزرگی-و-جلال آیه خُو قد ملایکه های خُو مییه و اوخته هر کس ره دَ مطابقِ اعمال شی اجر یا جزا میدیه. ^{۲۸} ما حقیقت ره دَز شمو مَوگم، بعضی کسای که دَ اینجی ایسته یه مَره مرگ ره نمیچشه تا آمدونِ «باچه انسان» ره دَ پادشاهی شی ننگره."

تبدیلی شکل عیسی

۱۷ ^۱ بعد از شش روز عیسی پترس، یعقوب و برار شی یوختا ره جدا کده قد خُو دَ سرِ یگ کوه قیل بُرد. ^۲ دَ اونجی شکل عیسی دَ پیش رُوی ازوا تبدیل شد و چهره شی رقم آفتو آلی روشنی دد و کالای شی رقم نُور سفید شد. ^۳ به بلغه موسی و ایلیاس دزوا ظاهر شد و قد عیسی دَ توره گُفتو شد. ^۴ اوخته پترس دَ عیسی گُفت: "یا مولا، کلو خوب آسته که مو دَ اینجی آستی. اگه بخاهی ما سه سایبان دَ اینجی جور مُونم: یگ بلده از تو، یگ بلده موسی و یگ ام بلده ایلیاس." ^۵ دَ حالیکه هنوز توره مَوگفت، به بلغه یگ اُور نُورانی دَ بله ازوا سایه کد و از اُور یگ آواز آمده گُفت: "اینمی باچه دوست دشتنی مه یه که از شی خوش-و-راضی آستم. از آید شی شنید." ^۶ وختی یارا امی آواز ره شنید، اونا رُوی دَ خاک اُفتده غدر ترس خورد. ^۷ لیکن عیسی نزدیک آمده دَ بله ازوا دست ایش و گُفت: "باله شنید، ترس نخورید." ^۸ وختیکه اونا چیمای خُو ره واز کد هیچ کس ره ندید بغیر از عیسی که تنها بود.

^۹ دَ حالیکه اونا از کوه تاه میمد، عیسی دزوا امر کده گُفت: "دَ باره چیزی که دیدید دَ هیچ کس نقل نکنید تا زمانی که «باچه انسان» از مُرده ها دُوباره زنده نشده." ^{۱۰} یارای شی ازو پُرسان کده گُفت: "پس چرا عالمای دین مَوگیه که ایلیاس باید اول بییه؟" ^{۱۱} او دَ جواب ازوا گُفت: "دُرست آسته که ایلیاس مییه و تمام چیزا ره اصلاح مُونه. ^{۱۲} مگم ما دَز شمو مَوگم که ایلیاس گاه آمده، ولی اونا او ره نشنخت و هر چیزی که خاست دَ حق ازو کد. دَ امزو رقم «باچه انسان» ام از دست ازوا رنج-و-عذاب مینگره." ^{۱۳} اوخته یارا فامید که دَ باره یحیای تعمیر دهنده قد ازوا توره مَوگیه.

^a ۱۶:۱۸ «پترس» دَ زبون یونانی «سنگ» معنی میدیه.

شفا ددون باچه مرگی

۱۴ وختی اونا د پیش جمعیتِ مردم رسید، یگ آدم د دیر ازو آمد و د پیش روی شی زانو زده گُفت: ۱۵ "یا مولا، د حال باچه مه رحم کو، چون او مرگی دره و سخت رنج-و-عذاب مینگره؛ او بارها د آتش اُفتده و بارها د مینه او. ۱۶ او ره د پیش یارای تو اوردُم، مگم اونا نتنست که او ره شفا بدیه. ۱۷ عیسی د جواب شی گُفت: "ای نسلِ بی ایمان و گمراه، تا کی قد شمو بشُم؟ و تا چی وخت شمو ره تحمّل کنم؟ او ره پیش ازمه بیرید. ۱۸ پس عیسی د سر چن هیبت کد و چن ازو بر شد و امو باچه د امزو لحظه شفا پیدا کد.

۱۹ اوخته یارا د پیش عیسی آمد و د تنهایی ازو پُرسان کد: "چرا مو نتنستی که امو چن ره بر کنی؟" ۲۰ عیسی دزوا گُفت: "بخاطری که ایمان شمو کم آسته. ما حقیقت ره دز شمو موگم، اگه شمو د اندازه یگ تخم شرم ایمان دشته بشید، میتنید د امزی کوه بگید، حرکت کو، ازینجی د اونجی بورو، و او حرکت مونه؛ اوخته هیچ چیز نییه که بلده شمو ناممکن بشه. ۲۱ [لیکن ای رقم جنیات جز د وسیله دعا و روزه دیگه رقم بر نموشه. ۲۲ وختیکه اونا د جلیلیه جم شد، عیسی دزوا گُفت: "باچه انسان" د دستِ مردم تسلیم موشه ۲۳ و اونا او ره موکُشه و او د روز سوم دوباره زنده موشه. ۲۴ پس اونا غدر کوئیوبار شد.

مالیه بلده خانه خدا

۲۴ وختیکه اونا د کفرناحوم رسید، کسای که مالیه دو درهم^b ره جم موکد د پیش پترس آمده گُفت: "ایا اُستاد شمو مالیه دو درهم ره نمیدیه؟" ۲۵ پترس گُفت: "میدیه. وختیکه پترس د خانه داخل شد، عیسی ازو کده پیش د توره گُفتو شد و پُرسید: "ای شمعون چی فکر مونی، پادشایون دنیا از کدم کسا مالیه و جزیه میگیره؟ از بچکیچای^c خو یا از بیگنه گو؟" ۲۶ پترس د جواب شی گُفت: "از بیگنه گو." عیسی دزوا گُفت: "پس بچکیچا معاف آسته. ۲۷ مگم بخاطری که مو اونا ره آزرده نکنی، د لب دریا بورو و چنگک ماهی گیری ره د دریا پورته کو؛ اولین ماهی ره که گرفتی دان شی ره واز کو و یگ سکه چار درهمی پیدا موکنی. او ره بگیر و بلده مالیه خود خو و ازمه دزوا بدی."

کی د مینکلِ مردم بزرگ آسته

۱۸ د امزو غیت یارا د پیش عیسی آمد و ازو پُرسان کد: "بزرگترین کس د پادشاهی آسمو کی آسته؟" ۱۹ اوخته عیسی یگ بچکیچه ره کوی کده د مینکل ازوا ایستلجی کد ۲۰ و گُفت: "ما حقیقت ره دز شمو موگم، تا که خود ره اصلاح نکنید و رقم بچکیچای ریزه نشنید، شمو هرگز د پادشاهی آسمو داخل نموشید. ۲۱ پس هر کسی که رقم امزی بچکیچه خود خو ره شکسته نفس کنه، اونمو د پادشاهی آسمو بزرگترین آسته. ۲۲ و هر کسی که امی رقم بچکیچه ره د نام ازمه قبول کنه، مَره قبول مونه.

۲۳ لیکن اگه کدم کس باعث گمراهی یکی امزی ریزه گینا شنه که دز مه ایمان دره، بلده ازو بهتر آسته که یگ سنگ آسیا د گردون شی اوزو شده د چقوری دریا پورته شنه. ۲۴ وای د حال امزی دنیا بخاطر گمراهیای شی! لازم آسته که گمراهیا بییه، مگم وای د حال کسی که گمراهی د وسیله ازو مییه! ۲۵ پس اگه دست تو یا پای تو باعث موشه که تو گمراه شنی او ره قطع کده دور پورته کو، چون بلده تو بهتر آسته که چننه یا لنگ داخل زندگی ابدی شنی نسبت دزی که قد دو دست یا

^a ۱۷:۲۱ بعضی نسخه ها آیه ۲۱ ره ندره. ^b ۱۷:۲۴ مالیه «دو درهم» مالیه بود که بلده خانه خدا جم موشد. ^c ۱۷:۲۵ «بچکیچای خو» امکان دره که «مردم» معنی میدیه.

دُو پای د آتیشِ اَبَدی پورته شنی. ^۹ و اگه چیم تُو باعِثِ موشه که تُو گُمراه شنی، اُو ره بُر کده دُور پورته کُو، چُون بِلده تُو بهتر آسته که قد یگ چیم داخلِ زندگی اَبَدی شنی، نِسبتِ دَزی که قد دُو چیم د آتیشِ دوزخ پورته شنی.

مَثَلِ گوسپونِ گُم شُدِه

^{۱۰} توخ کُنید که هیچ کَدَمِ امزی ریزه گینا^a ره توهین-و-تحقیر نَکُنید؛ چُون ما دَز شُمُو مُوگُم که ملایکه های ازوا دَ عالمِ باله دایم رُوی آتِه مَره که دَ آسمو آسته، مینگره. ^{۱۱} [چُون «باچه انسان» آمده تا گُم شُدِه ره نجات بَدیه. ^b]

^{۱۲} شُمُو چی فِکَر مُونید؟ اگه یگ نفر صد گوسپو دشته بَشه و یکی ازوا گُم شُنه، آیا اُمُو نود-و-نُه گوسپو ره دَ کوه ایله نَمونه و بِلده پالیدونِ امزو گوسپونِ گُم شُدِه نَموره؟ ^{۱۳} ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگُم، اگه اُو نفر اُو ره پیدا کُنه، بِلده امزو گوسپو کلوتر خوش موشه نِسبتِ دَ نود-و-نُه گوسپونی که گُم نَشده. ^{۱۴} دَ امزی رقم خاست-و-اراده آتِه شُمُو که دَ آسمو آسته، ای نیبه که حتی یکی امزی ریزه گینا ام از دِست بوره.

پَراری که دَ ضِدِ از شُمُو گُناه مُوگُنه

^{۱۵} اگه برار تُو دَ حق تُو گُناه کده بَشه، بورُو و خطای شی ره دَز شی بُگی، ولے ای فقط بَینِ از تُو و ازُو بَشه. اگه توره تُو ره گوش کد، برار خُو ره پس پیدا کدی ^{۱۶} و اگه گوش نکد، یگ یا دُو نفر دِیگه ره قد خُو قتی بُر تا هر قضیه دَ وسیله دُو یا سه شاهد ثابت شُنه. ^{۱۷} و اگه از ایدِ ازوا ام نَشُد، دَ جماعتِ ایماندارا بُگی و اگه دَ توره جماعتِ ایماندارا ام گوش نَدَد، اوخته بیل که اُو بِلده تُو مَثَلِ یگ کافر یا مالیه گیر بَشه. ^{۱۸} ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگُم، هر چیزی ره که شُمُو دَ زمی بَند کُنید، دَ آسمو ام بَند موشه و هر چیزی ره که دَ زمی واز کُنید، دَ آسمو ام واز موشه.

^{۱۹} ”بسم دَز شُمُو مُوگُم، اگه دُو نفر از شُمُو دَ زمی دَ باره هر چیزی که درخواست مُونید اِتفاق کُنید، دَ وسیله آتِه مه که دَ آسمو آسته بِلده شُمُو انجام دده موشه. ^{۲۰} چُون دَ هر جایی که دُو یا سه نفر دَ نامِ از مه جم شُنه، ما دَ اُونجی دَ مینکلِ ازوا حاضرِ آسْتُم.“

مَثَلِ غَلَامی که نَمُو بَخشه

^{۲۱} اوخته پَتْرُس دَ پیشِ عیسی آمده گُفت: ”یا مولا، اگه برار مه دَ ضِدِ مه گُناه کُنه تا چند دفعه باید اُو ره بُبخشم؟ آیا تا هفت دفعه؟“ ^{۲۲} عیسی دَ جواب شی گُفت: ”ما دَز تُو مُوگُم هفت دفعه نه، بلکه هفتاد و هفت دفعه.“

^{۲۳} دَمزی دلیل پادشاهی آسمو رقم یگ پادشاه آسته که قَصَد کد قد خِدْمَتگاری خُو حِساب-و-کِتَاب کُنه. ^{۲۴} وختیکه حِساب-و-کِتَاب ره شروع کد، یگ نفر ره دَ پیشِ ازُو اُورَد که دَها هزار قَنطار^c ازُو قرضدار بُود. ^{۲۵} و ازی که اُو نَمِیتِنست قرض خُو ره بَدیه، بادار شی امر کد که اُو ره قد خاتُو و بچکِیچا و تمام دارایی شی سودا کُنه و قرض ره از شی بگیریه.

^{۲۶} اوخته اُمُو خِدْمَتگار دَ پیشِ پای بادار خُو اُفتَد و گُفت: ’دَز مه وخت بَدی تا تمام قرضای تُو ره دَز تُو بَدُم. ^{۲۷} پس بادارِ امزو خِدْمَتگار دَزُو دِلسوزی کده اُو ره ایله کد و قرض شی ره ام بَخشید. ^{۲۸} مگم اُمُو خِدْمَتگار وختیکه بُرو رفت، قد یکی از همکارای خُو رُوی دَ رُوی شُد که اُو صد دینار قرضدار شی بُود. اوخته اُو ره گِرِفَت و قَپه کده گُفت: ’قرضی ره که دَ بِلِه تُو دَرُم بَدی! ^{۲۹} اوخته اُمُو همکار شی دَ پایایِ ازُو اُفتَد و عذر کده گُفت: ’دَز مه وخت بَدی تا تمام قرضای تُو ره دَز تُو بَدُم. ^{۳۰} مگم اُو قَبُول نکد، بلکه رفت و اُو ره دَ بَنَدی خانه پورته کد تا قرض خُو ره بَدیه. ^{۳۱} وختی همکارای

^a ۱۸:۱۰ امکان دَره که معنای «ریزه گینا» دَ امزی آیه «بچکِیچای ریزه» یا «یارای عیسی» بَشه. ^b ۱۸:۱۱ بعضی نُسخه ها آیه ۱۱ ره ندره.

^c ۱۸:۲۴ دَ جای «قَنطار» دَ زبون یونانی «تالنت» نوشته یه که یگ «قَنطار» یگ پوستِ گاو پُر از پُلا و جواهرات و امچنان مال-و-دَوْلَتِ کَلو معنی میدیه.

شی ای واقعه ره دید، غدرِ عَمگی شد و اونا رفته هر چیزی ره که د اُونجی شُد، د بادار خُو نقل کد. ^{۳۲} اوخته بادار شی او ره طلب کده گُفت: 'ای خِدمتگارِ شَریر، ما تمامِ قرض ره دز تو بخشیدم، فقط بخاطری که تو د پیش مه عذر-و-زاری کدی. ^{۳۳} پس آیا دز تو لازم نبُود که د همکار خُو دِل مَسوختندی اُمو رقم که ما دز تو دِل سوختندم؟' ^{۳۴} اوخته بادار شی قار شده او ره د عسکرای بِندی خانه تسلیم کد تا شکنجه-و-عذاب شُنه و تا وختیکه تمام قرض خُو ره نَدده، ایله نَشنه. ^{۳۵} پس آته آسمانی مه ام قد هر کدم شُمو امی رقم رفتار مونه اگه شُمو برار خُو ره از دِل نَبخشید.

د باره طلاق

۱۹ وختیکه عیسی^۱ از گُفتون امزی تورا خلاص شد، او جلیلیه ره ایله کده د منطقه یهودیه د او طرف دریای اُردن رفت. ^۲ یگ جمعیت کته از پُشت شی آمد و او اونا ره د اُونجی شفا دد.

^۳ دَمزُو عَیت بعضی فریسیا د پیش ازو آمد تا او ره آزمایش کُنه و ازو پُرسان کده گُفت: "آیا بلده یگ مرد روا آسته که خاتون خُو ره د هر عِلتی که بَشه طلاق بدیه؟" ^۴ او د جواب ازوا گُفت: "آیا شُمو نَخاندید که خالق ازوا د شروع اونا ره مرد و زن خلق کد ^۵ و گُفت، 'امزی خاطر مرد آته و آبه خُو ره ایله کده قد خاتون خُو یگجای موشه و هر دوی شی یگ جسم موشه؟' ^۶ دَمزی صورت اونا دیگه دُو جسم نییه، بلکه یگ جسم آسته. پس چیزی ره که خدا یگجای کده انسان نباید جدا کُنه." ^۷ اونا دزو گُفت: "پس چرا موسی امر کد که د خاتون خُو طلاق نامه بدی و او ره ایله کُو؟" ^۸ او دزوا گُفت: "موسی بخاطر سنگدلی شُمو اجازه دد که شُمو خاتون خُو ره طلاق بدید. لیکن از اول ای رقم نبُود. ^۹ و ما دز شُمو مَوگم، هر کسی که خاتون خُو ره بَعیر از عِلت زنا طلاق بدیه و قد دیگه خاتون توی کُنه، او زنا مونه." ^a

^{۱۰} یارای شی دزو گُفت: "اگه وضعیتِ مرد د برابر خاتون شی امی رقم بَشه، پس توی نکدو بهتر آسته." ^{۱۱} لیکن او دزوا گُفت: "هر کس نَمیتنه ای توره ره قبول کُنه، بلکه تنها او کسای قبول مَوکُنه که بلده ازوا عطا شده. ^{۱۲} چون بعضی کسا آسته که خُنثی^b د دُنیا آمده؛ بعضی کسا د وسیله مردم خُنثی شده و کسای ام آسته که از خاطر پادشاهی آسمو خودون خُو ره خُنثی کده. کسی که میتنه ای ره قبول کُنه، ببیلید که قبول کُنه."

^{۱۳} اوخته بچکیچای ریزه د پیش عیسی اُورده شد تا او دست خُو ره د سر ازوا بیله و دُعا کُنه. مگم یارای شی کسای ره که بچکیچا ره اُورده بود، سرزنش کد. ^{۱۴} ولے عیسی گُفت: "ببیلید که بچکیچای ریزه پیش ازمه بییه و اونا ره از اَمدو د پیش ازمه منع نکنید، چراکه پادشاهی آسمو دَمزی رقم کسا تعلق دَره." ^{۱۵} اوخته دستای خُو ره د سر ازوا ایشته و ازونجی رفت.

جوان دولت مند

^{۱۶} د امزو زمان یگ آدم د پیش عیسی آمده گُفت: "استاد، ما چی کار نیک انجام بدم تا زندگی ابدی ره د دست بیرم؟" ^{۱۷} عیسی دزو گُفت: "چرا د باره کار نیک از مه پُرسان مونی؟ تنها یگ وجود دَره که نیک آسته و بس. لیکن اگه تو میخاهی د زندگی ابدی داخل شنی، احکام ره د جای بیر. ^{۱۸} او آدم پُرسان کد: "کدم احکام ره؟" عیسی گُفت: "قتل نکُو، زنا نکُو، دزی نکُو، شاهدهی دروغ ندی، ^{۱۹} د آته و آبه خُو احترام کُو و همسایه خُو ره رقم خود خُو آلی دوست داشته بش." ^{۲۰} امو آدم جوان دزو گُفت: "ما پگ امزیا ره^c د جای اُوردیم. دیگه چی کمبود دَرَم؟" ^{۲۱} عیسی دزو گُفت: "اگه میخاهی که کامل شنی، بورو، دارایی خُو ره سودا کُو و پیسه شی ره د غریبا بدی؛ اوخته تو د عالم باله صاحب یگ گنج

^a ۱۹:۹ د بعضی نسخه های قدیمی ای جمله ام نوشته یه: "و هر کسی که قد خاتون طلاق شده توی کُنه، او ام زنا مونه." ^b ۱۹:۱۲ یعنی ایزک. ^c ۱۹:۲۰ د بعضی نسخه های قدیمی امی جمله اینی رقم نوشته یه: «ما پگ امزیا ره از ریزگی د جای اُوردیم.»

مُوشی. بعد اَزُو بیه و از مه پیروی کُو. ^{۲۲} وختیکه اَمُو آدمِ جوانِ ای توره ره شینید، عَمگی شُد و اَزونجی رفت، چراکه او مال-و-دولتِ کَلو دشت.

^{۲۳} اوخته عیسیٰ د یارای خُو گُفت: «ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگم، بلده آدمِ دولتَمندِ عَدَر سخت آسته که د پادشاهی آسمو داخل شنه. ^{۲۴} بسم دَز شُمُو مُوگم که تیر شُدونِ اَشتر از نیفه سیزو آسوتر آسته نسبت د داخل شُدونِ آدمِ دولتَمند د پادشاهی خُدا.» ^{۲۵} وختی یارا امی توره ره شینید، اونا عَدَر خیرو شُد و گُفت: «پس کی میتنه نجات پیدا کنه؟» ^{۲۶} عیسیٰ سون ازوا توخ کده گُفت: «بلده انسان ای کار ناممکن آسته، لیکن بلده خُدا پگ چیزا مُمکن آسته.»

^{۲۷} اوخته پترُس د جواب شی گُفت: «اینه، مو تمام چیز خُو ره ایله کده و از تو پیروی مونی. پس دَز مو چیز خیل میرسه؟» ^{۲۸} عیسیٰ دَزوا گُفت: «ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگم، وختیکه تمام چیزا از نو جور موشه و «باچه انسان» د تخت بزرگی-و-جلال خُو میشیننه، شُمُو کسای که از مه پیروی کدید ام د دوازده تخت ششته د بله دوازده طایفه اسرائیل قضاوت موکنید. ^{۲۹} و هر کسی که خانه ها یا برارو یا خوارو یا آته و آبه یا خاتو یا بچکیچا یا زمینای خُو ره بخاطر نام ازمه ایله کده بشه، صد برابر شی ره د دست میره و وارثِ زندگی ابدی ام موشه. ^{۳۰} مگم عَدَر کسای که اول آسته آخر موشه و آخرها اول.»

مثل کارگرای باغ انگور

^۱ «چون پادشاهی آسمو رقم یگ صاحب زمی آسته که صباح گاه برو رفت تا بلده باغ انگور خُو کارگر بگیره. ^۲ او قد کارگرا روز یگ دینار قرارداد کد و اونا ره د باغ انگور خُو ربی کد. ^۳ قریب ساعتِ سوّم^a او بسم برو رفت و بعضی کسای دیگه ره دید که د بازار بیکار ایسته یه. ^۴ او دَزوا گُفت: 'شُمُو ام د باغ انگور بورید و هر چیقس که حق شُمُو شُد بلده شُمُو میدم.' پس اونا ام رفت. ^۵ قریب ساعتِ ششم و ساعتِ نهم^b او بسم برو رفت و عین کار ره کد. ^۶ قریب ساعتِ یازدهم^c او بسم برو رفت و چند نفر دیگه ره دید که بیکار ایسته یه. ازوا پرسان کده گُفت: 'چرا تمام روز د اینجی بیکار ایسته شدید؟' ^۷ اونا دَرشی گُفت: 'بخاطری که هیچ کس مو ره د کار نگرِفت.' او دَزوا گُفت: 'شُمُو ام د باغ انگور بورید.'

^۸ وختیکه شام شُد، صاحب باغ انگور د ناظر خُو گُفت: 'کارگرا ره طلب کُو و از کارگر آخر گرفته تا کارگر اول مُزد ازوا ره بدی.' ^۹ اوخته کارگرای که قریب ساعتِ یازدهم د کار آمد، هر کدم شی پیش آمد و یگ دینار گرِفت. ^{۱۰} وختی کسای که اول د کار آمد پیش آمد، اونا دزی فکر بُود که کلوتر میگیره، مگم بلده هر کدم ازوا ام یگ دینار دده شُد. ^{۱۱} امی که اونا مُزد خُو ره گرِفت، د صاحب زمی شکایت کده گُفت: ^{۱۲} 'امی کسای که آخر آمد تنها یگ ساعت کار کد و تو اونا ره قد ازمو برابر حساب کدی، د حالیکه سختی و گرمی روز ره مو تحمّل کدی.' ^{۱۳} لیکن او د جواب یکی ازوا گُفت: 'ای رفیق، ما د حق ازتو کدم ظلم نکدیم. آیا خود تو د یگ دینار قد ازمه جور نمدی؟' ^{۱۴} حق خُو ره بگیر و بورو. ما میخایم د امزی کارگرِ آخری ام د اندازه ازتو مُزد بدیم. ^{۱۵} آیا حق ندرم قد دارایی خُو هر چیزی که میخایم انجام بدیم؟ یا ازی که دست واز دَرُم دیده تو نمییه؟' ^{۱۶} پس آخر اول موشه و اول آخر. ^d

سومنه پیشگویی عیسیٰ د باره مردون شی

^{۱۷} وختیکه عیسیٰ سون اورشلیم مورفت، د بین راه دوازده یار خُو ره د یگ گوشه بُرد و دَزوا گُفت: ^{۱۸} «اینه، مو د اورشلیم موری و «باچه انسان» د دست پیشوایونِ عالی مقام و عالمای دین تسلیم موشه و اونا او ره محکوم د مرگ مونه؛ ^a ۲۰:۳ یا ساعتِ نه صبح. ^b ۲۰:۵ یعنی ساعتِ دوازده و ساعتِ سه بعد از چاشت. ^c ۲۰:۶ یعنی ساعتِ پنج دیگر. ^d ۲۰:۱۶ د بعضی نسخه های قدیمی د آخر امی جمله ام نوشته یه: «چون گوی شده ها کلو یه، و لے انتخاب شده ها کم.»

۱۹ و اوره د دست مردمای غیر یهود تسلیم مونه تا اونا اوره ریشخند کده قمچی بزنه و د صلیب میخکوب کنه، و له او د روز سوم دوباره زنده موشه.

تقاضای یگ آبه

۲۰ اوخته آبه باچه های زیدی قد بچکیچای خو د پیش عیسی آمد و زانو زده ازو خواهش کد که دزو یگ لطف کنه. ۲۱ عیسی پرسان کد: "چی میخاهی؟" او گفت: "بگی امی دو باچه مه د پادشاهی تو یگ شی د دست راست تو و دیگه شی د دست چپ تو بشینه." ۲۲ عیسی د جواب شی گفت: "شمو نمیدنید که چیزخیل طلب مونیید. آیا میتنید از جامی وچی کُنید که ما وچی کدنی استم؟" اونا د جواب شی گفت: "آره، میتنی." ۲۳ او دزوا گفت: "درست آسته که شمو از جام ازمه وچی مونیید، لیکن ای که د دست راست مه بشینید و د دست چپ مه، ای د اختیار ازمه نییه که دز شمو بدیم، بلکه بلده کسای آسته که د وسیله آته مه بلده ازوا آماده شده."

۲۴ وختی ده یار دیگه ای توره ره شنید، اونا د بله امزو دو برار قار شد. ۲۵ لیکن عیسی اونا ره کوی کد و گفت: "شمو میدنید که حکمرانای مردمای غیر یهود د بله ازوا باداری مونه و کته کلونا د بله ازوا جبر-وستم مونه. ۲۶ مگم د بین ازشمو باید ای رقم نبشه، بلکه هر کسی که د مینکل شمو میخایه کته بشه، باید خدمتگار شمو بشه. ۲۷ و هر کسی که د مینکل شمو میخایه پیش قدم بشه، باید غلام شمو بشه. ۲۸ امو رقم که «باچه انسان» نمده تا خدمت شنه، بلکه تا خدمت کنه و جان خو ره د راه غدر کسا فدا کنه."

شفای دو آدم کور

۲۹ وختیکه عیسی و یارای شی از شار اریحا برو میمد، جمعیت کته مردم از پشت ازوا ری شد. ۳۰ د امزو عیت دو آدم کور د بغل راه شتند. اونا وختی شنید که عیسی ازونجی تیر موشه، چیغ زده گفت: "یا مولا، باچه داوود، د بله ازمو رحم کو!" ۳۱ جمعیت مردم اونا ره سرزنش مود که چپ شنه، مگم اونا کلوتر چیغ میزد و موگفت: "یا مولا، باچه داوود، د بله ازمو رحم کو!" ۳۲ اوخته عیسی ایسته شد و د آواز بلند گفت: "چی میخاید که ما بلده شمو انجام بدم؟" ۳۳ اونا گفت: "یا مولا، مو میخاهی که چیمای مو واز شنه." ۳۴ دل عیسی سوخت و او د بله چیمای ازوا دست کشید؛ فوری چیمای ازوا بینا شد و اونا از پشت ازو ری شد.

داخل شدن پیروزمندان عیسی د اورشلیم

۲۱ وختی اونا د اورشلیم نزدیک شد و د بیت فاجی د کوه زیتون رسید، عیسی دو نفر از یارای خو ره ری کده دزوا گفت: "د آغیلی که پیش روی شمو آسته بورید و د اونجی دستی یگ آلاغ ره پیدا مونیید که قد کره خو بسته یه. اونا ره واز کُنید و د پیش ازمه بیرید. ۳ اگه یگو کس دز شمو کدم چیز گفت، بگید که 'مولای مو آمیا ره لازم دره؛' و او اونا ره فوری قد شمو ری مونه." ۴ ای کار شد تا توره که د وسیله پیغمبر گفته شد، پوره شنه، چون پیغمبر گفت:

۵ "د دختر صهیون^a بگید:

اونه، پادشاه تو د پیش تو مییه،
او فروتن آسته، سوار د بله آلاغ،

^a ۲۱:۵ بلده معنای صهیون یا دختر صهیون د فهرست لغات مشکیل ره توخ کنید.

دَ بِلَه یگ کره، چُوچه حیوانِ بارکش.

۶ پس اَمُو دُو یار رفت و چیزی ره که عیسیٰ دَزوا اَمَر کُدد، دَ جای اُورد. ۷ اونا اَلاغ ره قد کُرِه شی اُورد و چَپِن های خُو ره دَ پُشت ازوا اَندخت و عیسیٰ دَ بِلَه چَپِن ها شِشت. ۸ جمعیتِ کُتِه مرَدُم چَپِن های خُو ره دَ سِر راه اوار کد و یگ تعدادِ دِیگه شاخچه های دِرخت ره بُریده دَ راه فرس کد. ۹ جمعیتِ مرَدُم که پیشلونِ اَزو مورفت و از پُشتِ اَزو میمد، چیغ زده مُوگفت:

”هوشیعانا! دَ باچه داوود!

مُبارک آسته کسی که دَ نامِ خُداوند مییه!

هوشیعانا دَ بلندترین جای عالم باله!

۱۰ وختیکه عیسیٰ دَ اورشلیم داخل شد تمام شار دَ شور اَمَدَد و مُوگفت: ”ای کی آسته؟“ ۱۱ جمعیتِ مرَدُم مُوگفت: ”ای عیسیٰ پیغمبر آسته از ناصرِه جلیلیه.“

عیسیٰ دَ خانه خُدا

۱۲ اوخته عیسیٰ دَ حوَلی خانه خُدا داخل شد و تمام کسای ره که دَ خانه خُدا خرید و فروش مُوکد، بُرو بُر کد و میزای صرافا و چوکی های کُوتر فروشا ره ام سرچپه کده ۱۳ دَزوا کُفت: ”نوشته شده که خانه مه جای عبادت کُفته مُوشه، مگم شُمو ای ره غارِ دُزا جور کدید.“

۱۴ اوخته کورا و شل ها دَ خانه خُدا دَ پیشِ اَزو اَمَد و اُو اونا ره شفا دَد. ۱۵ مگم وختی پیشوایونِ عالی مقام و عالمای دین چیزای عجیب ره که عیسیٰ انجام دَد، دید و شنید که بچکِیچای ریزه دَ خانه خُدا چیغ زده مُوگیه: ”هوشیعانا دَ باچه داوود،“ اونا قار شد ۱۶ و دَزو کُفت: ”آیا میشنوی که آمیا چیزخیل مُوگیه؟“ عیسیٰ دَ جوابِ ازوا کُفت: ”آره، میشنوم! آیا شُمو هرگز نَخانید که،

ای خُداوند، از دانِ نلغه گو و شیرخورا

حمد-و-ثنا ره بلده خُو جاری کدی؟“

۱۷ اوخته عیسیٰ اونا ره ایله کد و از شار بُر شده دَ بیتِ عنیا رفت و شاو ره دَ اُنجی تیر کد.

عیسیٰ دِرختِ انجیر ره لعنت مُوکنه

۱۸ صَباح گاه وختیکه پس سُون شار میمد، اُو گُشنه شد. ۱۹ اوخته اُو دَ بَعْل راه یگ دِرختِ انجیر ره دید و نزدیک شی رفت، مگم بَغیر از بلگ دَزو هیچ چیز پیدا نکد. اوخته دَ دِرخت کُفت: ”بعد ازی دِیگه هرگز دَزو میوه بُر نَشنه.“ و اَمُو دِرختِ انجیر فوری خُشک شد.

۲۰ وختی یارا ای کار ره دید، خیرو شده کُفت: ”چطور ای دِرختِ انجیر ایقَس زود خُشک شد؟“ ۲۱ عیسیٰ دَ جوابِ ازوا کُفت: ”ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگم، اگه ایمان میدشتید و شک نَمُوکدید، نه فقط امی کار ره که قد دِرختِ انجیر شد انجام دده میتنستید، بلکه اگه دَ امزی کوه ام مُوگفتید که ’کنده شو و دَ دریا پورته شو،‘ اَمُو رقم مُوشد. ۲۲ هر چیزی ره که قد ایمان دَ دُعای خُو طلب کُنید، دَ دست میرید.“

^a ۲۱:۹ «هوشیعانا» دَ زیونِ عبرانی «لُطفاً نجات بَدی» معنی میدیه. ولے دَ زمانِ عیسیٰ «هوشیعانا» مثل یگ شعار بلده ستایشِ خُدا استفاده مُوشد.

سوال د باره اختيار عیسیٰ

۲۳ عیسیٰ د خانه خدا داخل شد و د حالیکه تعلیم میدد، پیشوایون عالی مقام و ریش سفیدای قوم د پیش ازو آمده گفت: "تو قد کدم اختیار ای کارا ره مونی و کی ای اختیار ره دز تو دده؟" ۲۴ عیسیٰ د جواب ازوا گفت: "ما ام از شمو یگ سوال پرسان مونم. اگه شمو جواب مره بدید، ما ام دز شمو موگم که قد کدم اختیار ای کارا ره انجام میدم: ۲۵ غسل تعمید یحییٰ از کجا بود؟ از عالم باله یا از انسان؟" اونا قد یگدیگه خو مشوره کده گفت: "اگه بگی که از عالم باله بود، اوخته او موگیه، پس چرا دزو ایمان نورید؟" ۲۶ و اگه بگی که از انسان بود، از مردم میترسی که موره نکشه، چون پگ یحییٰ ره پیغمبر میدنه. ۲۷ پس اونا د جواب عیسیٰ گفت: "مونمیدنی." او دزوا گفت: "ما ام دز شمو نموگم که قد کدم اختیار ای کارا ره انجام میدیم."

مثل دو باچه

۲۸ دزی باره شمو چی فکر مونیید؟ یگ آدم دو باچه دشت. او د پیش اولنه رفت و دزو گفت: 'باچه مه، امروز د باغ انگور بورو و د اونجی کار کو.' ۲۹ او د جواب شی گفت: 'ما نمورم، مگم پسانتر پیشیمو شد و رفت. ۳۰ بعد ازو آته د پیش باچه دوومی رفت و دزو ام امورم گفت. او د جواب شی گفت: 'مورم صاحب. ولی نرفت. ۳۱ کدم امزو دو نفر خواهش آته خوره د جای آورد؟' اونا گفت: 'اولنه.' عیسیٰ دزوا گفت: "ما حقیقت ره دز شمو موگم، مالیه گیرا و فایشه ها از شمو کده پیشتر د پادشاهی خدا داخل موشه، ۳۲ چراکه یحییٰ آمد تا راه عدالت ره دز شمو نشو بدیه^۳ و شمو د توره ازو باور نکدید، مگم مالیه گیرا و فایشه ها د توره ازو باور کد. و حتی بعد از دیدون امزی ام شمو پیشیمو نشدید و د توره ازو باور نکدید."

مثل باغوانای ظالم

۳۳ "یگ مثل دیگه ره گوش کنید: یگ صاحب زمی یگ باغ انگور جور کد و د گرداگرد شی دیوال باله کد، یگ چرخشت^b د منه شی جور کد و یگ برج پیره داری ام بلده شی آباد کد. اوخته او ره د باغوانا اجاره دد و خود شی د سفر رفت. ۳۴ و ختیکه فصل میوه نزدیک شد، او غلامای خو ره د پیش باغوانا ری کد تا اونا حق میوه شی ره بگیره؛ ۳۵ مگم باغوانا غلامای ازو ره گرفته یگون شی ره لت-و-کوب کد، یگون شی ره کشت و یگون شی ره سنگسار کد. ۳۶ او بسم غلامای دیگه ره ری کد که کلوتر از دفعه اول بود. و باغوانا قد ازوا ام امورم رفتار کد. ۳۷ آخرکار، او باچه خو ره د پیش ازوا ری کده گفت: 'اونا د باچه مه احترام مونه.' ۳۸ مگم وختی باغوانا باچه ره دید، اونا قد یگدیگه خو گفت: 'ایمنی وارث آسته. بیید که ای ره بکشی و میراث شی ره بگیري.' ۳۹ پس او ره گرفته از باغ انگور برو پورته کد و کشت. ۴۰ د امزی حالت و ختیکه صاحب باغ بییه، او قد باغوانا چیز کار مونه؟" ۴۱ اونا د جواب شی گفت: "او امور آدمای شیر ره عذاب-کُش مونه و باغ انگور ره تسلیم دیگه باغوانا مونه که میوه شی ره د فصل شی دزو بدیه."

۴۲ اوخته عیسیٰ دزوا گفت: "آیا شمو هرگز د کتاب مقدس نخانیدید که:

'سنگی ره که استاکارا رد کد، سنگ مهم تادو شده؟

ای کار ره خداوند کده

و د نظر ازمو عجیب آسته."

^a ۲۱:۳۲ د زیون یونانی اینی رقم نوشته یه: "یحییٰ از راه عدالت د پیش شمو آمد." ^b ۲۱:۳۳ د او زمان مردم د هر باغ انگور یگ حوضچه بلده انگور لغه کدو جور موکد، تا شیره انگور ره بر کنه. امور حوضچه «چرخشت» نام دشت.

۴۳ "امزی خاطر دز شمو مُوگم که پادشاهی خُدا از شمو گِرفته مُوشه و د قومی دده مُوشه که ثمر شی ره بیره. ۴۴ هر کسی که د بِلِه امزو سنگ بُفته تکه-و-پرچه مُوشه و اگه امو سنگ د بِلِه کدم کس بُفته او ره جو جو مُونه." ۴۵ وختی پیشوايون عالی مقام و فریسیا مثل های شی ره شنید، اونا پی بُرد که او د باره ازوا توره مُوگیه. ۴۶ اوخته اونا قصد کد که او ره دستگیر کنه، مگم از مردم ترس خورد، چراکه مردم او ره پیغمبر میدنست.

مَثَل توی

۲۲

۱ عیسی بسم د مثل قد ازوا گپ زده گُفت: ۲ "پادشاهی آسمو رقم یگ پادشاه آسته که بلده باچه خو توی گرفت. ۳ او غلامای خو ره ربی کد تا کسای ره که د توی دعوت شُد کوی کنه، لیکن اونا نخواست که بییه. ۴ او بسم غلامای دیگه ره ربی کد و دزوا گُفت: 'د کسای که دعوت شده بُگید: 'اینه، ما نان خو ره تیار کدیم، گاو ها و گوسله های چاغی مه حلال شده و تمام چیز آماده آسته؛ د توی بیید.' ۵ مگم اونا خیال خو ره ام نُورد و هر کس د راه خو رفت، یگ شی د بِلِه زمینای خو، دیگه شی د کاروبار خو ۶ و باقی منده های شی غلامای ازو ره گِرفته دو-و-دشنام دد و کُشت. ۷ اوخته پادشاه عذر قار شد و عسکرای خو ره ربی کده امو قاتلا ره از بین بُرد و شار ازوا ره سوختند. ۸ اوخته او د غلامای خو گُفت: 'جشن توی آماده آسته، مگم کسای که دعوت شُد لایق شی ره نداشت. ۹ آلی د کوچه-و-بازار بورید و هر کسی ره که پیدا کدید د توی دعوت کُنید. ۱۰ پس غلاما د کوچه-و-بازار رفت و هر کسی ره که پیدا کد چی خوب و چی بد گِرفته اُورد، د اندازه که توی خانه از مهمونا پُر شد. ۱۱ مگم وختی پادشاه آمد که مهمونا ره بنگره، یگ آدم ره د اُونجی دید که کالای توی د جان شی نَبود. ۱۲ پادشاه ازو پُرسان کد: 'رفیق، بدون کالای توی چطور د اینجی آمدی؟' او بے جواب مند. ۱۳ اوخته پادشاه د حاضر باشای خو گُفت: 'دست و پای ازو ره بسته کُنید و او ره د تریکی بُرو پورته کُنید، د جایی که چخرا و دندو-حیی آسته. ۱۴ چون کسای که دعوت شده کلو یه، مگم کسای که انتخاب شده کم آسته."

سوال د باره مالیات

۱۵ اوخته فریسیا رفت و جلسه کد که چی رقم عیسی ره قد تورای خود شی د دام پورته کنه. ۱۶ اونا پیروای خو ره قد طرفدارای هیروودیس قتی د پیش عیسی ربی کد و گُفت: "استاد، مو میدنی که تو آدم صادق آستی و راه خدا ره د راستی تعلیم میدی و د غم کس نیستی که چی مُوگیه، چون تو د ظاهر انسان توخ نمونی. ۱۷ پس دز مو بگی که نظر تو دزی باره چی آسته؟ آیا مالیه ددو د قیصر روا آسته یا نه؟" ۱۸ مگم عیسی مقصد شیرانه ازوا ره فامید و گُفت: "آی رباکارا، چرا مره آزمایش مونیید؟ ۱۹ سیکه ره که بلده مالیه میدید دز مه نشو بدید." اونا یگ سیکه یگ دیناری دزو اُورد. ۲۰ اوخته او ازوا پُرسان کد: "امی عکس و نشان از کی آسته؟" ۲۱ اونا د جواب شی گُفت: "از قیصر." عیسی دزوا گُفت: "پس چیزی ره که از قیصر آسته د قیصر بدید و چیزی ره که از خدا آسته د خدا." ۲۲ وختی اونا امی جواب ره شنید، خیر و مند و او ره ایله کده رفت.

بَحْث د باره قیامت

۲۳ د امزو روز صدوقیا^a که موگُفت قیامت^b وجود ندره د پیش عیسی آمد و ازو سوال کده گُفت: ۲۴ "استاد، موسی گُفته که اگه یگ مرد بے اولاد بُمره، برار شی باید قد خاتون ازو توی کنه تا بلده برار خو اولاد پیدا کنه. ۲۵ یگ زمان د مینکل از مو هفت برار بود. اولنه شی خاتو گرفت و مُرد و ازی که اولاد نداشت، خاتون ازو د برار شی مند. ۲۶ دوّمه و

^a ۲۲:۲۳ بلده معنای «صدوقی» د فهرست لغات مُشکل رجوع کُنید. ^b ۲۲:۲۳ «قیامت» یعنی «دوباره زنده شدن مُرده ها.»

سومنه ام امی رقم کد تا برار هفتم. ۲۷ و د آخر امو خاتو ام مرد. ۲۸ پس د روز قیامت او خاتون کدم امزو هفت برار موشه، چون پگ ازوا قد ازو توی کده بود؟ ۲۹ عیسی د جواب ازوا گفت: "شمو گمراه استید، چراکه نه د باره کتاب مقدس میدنید و نه د باره قدرت خدا. ۳۰ چون د روز قیامت نه کسی خاتو میگیره و نه شوی مونه، بلکه رقم ملایکه ها د عالم باله آسته. ۳۱ مگم د باره قیامت مرده ها، آیا نخانیدید که خدا دز شمو چی گفته؟ او گفته: ۳۲ 'ما خدای ابراهیم، خدای اسحاق و خدای یعقوب استم. خدا، خدای مرده ها نییه، بلکه خدای زنده ها آسته. ۳۳ وختی جمعیت مردم امی جواب ره شنید، از تعلیم ازو خیرو مند.

بزرگترین حکم خدا

۳۴ وختی فریسیا شنید که عیسی دان صدوقیا ره بند کده، اونا یگجای جم شد. ۳۵ و یکی ازوا که عالم شریعت بود، بلده آزمایش از عیسی سوال کده گفت: ۳۶ "استاد، کدم حکم د شریعت بزرگترین آسته؟" ۳۷ عیسی د جواب شی گفت: "خداوند، خدای خو ره قد تمام دل و تمام جان و تمام عقل خو محبت کو. ۳۸ ای اولین و بزرگترین حکم آسته. ۳۹ و دومی ام رقم اولی آسته: همسایه خو ره رقم خود خو آلی دوست داشته بش. ۴۰ تمام تورات و نوشته های انبیا د امزی دو حکم بستگی دره."

مسیح کی آسته

۴۱ وختیکه فریسیا یگجای جم شدد، عیسی ازوا پرسان کده ۴۲ گفت: "د باره مسیح چی فکر درید؟ او باچه کی آسته؟" اونا دزو گفت: "باچه داوود." ۴۳ او دزوا گفت: "پس چطور داوود د هدایت روح القدس او ره مولا موگیه؟ چون او موگیه که ۴۴ 'خداوند د مولای مه گفت: "د دست راست مه بشی تا دشمنای تو ره د تی پای تو بندزم." ۴۵ پس اگه داوود مسیح ره مولا موگیه، چطور میتنه که باچه شی بشه؟" ۴۶ هیچ کس نتنست که دزو یگ جواب بگیه و ام بعد امزو روز کس دیگه جرات نکد که ازو سوال کنه.

برملا کدون کارای غلط فریسیا و علمای دینی

۲۳ ۱ اوخته عیسی د جمعیت مردم و یارای خو گفت: ۲ "عالمای دین و فریسیا د چوکی موسی ششته، ۳ امزی خاطر هر چیزی که دز شمو موگیه، د جای بیرید و نگاه کنید؛ مگم د مطابق کردار ازوا رفتار نکنید، چون چیزی ره که اونا موگیه، خودون شی انجام نمیدیه. ۴ اونا بارای گرنگ ره بسته مونه که بردون شی سخت آسته و د بله شانیه مردم میله، مگم خودون ازوا نمیخایه که بلده حرکت ددون ازوا حتی یگ کلک خو ره ام شور بدیه. ۵ تمام کارای ره که اونا انجام میدیه بلده ازی آسته که مردم اونا ره بنگره. چون اونا پیشانه بند خو ره بردار جور مونه و توپک های چین^b خو ره درازتر جور موکنه. ۶ اونا خوش دره که د مهمانی ها د باله-جای بشینه و د عبادت خانه ها چوکی های مهم ره داشته بشه ۷ و مردم د کوچه-وبازار اونا ره احترام کده سلام بدیه و استاد کوی کنه.

^a ۲۳:۵ اونا آیه های کتاب مقدس ره د «پیشانه بند و بازو بند» نوشته کده د پیشانه و بازوی خو بند موکد. ^b ۲۳:۵ د او زمان توپک های چین هر کس که درازتر بود، او د نظر مردم کلوتر پرهیزگار و دیندار بود.

^۸ مگم شُمو نَباید اُستاد کُوی شُنید، چرکه شُمو یگ اُستاد دَرید و باقی پگ شُمو برارو اُستید. ^۹ هیچ کس ره دَ رُوی زمی آته نَکَید، ^{۱۰} چُون شُمو یگ آته دَرید، اُمُو که دَ آسمو اُسته. ^{۱۱} امچنان شُمو نَباید پیشوا کُوی شُنید، چُون شُمو یگ پیشوا دَرید و اُو مسیح اُسته. ^{۱۲} کسی که دَ مینکل شُمو بزرگترین اُسته اُو خِدمتگار شُمو بشه. چُون هر کسی که خود ره باله حساب کُنه، خار-و-ذلیل موشه و هر کسی که خود ره خار-و-ذلیل حساب کُنه اُو سربلند موشه.

^{۱۳} ”وای دَ حال شُمو آی عالِمای دین و فریسیای ریاکار، چرکه شُمو درگه پادشاهی آسمو ره دَ رُوی مردُم بسته مُونید، خودون شُمو داخل مَوشید و کسای که میخایه داخل شُنه، اونا ره نَمیلید. ^{۱۴} [وای دَ حال شُمو آی عالِمای دین و فریسیای ریاکار، چُون شُمو خانه های خاتونوی بیوه ره قُورت مُونید و از رُوی ریاکاری نماز خُو ره دراز مُونید. امزی خاطر سختترین محکومیت ره مینگرید.]^b”

^{۱۵} وای دَ حال شُمو آی عالِمای دین و فریسیای ریاکار! چُون شُمو دَ دریا و خُشکه میگردید تا یگ نفر ره دَ دین خُو بیرید و غیبتیکه اُو آمد، اُو ره دُو برابر بدتر از خود باچه دوزخی جور مُونید.

^{۱۶} وای دَ حال شُمو آی راهنما های کور که مَویکَید: ’هر کسی که دَ خانه خُدا قَسَم بُخوره پروا ندره، ولے هر کسی که دَ طَلای خانه خُدا قَسَم بُخوره، اُو باید دَ قَسَم خُو وفا کُنه. ^{۱۷} آی آدمای نادان و کور! کُدم شی بزرگتر اُسته: طَلای یا خانه خُدا که طَلای ره مَقَدَس جور مونه؟ ^{۱۸} امچنان شُمو مَویکَید: ’هر کسی که دَ قُربانگاه قَسَم بُخوره پروا ندره، ولے هر کسی که هدیه که دَ بِلَه قُربانگاه اُسته قَسَم بُخوره، اُو باید دَ قَسَم خُو وفا کُنه. ^{۱۹} آی آدمای کور! کُدم شی بزرگتر اُسته: هدیه یا قُربانگاه که هدیه ره مَقَدَس جور مونه؟ ^{۲۰} پس هر کسی که دَ قُربانگاه قَسَم بُخوره، دَ قُربانگاه و هر چیزی که دَ بِلَه شی اُسته قَسَم خورده؛ ^{۲۱} و هر کسی که دَ خانه خُدا قَسَم بُخوره، دَ خانه خُدا و دَ امزُو که دَ مَنَه ازُو ساکن اُسته قَسَم خورده؛ ^{۲۲} و هر کسی که دَ آسمو قَسَم بُخوره، دَ تَخْتِ خُدا و دَ امزُو که دَ بِلَه شی شِشْتَه قَسَم خورده.

^{۲۳} وای دَ حال شُمو آی عالِمای دین و فریسیای ریاکار، چُون شُمو از نَعناع و شِبت و زبیره ده-یگ میدید، مگم چیزای مَهْمَتَر شریعت ره که عدالت و رَحمت و صداقت اُسته، نادیده میگیرید. اینمیا ره شُمو باید انجام میدید بدُون که دیگای شی ره نادیده میگرفتید. ^{۲۴} آی راهنما های کور، شُمو اُو خُو ره از یگ پاشه صاف مُونید، ولے اُشتر ره قُورت مَویکَید. ”^{۲۵} وای دَ حال شُمو آی عالِمای دین و فریسیای ریاکار، چُون شُمو برون پیله و مِشْقاب ره پاک مُونید، ولے داخل ازوا پُر از جِرس و خودخاهی اُسته. ^{۲۶} آی فریسی کور! اول داخل پیله و مِشْقاب ره پاک کُو، اوخته برون شی ام پاک موشه. ”^{۲۷} وای دَ حال شُمو آی عالِمای دین و فریسیای ریاکار، چُون شُمو رقم قبر های سفید شُده اُستید که از بَرُو خُوبشی معلوم موشه، مگم داخل ازوا پُر از استغونای مُرده ها و دیگه نَجسی ها اُسته. ^{۲۸} امی رقم شُمو ام دَ ظاهر بلده مردُم عادل معلوم موشید، ولے باطن شُمو پُر از ریاکاری و شرارت اُسته.

^{۲۹} ”وای دَ حال شُمو آی عالِمای دین و فریسیای ریاکار، چُون شُمو قبر های پیغمبرا ره آباد مُونید و قبر های مردُمای عادل ره نقش-و-نگار مُونید ^{۳۰} و مَویکَید: ’اگه مو دَ زمانِ بابَه کلونای خُو زنده موبودی، دَ ریختندون خُون پیغمبرا قد ازوا شریک نموشدی. ^{۳۱} دَ امزی رقم شُمو دَ ضِد خودون خُو شاهدی میدید که اولاده کسای اُستید که پیغمبرا ره دَ قتل رَسنده. ^{۳۲} پس بورید و کارِ ناتکمیلِ بابَه کلونای خُو ره پوره کُنید. ^{۳۳} آی مار ها و آی اولادای تیرمار! شُمو چطور میتنید که از جَزای دوزخ دُوتا کُنید؟

^{۳۴} امزی خاطر ما پیغمبرا، مردُمای دانا و عالِمای دین ره دَ پیش شُمو رِبی مَونم و شُمو بعضی ازوا ره مَوکُشید و دَ صلیب میخکوب مُونید و بعضی های شی ره دَ عبادت خانه های خُو قَمچی میزَید و شار دَ شار پُشت ازوا میگردید ^{۳۵} تا خُون

^a ۲۳:۹ یعنی دَ رُوی زمی بَغیر از آته خود خُو هیچ کس ره آته نَکَید. ^b ۲۳:۱۴ بعضی نُسخه های قدیمی متن داخل قَوس ره ندره. ^c ۲۳:۳۲ دَ

زبون یونانی اینی رقم نَوشته یه: «بورید و مَنکِ بابَه کلونای خُو ره پُر کُنید.»

تمام مردمای عادل که د رُوی زمی ریختنده شده د گردون از شمو شنه؛ از خونِ هابیلِ عادل گرفته تا خونِ زکریا باجه برخیا که او ره د بینِ خانه خدا و قربانگاه کشتید. ^{۳۶} ما حقیقت ره دز شمو موگم، تمام امزی چیزا د بله امزی نسل مییه.

^{۳۷} "آی اورشلیم، آی اورشلیم که پیغمبرا ره موکشی و رسولای ره که د پیش تو ری موشه سنگسار مونی! چندین دفعه خاستم که بچکیچای تو ره یگجای جم کنم، رقمیکه یگ مرغ چوچه های خو ره زیر بال خو جم مونه، مگم تو نخاستی.

^{۳۸} اینه، خانه شمو بلده شمو بیرو باقی مومنه، ^{۳۹} چون ما دز شمو موگیم، ازی بعد دیگه مره نمینگرید تا وختیکه بگید: مبارک آسته کسی که د نام خداوند مییه."

خرابی خانه خدا و بلا های آخر زمان

۲۴ ^۱ وختیکه عیسی از خانه خدا بر موشد و مورفت، یارای شی د پیش ازو آمد تا توجه شی ره سون ساختمان خانه خدا جلب کنه. ^۲ اوخته عیسی دزوا گفت: "آیا تمام امزی چیزا ره مینگرید؟ ما حقیقت ره دز شمو موگم که د اینجی یگ سنگ ام د بله سنگ دیگه باقی نمومنه، بلکه پگ شی زیر-و-زیر موشه."

^۳ وختیکه عیسی د سر کوه زبتون ششسته بود، یارای شی تاشکی د پیش ازو آمد و گفت: "دز مو بگی که امی واقعه چی وخت رخ میدیه و نشانی آمدون از تو و آخر زمان چی آسته؟"

^۴ عیسی د جواب ازوا گفت: "هوش خو ره بگیرید که کس شمو ره گمراه نکنه. ^۵ چون غدر کسا د نام ازمه مییه و موگیه که 'ما مسیح آستم،' و غدر کسا ره گمراه موکنه. ^۶ شمو د باره جنگ ها و خبر جنگ ها میشنوید؛ بنگرید که ورخطا نشنید، چون ای واقعه ها باید رخ بدیه، لیکن آخر هنوز نرسیده. ^۷ چون یگ قوم د ضد قوم دیگه و یگ مملکت د ضد مملکت دیگه باله موشه و قحطی ها و زلزله ها د جای های مختلف رخ میدیه. ^۸ و لے پگ امزیا شروع درد زیدو آسته. ^۹ د او زمان شمو ره تسلیم مونه تا شکنجه شنید و کشته شنید و تمام ملت ها بخاطر نام ازمه از شمو بد موبره. ^{۱۰} اوخته غدر کسا از ایمان خو میگرده و یگدیگه خو ره د گیر میدیه و از یگدیگه خو بد موبره. ^{۱۱} و غدر پیغمبرای دروغی بر شده غدر کسا ره گمراه مونه. ^{۱۲} از خاطر کلو شدون گناه محبت غدر کسا سرد موشه. ^{۱۳} مگم هر کسی که تا آخر صبر-و-حوصله کنه، نجات پیدا مونه. ^{۱۴} و امی خوشخبری پادشاهی آسمو د سراسر دنیا اعلان موشه تا بلده تمام ملت ها یگ شاهدی بشه؛ و اوخته آخر میرسه."

^{۱۵} "پس وختیکه امو زشت بیروکار^{۱۵} ره که دانیال پیغمبر د باره شی گفته، د جایگاه مقدس ایسته مینگرید -- خاننده پی بره -- ^{۱۶} اوخته کسای که د یهودیه آسته باید د کوه ها دوتا کنه؛ ^{۱۷} و هر کسی که د بله بام خانه آسته، باید بلده گرفتون کدم چیز د خانه تاه نشنه؛ ^{۱۸} و هر کسی که د سر کشت آسته، باید بلده گرفتون کالای خو پس نروه. ^{۱۹} وای د حال خاتونوی که د امزو روزا شکامتو بشه و یا نلغه شیرخور داشته بشه!"

^{۲۰} "پس دعا کنید که روز دوتای شمو د زمستو یا د روز آرام رخ ندیه، ^{۲۱} چون د او زمان مصیبت غدر سخت مییه د اندازه که از شروع دنیا تا آلی ره نمده و بعد ازو هرگز نمییه. ^{۲۲} اگه او روزا کوتاه نموشد، هیچ بشر نجات پیدا نموکد، لیکن بخاطر انتخاب شده ها امو روزا کوتاه موشه."

^{۲۳} "د امزو زمان اگه کدم کس دز شمو موگیه: 'اینه، مسیح د اینجی آسته!' یا 'اونه، مسیح د اونجی یه!' باور نکنید؛ ^{۲۴} چراکه مسیح های دروغی و پیغمبرای دروغی بر موشه و معجزه ها و چیزای عجیب انجام میدیه تا اگه امکان داشته بشه، حتی انتخاب شده ها ره گمراه کنه. ^{۲۵} اینه، ما شمو ره پیش از پیش خبر کدم. ^{۲۶} پس اگه دز شمو موگیه، 'اونه، او د بیابو آسته،' شمو د اونجی نروید؛ و اگه موگیه، 'اونه، او د پس خانه آسته،' باور نکنید. ^{۲۷} چون رقمی که آتشک

^{۲۴:۱۵} «زشت بیروکار» یگ لقب بلده بتی آسته که د کتاب دانیال پیغمبر د باره شی پیشگویی شده. نظر د پیشگویی ای بت زشت د خانه خدا ایسته شده باعث بیروکاری موشه.

از شَرَقِ مِیبه و تا غَرَبِ روشنی شی معلوم موشه، اَمَدونِ «باچه انسان» ام امو رقم آسته. ^{۲۸} د هر جای که لاش بَشه لاشخورا ام د اَمونجی جم موشه.

^{۲۹} فوری بعد از رنج-و-مُصِیبتِ امزو روزا

آفتو تریک موشه

و ماه روشنی خو ره نَمیدیه؛

سِتاره ها از آسمو تاه موفته

و قُدرت های آسمونا تکان مُوخوره. ^a

^{۳۰} «اوخته علامتِ «باچه انسان» د آسمو ظاهر موشه و د امزو غَیتِ تمامِ طایفه های دُنیا ماتم میگیره و «باچه انسان» ره مینگره که د بِلَه اُور های آسمو خُن قُدرت و جلالِ بزرگ مِیبه. ^{۳۱} و اُو ملایکه های خُو ره قد آوازِ بلندِ شیپور ری مونه و اونا اِنْتِخاب شده های اَزو ره از چار گوشه دُنیا، ^b از سر تا آخرِ آسمو جم موكنه.

^{۳۲} آلی از دِرختِ انجیرِ یگ درس یاد بَگیرید: امی که شاخه های شی تازه شده بلگ مونه، شُمو موفامید که تایستو نزدیک آسته. ^{۳۳} امی رقم شُمو ام وختیکه تمامِ امزی چیزا ره مینگرید، بَفامید که اُو نزدیک آسته، بَلکِه د دان درگه رسیدیه. ^{۳۴} ما حقیقت ره دَز شُمو موكم، تا تمامِ امزی چیزا واقع نَشنه، ای نسل از بَین نَموره. ^{۳۵} آسمو و زمی از بَین موره، ولے کلامِ ازمه هرگز از بَین نَموره.

اِنْتِظارِ بَلدِه پس اَمَدونِ مسیح

^{۳۶} د باره امزو روز و ساعت هیچ کس نَمیدنه، نه ملایکه های آسمو و نه ام باچه، بَلکِه فقط آتِه آسمانی مِیدنه و بس. ^{۳۷} چُون امو رقم که روزای نوح بُود، ظُهورِ «باچه انسان» ام امو رقم آسته. ^{۳۸} آرے، د روزای پیش از طوفان تا وختِ داخلِ شُدونِ نوح د کِشتی، مردَم مُوخورد و وُچی موكد، خاتو مِیگرفت و شوی موكد؛ ^{۳۹} اونا نَموفامید که چی موشه تا ای که طوفان اَمَد و پگِ ازوا ره بُرد. ظُهورِ «باچه انسان» ام امی رقم موشه. ^{۴۰} اوخته دُو نفر که د سرِ کِشت بَشه، یگ شی بُرده موشه و یگ شی مومنه. ^{۴۱} و دُو خاتو که دِستاس مونه، یگ شی بُرده موشه و یگ شی مومنه.

^{۴۲} پس بیدار بَشید، چُون شُمو نَمیدنید که مولای شُمو د کُدَم ساعت مِیبه. ^{۴۳} مگم ای ره بَدنید که اگه صاحبِ خانه مِیدنست که دُز د کُدَم وختِ شاو مِیبه، اُو بیدار مِیششت و نَمی اِیشت که دُز د خانه شی داخلِ شنه. ^{۴۴} امزی خاطر شُمو ام آماده بَشید، چُون «باچه انسان» د ساعتی مِیبه که شُمو اِنْتِظار شی ره نَدرد.

^{۴۵} پس کی آسته امو غلامِ صادق و دانا که بادار شی اُو ره د سرپرستیِ خانه خُو مقرر کده تا بَلدِه دیگه غلاما د سرِ وختِ خوراکِ پدیه؟ ^{۴۶} نیک د بَختِ امزو غلام که وختی بادار شی مِیبه، اُو ره سرِ کار مینگره. ^{۴۷} ما حقیقت ره دَز شُمو موكیم، بادار شی اُو ره سرپرستِ تمامِ داراییِ خُو مقرر مونه. ^{۴۸} لیکن اگه اُو یگ غلامِ شریر بَشه و قد خود خُو بَگیه، 'بادار مه طال خورده،' ^{۴۹} و شروع د لَت-و-کوبِ غلامای کُنه که همکار شی آسته و قد شرایخورا مصروفِ خوردو و وُچی کدو شنه، ^{۵۰} بادارِ امزو غلامِ مِیبه، ولے د روزی که اُو هیچ اِنْتِظار شی ره ندره و د ساعتی که اُو هیچ خبر ندره؛ ^{۵۱} اوخته بادار شی اُو ره تکه تکه کده قد رباکارا د یگ جای پورته مونه، د جایی که چخرا و دندو-حَبی آسته.

^a ۲۴:۲۹ یعنی «نظامِ آسمو گدوڈ موشه». ^b ۲۴:۳۱ د جای «چار گوشه دُنیا» د زبون یونانی «چار باد» نوشته یه.

مَثَلِ دَه دُخْتَرِ جَوَان

۲۵

۱ دَ اُو زَمَانِ پادشاهی آسمو رقمِ دَه دُخْتَرِ خانَه موبِشَه که چِراغای خُو ره گِرفْتَه دَ دَمِ راهِ دامادِ رَفْت. ۲ پَنجِ ازوا نادان بُود و پَنجِ شی دانا. ۳ دُخْتَرِ نادان چِراغای خُو ره گِرفْت، ولِی هِیچِ روغوِ قَدِ خُو نَبُرْد. ۴ مِگَمِ دُخْتَرِ دانا ظرفای پُر از روغو امِ قَدِ چِراغای خُو بُرْد. ۵ وختیکه اَمَدونِ دامادِ طالِ خورد، تمامِ ازوا ره خاوِ گِرفْت و اونا خاوِ رَفْت. ۶ دَ نِیمِ شاوِ یِگِ آوازِ بلندِ شُد که مَوگُفْت: 'اونه، داماد! دَ دَمِ راهِ شی بیدید. ۷ اوخته تمامِ امزُو دُخْتَرِ خانَه باله شُدَه چِراغای خُو ره آماده کد. ۸ و دُخْتَرِ نادان دَ دُخْتَرِ دانا گُفْت: 'کمِ وَری امزُو روغونِ خُو دَزِ مو امِ بیدید، چراکه چِراغای مو دَ حالِ کُلِ شُدو یه. ۹ مِگَمِ دُخْتَرِ دانا دَ جوابِ ازوا گُفْت: 'نموشه، چُونِ اوقَسِ نِیمه که امِ مورِه بس کُنَه و امِ شُمُو ره؛ بَهترِ آسته که شُمُو دَ پِیشِ سَواداگرا بورید و بلده خُو بخرید. ۱۰ مِگَمِ وختیکه اونا روغو خَریدو رَفْتَد، دامادِ رسید و کسای که تیار بُود قَدِ اَزُو قَتی دَ توی رَفْت و درگه بسته شُد. ۱۱ بعدِ اَزُو امُو دُخْتَرِ دِیگه امِ اَمَد و گُفْت: 'صاحب، صاحب، درگه ره بلده مو واز کُو. ۱۲ مِگَمِ اُو دَ جوابِ ازوا گُفْت: 'ما حقیقتِ ره دَزِ شُمُو مَوگَم، ما شُمُو ره نِیمِخَشَم. ۱۳ پس بیدار بَشید، چراکه شُمُو اَزُو روز و ساعتِ خبرِ نَدَرید.

مَثَلِ سِهِ غُلامِ

۱۴ اَمَدونِ امزُو روزِ رقمِ یِگِ آدمِ آسته که قَصَدِ دَشتِ سَفَرِ کُنَه. اُو غُلامایِ خُو ره کُوی کد و داراییِ خُو ره دَ پِیشِ ازوا ایشت: ۱۵ دَ یِگِ شی پَنجِ قَنطارِ دَد، دَ دِیگه شی دُو قَنطارِ و دَ سِومِنَه شی یِگِ قَنطارِ، یعنی دَ هر کُدَمِ ازوا برابرِ توانایی شی دَد. اوخته سُونِ سَفَرِ خُو رَفْت. ۱۶ آدمی که پَنجِ قَنطارِ ره گِرفْتَه بُود، رَفْتَه قَدِ ازوا تِجارتِ کد و پَنجِ قَنطارِ دِیگه فایده کد. ۱۷ دَ امزی رقمِ آدمی که دُو قَنطارِ ره گِرفْتَه بُود، امِ دُو قَنطارِ دِیگه فایده کد. ۱۸ مِگَمِ آدمی که یِگِ قَنطارِ ره گِرفْتَه بُود، رَفْتَه زمی ره کَنَد و پِیسِه بادارِ خُو ره دَ اُونجی تاشه کد. ۱۹ بعدِ از یِگِ مُدَتِ کَلو بادارِ امزُو غُلاما پس اَمَد و قَدِ ازوا حِسابِ -و- کِتابِ کد. ۲۰ اوخته آدمی که پَنجِ قَنطارِ ره گِرفْتَه بُود پِیشِ اَمَد و پَنجِ قَنطارِ دِیگه ره امِ گِرفْتَه اُورَد و گُفْت: 'صاحب، تُو بلده مه پَنجِ قَنطارِ دَدی، اینه، پَنجِ قَنطارِ دِیگه امِ فایده کُدَم. ۲۱ بادارِ شی دَزُو گُفْت: 'اَفَرین، اَی غُلامِ خُوبِ و صادق! تُو دَ امزی چیزای کمِ صداقتِ خُو ره معلومِ کدی؛ اَلی تُو ره مَسئُولِ چیزای کَلو جورِ مَوْنَم. بیه و دَ خوشی بادارِ خُو شَرِیکِ شو! ۲۲ امُو کسی که دُو قَنطارِ گِرفْتَه بُود، امِ پِیشِ اَمَد و گُفْت: 'صاحب، تُو بلده مه دُو قَنطارِ دَدی؛ اینه، دُو قَنطارِ دِیگه امِ فایده کُدَم. ۲۳ بادارِ شی دَزُو گُفْت: 'اَفَرین اَی غُلامِ خُوبِ و صادق! تُو دَ امزی چیزای کمِ صداقتِ خُو ره معلومِ کدی؛ اَلی تُو ره مَسئُولِ چیزای کَلو جورِ مَوْنَم. بیه و دَ خوشی بادارِ خُو شَرِیکِ شو! ۲۴ اوخته آدمی که یِگِ قَنطارِ گِرفْتَه بُود، امِ پِیشِ اَمَد و گُفْت: 'صاحب، ازی که ما تُو ره مِیشَنخَتَم که تُو یِگِ آدمِ سَخْتِگِیرِ آستی، از جای که هِیچِ کِشتِ نَکدی دَرُو مونی و از جای که هِیچِ تَخَمِ پاشِ نَدَدی حاصِلِ جَمِ مونی. ۲۵ امزی خاطرِ ما ترسِ خورَدَم و رَفْتَه امُو یِگِ قَنطارِ تُو ره دَ زِبرِ زمی تاشه کُدَم. اینه، پِیسِه تُو. ۲۶ لیکن بادارِ شی دَ جوابِ اَزُو گُفْت: 'اَی غُلامِ شَرِیرِ و بیکاره! تُو موفامیدی از جای که ما کِشتِ نَکدیم دَرُو مَوْنَم و از جای که تَخَمِ پاشِ نَدَدیم حاصِلِ جَمِ مَوْنَم. ۲۷ امزی خاطرِ تُو بایدِ پِیسِه مَرَه دَ صرافا مِیدَدی تا وختیکه پسِ آمده بُوَدَم، پِیسِه خُو ره قَدِ فایده شی قَتی پسِ مِیگِرفَتَم. ۲۸ اَلی امُو یِگِ قَنطارِ ره اَزُو بَگِیرید و دَ کسی بَدید که دَه قَنطارِ دَرَه، ۲۹ چُونِ هر کسی که دَرَه دَزُو دِیگه امِ دَدَه موشه تا پَریمو دَشته بَشَه، مِگَمِ هر کسی که نَدَرَه حَتی چیزایِ ره که دَرَه امِ از شی گِرفْتَه موشه. ۳۰ و امی غُلامِ بے اَرزِشِ ره دَ تَرِیکی بُرو پورته کُنید، دَ جایی که چِخرا و دَندو-خِیی آسته.'

روز قضاوت

۳۱ وختی «باچه انسان» د بزرگی-و-جلال خو قد تمام ملایکه های خو مییه، اوخته او د تخت پر جلال خو میشیننه. ۳۲ تمام ملت ها د حضور ازو جم موشه و او اونا ره از یگدیگه شی جدا مونه امو رقم که یگ چوپو گوسپندو ره از قد بزا جدا مونه. ۳۳ او گوسپندو ره د دست راست و بزا ره د دست چپ خو ایستلجی مونه. ۳۴ اوخته پادشاه د کسای که د دست راست شی آسته مویکه: 'ای کسای که از طرف آته مه برکت یافتید، بیید و وارث امزو پادشاهی شنید که از شروع دنیا بلده شمو آماده شده. ۳۵ چون گشنه بودم شمو مره نان ددید، تشنه بودم شمو مره آو ددید، مسافر بودم شمو مره جای ددید، ۳۶ لچ بودم شمو دز مه کالا ددید، ناجور بودم شمو خبرگیر مه آمدید، بندی بودم شمو د دیدون مه آمدید. ۳۷ اوخته مردمای عادل د جواب شی مویکه: 'یا مولا، مو چی وخت تو ره گشنه دیدی و بلده تو نان ددی، یا تشنه دیدی و دز تو آو ددی؟ ۳۸ مو چی وخت تو ره مسافر دیدی و تو ره جای ددی یا لچ دیدی و تو ره کالا ددی؟ ۳۹ چی غیت تو ره ناجور یا د بندی خانه دیدی و د پیش تو آمدی؟' ۴۰ اوخته پادشاه د جواب ازوا مویکه: 'ما حقیقت ره دز شمو مومگم، هر چیزی که بلده یکی از ریزهترین امزی پرارون مه کدید، د حقیقت دز مه کدید. ۴۱ بعد ازو د کسای که د دست چپ شی آسته مویکه: 'ای لعنتی ها! از مه دور شنید و د آتش ابدی که بلده ابلیس و ملایکه های شی آماده شده بفتید؛ ۴۲ چون ما گشنه بودم دز مه نان نددید، تشنه بودم دز مه آو نددید، ۴۳ مسافر بودم دز مه جای نددید، لچ بودم دز مه کالا نددید، ناجور و د بندی خانه بودم خبرگیر مه نمدید. ۴۴ اوخته اونا ام د جواب شی مویکه: 'یا مولا، مو چی وخت تو ره گشنه یا تشنه یا مسافر یا لچ یا ناجور و یا د بندی خانه دیدی و دز تو خدمت نکدی؟' ۴۵ اوخته او د جواب ازوا مویکه: 'ما حقیقت ره دز شمو مومگم، هر چیزی که بلده یکی از ریزهترین امزیا نکدید، د حقیقت دز مه نکدید. ۴۶ و اونا د عذاب-و-جزای ابدی موره، مگم مردمای عادل د زندگی ابدی.'

نقشه قتل عیسی

۲۶ ۱ وختیکه عیسی تمام امزی تورا ره گفته خلاص کد، او د یارای خو گفت: ۲ "شمو میدنید که دو روز بعد عید پصح آسته و «باچه انسان» تسلیم دده موشه تا د صلیب میخکوب شنه."

۳ د امزو وخت پیشوايون عالی مقام و ریش سفیدای قوم د خانه پیشواي بزرگ که قیافا نام دشت جم شد ۴ و جلسه کد که عیسی ره تاشکی گرفتار کنه و د قتل برسنه. ۵ مگم اونا گفت: "ای کار د روزای عید نشنه، چون امکان دره که د بین مردم شورش بفته."

مسح شدن عیسی د بیت عنیا

۶ وختیکه عیسی د بیت عنیا د خانه شمعون کولی گرفته بود، ۷ یگ خاتو قد یگ بوتل عطر قیمتباي د پیش شی آمد و غیتیکه عیسی د سر دسترخو ششت، امو خاتو عطر ره د سر شی شیو کد. ۸ لیکن وختی یارای شی ای کار ره دید، قار شده گفت: "چرا ای عطر ضایع شد؟ ۹ چون موشد که امی عطر د قیمت کلو سودا شنه و پیسه شی د غربیا دده شنه!"

۱۰ عیسی ای توره ره پی برده دزوا گفت: "چرا ای خاتو ره آزار میدید؟ او یگ کار نیک د حق ازمه کده، ۱۱ چون غربیا همیشه قد شمو آسته، و له ما همیشه قد شمو نیستم. ۱۲ و ای خاتو د وسیله شیو کدون امزی عطر د بله جسم مه، مره بلده دفن کدو آماده کد. ۱۳ ما حقیقت ره دز شمو مومگم، د هر جای دنیا که ای خوشخبری اعلان شنه، کار امزی خاتو ام د عنوان یادآوری ازو نقل موشه."

خیانتِ یهودایِ اسخربوطی

^{۱۴} اوخته یکی امزو دوازده یارا که یهودایِ اسخربوطی نام دشت، د ډیر پیشوایونِ عالی مقام رفت ^{۱۵} و گُفت: ”اگه عیسیٰ ره د شمو تسلیم کنم دز مه چند میدید؟“ اونا سی سکه نقره دزو دد. ^{۱۶} بعد امزو وخت یهودا د دُمبالِ فرصت میگشت تا عیسیٰ ره دزوا تسلیم کنه.

آخری شامِ عیسیٰ قد یارایِ شی

^{۱۷} د روزِ اولِ عیدِ فطیرِ یارا د پیشِ عیسیٰ آمده گُفت: ”د کجا میخاهی بلده تو آمادگی بگیری تا نانِ پصح ره د اونجی بخوری؟“ ^{۱۸} عیسیٰ د جوابِ ازوا گُفت: ”د شار د پیشِ فلانه نفر بورید و دزو بگید: اُستاد مَوگیه، وخت مه نزدیک شده؛ ما نانِ پصح ره قد یارایِ خو د خانه ازتو موخورم.“ ^{۱۹} یارا امو رقم کد که عیسیٰ دزوا هدایت دده بود و نانِ پصح ره تیار کد.

^{۲۰} وختیکه شام شد عیسیٰ قد دوازده یارِ خو د سرِ دسترخو ششت. ^{۲۱} د حالیکه اونا دزو نانِ موخورد، عیسیٰ گُفت: ”ما حقیقت ره دز شمو موگم، یکی از شمو مره تسلیم مونه.“ ^{۲۲} اونا غدر کوئیوبار شد و یگ بعد از دیگه ازو پُرسان کد: ”یا مولا، ما خو نیستم، یا استم؟“ ^{۲۳} او د جوابِ ازوا گُفت: ”کسی که دست خو ره قد ازمه قتی د کاسه غوئه مونه، امو کس مره تسلیم مکنه.“ ^{۲۴} «باچه انسان» امو رقم که د باره شی نوشته شده از دنیا موره. مگم وای د حال کسی که «باچه انسان» د وسیله ازو تسلیم موشه! بلده ازو نفر بهتر بود که هیچ زیده نموشد. ^{۲۵} اوخته یهودا که او ره تسلیم کدنی بود، د جوابِ شی گُفت: ”اُستاد، ما خو نیستم، یا استم؟“ عیسیٰ د جوابِ ازو گُفت: ”خود تو گُفتی.“

^{۲۶} د حالیکه اونا دزو نانِ موخورد، عیسیٰ نان ره گرفت و بعد از شکرگزاری او ره توئه کده د یارا دد و گُفت: ”بگیرید و بخورید، ای جسم مه آسته.“ ^{۲۷} بعد ازو جام ره گرفت و شکرگزاری کده دزوا دد و گُفت: ”پگ شمو ازی وچی کنید؛ ^{۲۸} چون ای خون مه آسته که بلده عهد نو د راهِ بخششِ گناهایِ غدر مردمِ ریختنده موشه. ^{۲۹} ما دز شمو موگم که بعد ازی امزی میوه تاگِ انگور دیگه وچی نمونم تا روزی که او ره قد شمو د پادشاهی آته خو از نو وچی کنم.“ ^{۳۰} و اونا سرود خنده سون کوه زیتون ربی شد.

پیشگویی د باره انکارِ پترس

^{۳۱} اوخته عیسیٰ دزوا گُفت: ”امشاو پگ شمو بخاطرِ ازمه فراری موشید، چون نوشته شده: ”ما چوپو ره میزنم

و گوسپندوی رمه تیت پَرَک موشه.“

^{۳۲} مگم بعد ازی که دوباره زنده شدم، از شمو کده پیش د جلیلیه مورم.“ ^{۳۳} پترس د جوابِ شی گُفت: ”حتی اگه پگ بخاطرِ ازتو فراری شنه، ما هرگز دوتا نمونم.“ ^{۳۴} عیسیٰ دزو گُفت: ”ما حقیقت ره دز تو موگم، امی امشاو پیش از بنگ خروس سبه دفعه مره انکار مونی.“ ^{۳۵} پترس دزو گُفت: ”حتی اگه لازم شنه، ما قد تو مومرم، و له تو ره هرگز انکار نمونم.“ و دیگه یارا ام امی رقم گُفت.

دُعای عیسیٰ د باغ گتسیمانی

۳۶ اوخته عیسیٰ قد یارای خُو د یگ جای د نام گتسیمانی رفت و دزوا گُفت: "د امینجی بشینید تا ما رفته د اونجی دُعا کنم." ۳۷ او پترُس و دُو باچه زیدی ره قد خُو قتی بُرد و عَدَر غَمگی و کوئیوبار شُد. ۳۸ اوخته دزوا گُفت: "جان مه از شِدَتِ غَم نزدیک آسته که بُمَره. شُمُو د امینجی بُنید و قد ازمه بیدار بشید." ۳۹ بعد ازُو کم وَری پیش رفت و قد رُوی خُو د زمی اُفتَد و دُعا کده گُفت: "آی آته مه، اگه امکان دَره ای جام ره از مه دُور کو، مگم نه د خاست ازمه بلکه د خاست-و-اراده خود خُو." ۴۰ اوخته د پیش یارای خُو اَمَد و دید که اونا خاو رفته؛ پس د پترُس گُفت: "آیا نَمیتستید که یگ ساعت قد ازمه بیدار بُنید؟" ۴۱ بیدار بشید و دُعا کُنید تا د آزمایش قرار نگیرید؛ روح واقعا میخایه، ولے جسم ضعیف آسته." ۴۲ او دَفِعَه دُوم رفت و دُعا کده گُفت: "آی آته مه، اگه امکان ندره که ای جام بدون وُچی کدو از مه دُور شُنه، بیل که خاست-و-اراده ازتو انجام شُنه." ۴۳ وختی عیسیٰ پس اَمَد بسم اونا ره د خاو دید، چراکه چیمای ازوا از خاو گِرَنگ شُد. ۴۴ پس اونا ره باز ام ایله کده رفت و بلده دَفِعَه سِوم قد امزُو توره دُعا کد. ۴۵ اوخته د پیش یارا اَمَد دزوا گُفت: "شُمُو هنوز ام خاو آستید و استراحت مُونید؟ اینه، ساعت شی رسیده که «باچه انسان» د دِسْتِ گُناهارا تسلیم دده شُنه. ۴۶ باله شُنید که بوری. اونه، کسی که مَره تسلیم مونه میرسه!"

گرفتار شُدونِ عیسیٰ

۴۷ د حالیکه عیسیٰ هنوز توره مُوگُفت، یهُودا یکی امزُو دوازده یارا رسید و قد ازُو قتی یگ دَلِ کُته که سوته و شمشیر دشت از طرفِ پیشوایون عالی مقام و ریش سفیدای قَوْم اَمَد. ۴۸ و امو کسی که عیسیٰ ره تسلیم موکد قد ازوا یگ نشانی ایشته گُفت: "هر کسی ره که ماخ کدم، اونمو آسته؛ او ره دستگیر کُنید." ۴۹ فوری یهُودا د پیش عیسیٰ اَمَد گُفت: "سلام اُستاد." و او ره ماخ کد. ۵۰ عیسیٰ دزُو گُفت: "رفیق، بلده کاری که اَمَد، انجام پدی؟" اوخته اونا پیش اَمَد و د بله عیسیٰ دِسْت اَندخته او ره دستگیر کد. ۵۱ د امزُو وخت یکی امزُو کسای که قد عیسیٰ بُود، دِسْت د شمشیر خُو بُرده او ره کشید و غُلام پیشوای بزرگ ره زده گوش ازُو ره مُنثی کد. ۵۲ اوخته عیسیٰ دزُو گُفت: "شمشیر خُو ره د جای شی بیل، چون هر کسی که شمشیر بکشه قد شمشیر کُشته موشه. ۵۳ آیا فکر مونی که ما نَمیتنم از آته خُو درخاست کنم که کلوتر از دوازده لشکرِ ملایکه ره یگدفعهیی بلده کومک مه ری کُنه؟" ۵۴ مگم د او صورت نوشته های که مَوگیه 'امی چیزا باید رُخ بدیه' چطور پوره شُنه؟" ۵۵ د امزُو ساعت عیسیٰ د امو جمعیت گُفت: "آیا ما راهزن اُسْتَم که قد شمشیر و سوته بلده دستگیر کدون مه اَمدید؟ ما هر روز د خانه خُدا شِشته تعلیم میددُم و شُمُو مَره گرفتار نکدید، ۵۶ مگم تمام امزی واقعه ها رُخ دد تا نوشته های انبیا پوره شُنه." د امزُو وخت تمام یارا او ره ایله کده دوتا کد.

محاكمه د حُضُورِ شورای یهُود

۵۷ کسای که عیسیٰ ره دستگیر کد، او ره د پیش قیافا پیشوای بزرگ بُرد د جایی که عالمای دین و ریش سفیدا جم بُود. ۵۸ مگم پترُس از دُور او ره دُمبال موکد تاکه د خانه پیشوای بزرگ رسید و داخل شده قد پیره دارا شِشت تا بِنگره که آخر کار چی موشه. ۵۹ پیشوایون عالی مقام و تمام اعضاءِ شورا د تلاش ازی بُود که یگ شاهدهی دروغ د ضِدِ عیسیٰ پیدا کُنه تا او ره د قتل برسنه. ۶۰ مگم اونا هیچ شاهدهی پیدا نَتَنست، باوجود که عَدَر شاهدهای دروغی پیش اَمَد شاهدهی دد. بلاخره دُو

نفر پیش آمده ^{۶۱} گفت: "ای نفر گفته که 'ما میتنم خانه خدا ره بیرو کده د مدت سه روز دوباره آباد کنم.' " ^{۶۲} اوخته پیشوای بزرگ باله شد و د عیسی گفت: "آیا تو هیچ جواب نمیدی؟ ای چیزخیل آسته که امیا د ضد تو شاهدی میدیه؟" ^{۶۳} مگم عیسی چپ مند. اوخته پیشوای بزرگ دزو گفت: "تو ره د خدای زنده قسم میدم دز مو بگی که تو مسیح باچه خدا آستی یا نه؟" ^{۶۴} عیسی دزو گفت: "خود تو گفتی. بعد ازی شمو «باچه انسان» ره مینگرید که د دست راست قادر مطلق ششته و د بله آورهای آسمو مییه."

^{۶۵} اوخته پیشوای بزرگ کالای خو ره پاره کده گفت: "او کفر گفت! دیگه مو د شاهد چی ضرورت دری؟ شمو امی آلی کفرگویی ازو ره شنیدید. ^{۶۶} صلاح شمو چی آسته؟" اونا د جواب ازو گفت: "او سزاوار مرگ آسته."
^{۶۷} اوخته اونا د روی شی تف اندخته او ره قد مشت زد و بعضی کسا قد چپات د روی شی زده ^{۶۸} موگفت: "ای مسیح، بلده مو نبوت کو، کی تو ره زد؟" ^a

انکار پترس د باره عیسی

^{۶۹} د امزو وخت پترس د برو د حولی ششته بود که به بلغه یگ کنیز د پیش ازو آمده گفت: "تو ام قد عیسی جلیلی بودی." ^{۷۰} مگم پترس د پیش روی پگ ازوا انکار کده گفت: "ما هیچ نموفامم که تو چیزخیل موگی." ^{۷۱} وختیکه پترس بر شده د دالیز درگه رفت؛ د اونجی یگ کنیز دیگه او ره هوش کد و د کسای که د اونجی بود گفت: "ای آدم ام قد عیسی ناصری بود." ^{۷۲} پترس بسم انکار کده قسم خورد و گفت: "ما امی آدم ره نمینخشم." ^{۷۳} بعد از چند لحظه کسای که د اونجی ایسته بود پیش آمد و د پترس گفت: "یقیناً تو ام یکی امزوا آستی، چون از لهجه تو فامیده موشه." ^{۷۴} اوخته پترس د لعنت کدو و قسم خورد و شروع کد و گفت: "ما امی آدم ره نمینخشم." د امزو لحظه خروس بنگ دد. ^{۷۵} و پترس توره عیسی ره د یاد خو آورد که گفت: "پیش از بنگ خروس سه دفعه مره انکار مونی." اوخته او برو رفته زار زار چخرا کد.

محکوم شدن عیسی د مرگ

۲۷ ^۱ وختیکه صبح شد، تمام پیشوایون عالی مقام و ریش سفیدای قوم د باره عیسی جلسه کد و تصمیم گرفت که او ره بکشنه. ^۲ بعد ازو عیسی ره بسته کده برد و د پیلاتس والی رومی تسلیم کد. ^۳ یهودا که عیسی ره تسلیم کدد، وختی دید که او محکوم شد، او پیشیمو شده امو سی سیکه نقره ره د پیشوایون عالی مقام و ریش سفیدا پس دد ^۴ و گفت "ما گناه کدیم، چراکه آدم بیگناه ^b ره تسلیم کدیم." و له اونا گفت: "دز مو چی غرض، تو موفامی و کار تو." ^۵ پس یهودا امو نقره ره د خانه خدا پورته کده ری شد و رفته خود ره د دار آوزو کد. ^۶ مگم پیشوایون عالی مقام نقره ره باله کده گفت: "پورته کدون امزی نقره د خزانه خانه خدا جایز نیسته، چراکه ای خونبها آسته." ^۷ بعد از مشوره کدو، اونا قد امزو پیسه زمین کوزه گر ره خرید تا بلده بیگناه گو قبرستو بشه. ^۸ د امزی دلیل امو زمی تا امروز د نام «زمین خون» مشهور آسته. ^۹ د امزی رقم توره که د وسیله ارمیا پیغمبر گفته شد پوره شد که موگیه:

"اونا سی سیکه نقره ره گرفت،

قیمت کسی ره که قیمت شی د وسیله بنی اسرائیل د سر ازو ایشته شد؛

^{۱۰} و اونا امو نقره ره بلده زمین کوزه گر دد،

^a ۶۸:۲۶ اونا چیمای عیسی ره بسته کدد، امزی خاطر ازو سوال کد. د مرقس فصل ۱۴ د آیه ۶۵ رجوع کنید. ^b ۲۷:۴ د جای «آدم بیگناه» د زبون یونانی «خون بیگناه» نوشته یه.

امو رقم که خُداوند دَز مه امر کُدد.

عیسی دَ حُضُورِ پِیلاَتُس

۱۱ اوخته عیسی دَ حُضُورِ والی رومی ایسته شد و والی ازو پُرسان کد: "آیا تُو پادشاهِ یهودیا آستی؟" عیسی گُفت: "خود تُو مَوگی." ۱۲ مگم وختیکه پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدا دَ بِلِه ازو تَهَمَت کد، او هیچ جواب نَدَد. ۱۳ اوخته پِیلاَتُس دَزُو گُفت: "آیا تُو نَمِیشَنوی که اونا چِقیس شاهِدی ها دَ ضِد تُو میدیه؟" ۱۴ لیکن عیسی حتی دَ یگ توره ازو ام جواب نَدَد، بطوری که والی دَزی باره غَدَر حَیرو مند.

۱۵ رسم-و-رَواجِ والی ای بُود که دَ هر عید، یگ بندی ره بِلَدِه مَرْدُم ایلِه کُنه، هر کسی ره که اونا میخاست. ۱۶ دَ امزو غَیبت یگ بندی نامی دَ نامِ باراباس دَ بندی خانه بُود. ۱۷ وختیکه مَرْدُم جَم شد، پِیلاَتُس ازوا پُرسان کده گُفت: "شُمُو کَدَم شی ره میخاهید که بِلَدِه شُمُو ایلِه کُنه؟ باراباس ره یا عیسی مشهور دَ مسیح ره؟" ۱۸ چُون او پی بُرد که اونا عیسی ره از روی همچشمی تسلیم کده.

۱۹ دَ حالیکه پِیلاَتُس دَ چوکی قضاوت شِشْتَنَد، خاتون شی دَزُو پیغام ریی کده گُفت: "قد امزو آدم بیگناه کار نَدَشته بش، چُون امروز از خاطرِ ازو دَ خاو غَدَر عذاب شُدَم."

۲۰ دَ عین حال پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدا مَرْدُم ره تشویق کد تا اونا درخاست کُنه که باراباس ایلِه شُنه و عیسی کُشته شُنه. ۲۱ پس والی ازوا پُرسان کد: "کَدَم امزی دُو نفر ره شُمُو میخاهید که بِلَدِه شُمُو ایلِه کُنه؟" اونا گُفت: "باراباس ره." ۲۲ پِیلاَتُس دَزُوا گُفت: "پس قد عیسی مشهور دَ مسیح چیز کار کُنه؟" پگ ازوا گُفت: "دَ صلیب میخکوب کُو!" ۲۳ اوخته والی گُفت: "چرا؟ چی بدی کده؟" اونا کلوتر چِیغ زده گُفت: "دَ صلیب میخکوب کُو!"

۲۴ وختی پِیلاَتُس دید که کوشش شی هیچ فایده ندره، بلکه شورش شروع موشه، او آو طلب کد و دَ پیش روی مَرْدُم دِست خُو ره شُشته گُفت: "ما دَ باره خُونِ امزی آدم، بے گناه آسْتُم! شُمُو موفامید و کار شُمُو!" ۲۵ تمام مَرْدُم دَ جواب شی گُفت: "خُونِ ازو دَ گردونِ ازمو و اولادای مو بشه!" ۲۶ پس باراباس ره بِلَدِه ازوا ایلِه کد و عیسی ره بعد از قَمچی زَدُو دَ عسکرا تسلیم کد تا دَ صلیب میخکوب شُنه.

عسکرا قد عیسی ریشخندی مَوکُنه

۲۷ اوخته عسکرای والی عیسی ره دَ حولی قصرِ والی بُرد و تمام عسکرای یگ قِشله دَ گرد شی جم شد. ۲۸ اونا عیسی ره لُچ کده یگ چَپِنِ اَرغوانی دَ جان شی دَد ۲۹ و از خَمچِه خاردار یگ تاج بافته دَ سر شی ایشت و یگ نِی ره دَ دست راست شی دده دَ پیش روی ازو زانو زَد و ریشخندی کده گُفت: "دَرُود دَ پادشاهِ یهودیا!" ۳۰ اونا دَ بِلِه ازو تَف کد و یگ نِی ره گِرِفته دَ سر شی دَ زَدُو شد. ۳۱ بعد ازی که او ره ریشخند کد، اونا چَپِنِ ره از جان شی بُر کد و کالای خود شی ره دَ جان شی دَد و او ره بُرد تا دَ صلیب میخکوب شُنه. ۳۲ وختیکه اونا بُرو مورفت قد یگ آدم قیروانی دَ نامِ شمعون روی دَ روی شد و او ره مجبور کد که صلیبِ عیسی ره دَ شانِه خُو بُره.

عیسی دَ صلیب کُشته موشه

۳۳ وختی اونا دَ یگ جای دَ نامِ گُلگُتا که معنای شی «کاسِه سر» آسته رسید، ۳۴ اونا شرابِ انگور ره که قد چیز تلخ گت شُدَد دَزُو دَد؛ مگم وختیکه او ره مَرّه کد او نَخاست که وچی کُنه. ۳۵ امی که اونا عیسی ره دَ صلیب میخکوب کد،

۲۴: ۲۷ دَ جای «شُمُو موفامید و کار شُمُو» دَ زیون یونانی «شُمُو بنگرید» نوشته یه.

اونا پشک آندخته کالای شی ره مَنه خُو تقسیم کد ۳۶ و د اُونجی بلده نگاهوانی ازو ششت. ۳۷ جرم ازو ره نوشته کده باله تر از سر شی سخت کد که اینی رقم نوشته شُد: "اینمی عیسی آسته، پادشاه یهودیا!"

۳۸ د امزو غبت دُو راهزن ام قد ازو د صلیب میخکوب شُد، یکی ازوا د دست راست شی و دیگه شی د دست چپ ازو.

۳۹ کسای که ازونجی تیر موشد او ره توهین-و-تحقیر کده سر خُو ره شور میدد و ۴۰ مَوگفت: "تو که خانه خدا ره خراب مَوکدی و او ره د مدت سه روز آباد مَوکدی، خود ره نجات بدی. اگه تو باچه خدا آستی از صلیب تاه بیه!" ۴۱ د عین رقم پیشوایون عالی مقام، عالمای دین و ریش سفیدا ام ریشخندی کده مَوگفت: ۴۲ "او دیگرو ره نجات دد، مگم خود خُو ره نجات دده نَمیتنه. او پادشاه اسرائیل آسته، امی آلی از صلیب تا بییه و مو دزو ایمان میری! ۴۳ او د خدا توکل دَره، بیل که خدا او ره امی آلی نجات بدیه، اگه واقعاً از شی راضی آسته، چون او مَوگفت 'ما باچه خدا آستم!' ۴۴ امو دُو راهزن ام که قد ازو د صلیب میخکوب شُد، او ره دو-و-دشنام میدد.

مرگ عیسی

۴۵ از ساعت ششم تا ساعت نهم،^a تریکی تمام زمی ره گرفت. ۴۶ و نزدیک ساعت نهم عیسی قد آواز بلند چیغ زده گُفت: "ایلی، ایلی، لَمَّا سَبَقْتَنی؟" یعنی "خدای مه، خدای مه، چرا مَره ایله کدی؟"

۴۷ بعضی کسای که د اُونجی ایسته بود وختی ای ره شنید، گُفت: "الیاس ره کوی مونه." ۴۸ قوری یکی ازوا دَویده یگ ایسفنج ره گرفت و او ره پُر از سرکه انگور کده د سر یگ نی بند کد و دزو پیش کد که وچی کُنه. ۴۹ ولے دیگرو گُفت: "بیل که بنگری که الیاس مییه تا او ره نجات بدیه یا نه!" ۵۰ عیسی بسم قد آواز بلند چیغ زد و روح خُو ره تسلیم کد.

۵۱ د امزو لحظه پرده خانه خدا از باله تا زیر دُو پاره شُد؛ زمی لرزه کد و سنگا شق شُد ۵۲ و قبرها واز شُد و غدر جسم های مقدسین که مُرده بود دوباره زنده شُد. ۵۳ بعد از دوباره زنده شدون عیسی، اونا از قبرها بُرو آمد و د شار مقدس داخل شُد و د غدر کسا ظاهر شُد.

۵۴ وختی قومندان و نفرای شی که از عیسی نگاهوانی مَوکد، زلزله و امو واقعه های دیگه ره دید، اونا سخت ترس خورد و گُفت: "راستی که ای آدم باچه خدا بود."

۵۵ غدر خاتونو ام د اُونجی بود که از دور توخ مَوکد؛ اونا از جلیلیه از پشت عیسی آمدد تا او ره خدمت کُنه. ۵۶ د مینکل ازوا مریم مجدلیه و مریم آبه یعقوب و یوسف بود و امچنان آبه باچه های زیدی.

دفن کدون عیسی

۵۷ د وخت آفتو ششتو، یگ آدم دولتَمند که از شار رامه بود و یوسف نام دشت رسید؛ او ام پیرو عیسی شُد. ۵۸ اوخته او د پیش پیلاتس رفت و جسد عیسی ره ازو طلب کد؛ و پیلاتس امر کد که دزو دده شنه. ۵۹ پس یوسف جسد ره باله کده بُرد و او ره د یگ رخت کتان پاک پیچنده ۶۰ د قبر نوی که بلده خود خُو د قاده کنده بود، ایش و یگ سنگ کُنه ره د دان قبر لول دد و رفت. ۶۱ مریم مجدلیه و امو مریم دیگه ام د اُونجی پیش روی قبر ششتند.

پیرو داری از قبر

۶۲ صباح امزو روز که یگ روز بعد از روز آمادگی عید بود، پیشوایون عالی مقام و فریسیا د پیش پیلاتس جم شده ۶۳ گُفت: "صاحب د یاد مو آسته که امو آدم گمراه کُنده وختیکه زنده بود گُفت: 'بعد از سه روز دوباره زنده موشم.'"

^a ۲۷:۴۵ یعنی از ساعت ۱۲ چاشت تا ساعت ۳ بعد از چاشت. ^b ۲۷:۵۲ د جای «مُرده بود» د زبون یونانی «خاو رفتند» نوشته یه.

۶۴ پس امر کُو که تا سیه روز از قبر نگاهوانی شنه؛ نَشْنه که یارای شی دَ غَیْتِ شاو آمده او ره دُزی کُنه و بعد ازُو دَ مردُم بَگیه که او از مُرده‌ها دُوباره زنده شُده و ای گمراهی آخِر از اوّل کده بدتر بشه. " ۶۵ پیلاتُس دزوا گُفت: "پیردارا ره بگیری و بورید و هر رقم که میتنید از قبر مُحافِظَت کُنید. " ۶۶ پس اونا قد پیردارا رفت و سنگ دانِ قبر ره مَهر-و-لاک کد و قبر ره مُحافِظَت کد.

دُوباره زنده شُدونِ عیسی

۲۸ بعد از روز آرام، دَ وختِ روز واز شُدو دَ روزِ یگشمیه،^۱ مریمِ مَجْدَلِیه و اُمُو مریمِ دیگه بلده دیدونِ قبر رفت و دَ اُونجی بے بلغه یگ زلزله شدید شُد، چُون یگ ملایکه خُداوند از آسمو نازل شُده آمد و سنگ ره از دانِ قبر لول دده دَ بله شی شِشت. ۳ چهره شی رقمِ آتَشکِ گُرگردراغ بُود و کالای شی رقمِ بَرَف وَری سفید. ۴ از ترسِ ازُو پیردارا دَ لرزه آمد و رقمِ مُرده جور شُد. ۵ مگم ملایکه دَ خاتونو گُفت: "شُمُو ترس نَخورید، چُون ما میدنُم که شُمُو عیسی ره موبالید، کسی ره که دَ صلیب میخکوب شُد. ۶ او دَ اینجی نیسته. او دُوباره زنده شُده، اُمُو رقم که او گُفتد. بیید، جایی ره که او خاو بُود، توخ کُنید ۷ و زود رفته دَ یارای شی بَگید که او از مُرده ها دُوباره زنده شُده و از شُمُو کده پیش دَ جلیلیه موره و شُمُو او ره دَ اُونجی مینگرید. اینه، ما دز شُمُو گُفتم."

۸ اوخته خاتونو دَ عَجَله قد ترس و خوشی کلو از قبر ریی شُد و دَوبده رفت تا دَ یارای شی خبر بدیه. ۹ بے بلغه عیسی قد ازوا رُوی دَ رُوی شُد و گُفت: "سلام." و خاتونو پیش آمده دَ پایای ازُو اُفتد و او ره سَجده کد. ۱۰ اوخته عیسی دزوا گُفت: "ترس نَخورید. بورید و دَ برارون مه بَگید که دَ جلیلیه بوره؛ دَ اُونجی اونا مره مینگره."

رشوتِ دَدو دَ پیردارا

۱۱ دَ حالیکه خاتونو مورفت، بعضی از پیردارا دَ شار رفت و تمام چیزای ره که رُخ دده بُود، دَ پیشوایونِ عالی مقام نَقْل کد. ۱۲ بعد ازی که پیشوایونِ عالی مقام قد ریش سفیدا جم شُده دَ بَین خُو مشوره کد، اونا یگ مقدار پیسه بلده پیردارا دد ۱۳ و گُفت: "شُمُو بَگید که یارای شی دَ وختِ شاو آمده او ره دُزی کد دَ غَیْتِیکه مو خاو بُودی. ۱۴ و اگه ای توره دَ گوشِ والی رسید، مو او ره راضی مونی و شُمُو ره از جنجال دُور نگاه مونی." ۱۵ پس اونا پیسه ره گِرِفت و اُمُو رقم که بلده ازوا گُفته شُد، اُمُو رقم کد. ای قِصّه تا امروز دَ بَین یهودیا گُفته موشه.

وِظیفه بزرگ

۱۶ اوخته یازده یار دَ جلیلیه دَ امزو کوه رفت که عیسی بلده ازوا هدایت دده بُود. ۱۷ وختیکه اونا عیسی ره دید، او ره پرستش کد. مگم بعضی های شی شک کد. ۱۸ اوخته عیسی پیش آمد و قد ازوا گپ زده گُفت: "تمام اختیار-و-قُدرت دَ آسمو و دَ رُوی زمی دز مه دده شُده. ۱۹ پس بورید و تمام مِلّت ها ره پیرو جور کده اونا ره دَ نامِ آته و باچه و روح اَلْقُدس غُسلِ تعمید بدید ۲۰ و دزوا تعلیم بدید تا از تمام چیزای که دز شُمُو امر کد اطاعت کُنه. و بدنید که ما همیشه قد شُمُو اَسْتُم، تا آخِر زمان."

۱ ۲۸:۱ دَ زبون یونانی «روز اوّل هفته» نوشته یه، چُون روزِ شَمبِه بلده یهودیا روزِ آخِر هفته آسته.